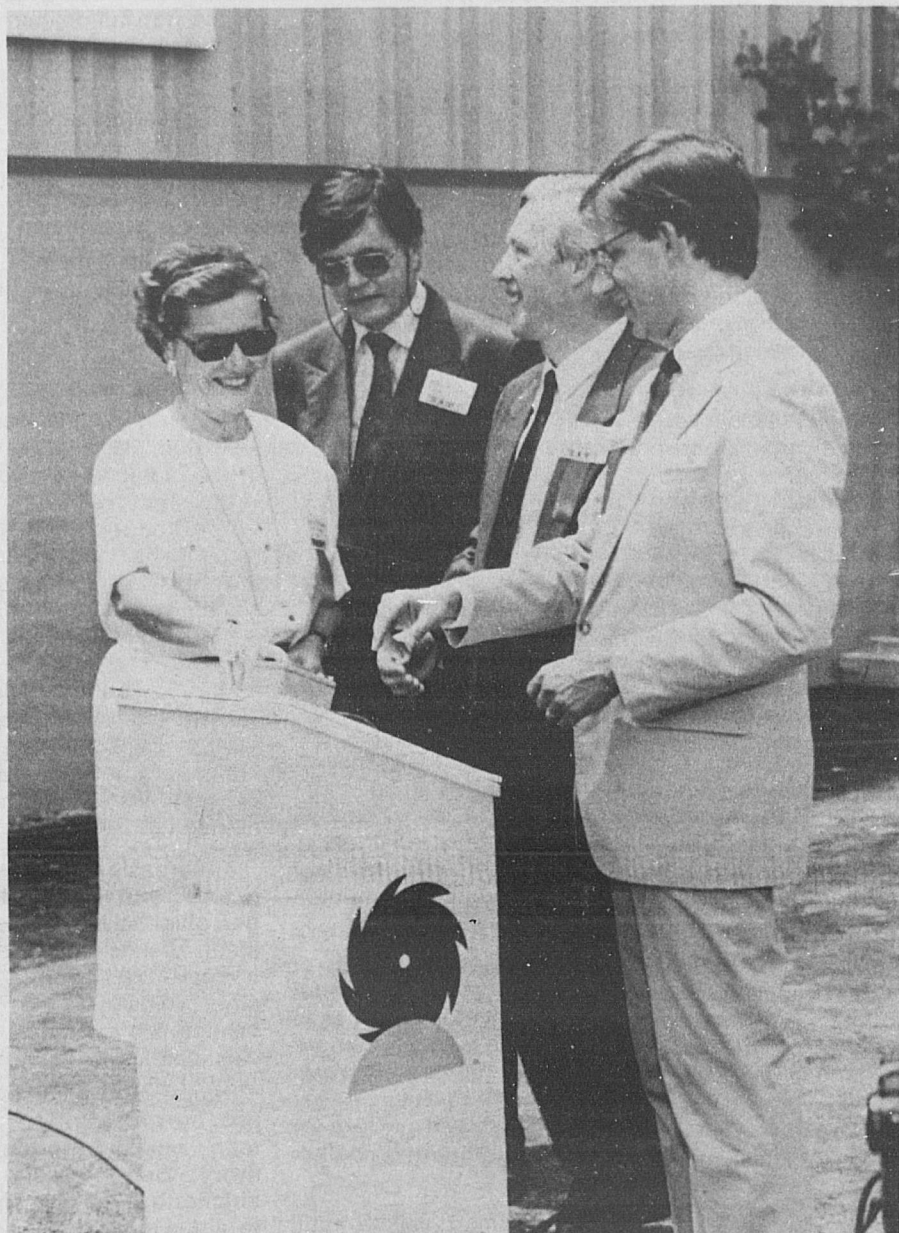

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona, heinäk. 18 - Wed. July 18, 1990

FINNISH AMERICAN WEEKLY 86 vuosikerta Vol. LXXXVI No.'s 29 & 30 45 cents

Suomen Vuolukivi Oy avasi uuden tehtaan Virginiassa. Käynnistysnappia painamassa Suomen toinen valtiovarainministeri Ulla Puolanne (vas.), Suomen USA:n suurlähettiläs Jukka Valtasaari, Suomen Vuolukivi Oy:n toimitusjohtaja Kyösti Vänskä ja Virginian valtion edustaja Lawrence H. Framme III. Lisää sivulla 5.

Maailman suurin väestö lasketaan Kiinassa

Kiina aloitti hiljattain arviolta biljoonaisen väestönsä laskemisen. Väestönlaskenta on ensimmäinen kahdeksaan vuoteen. Seitsemän miljonnaa väestönlaskijaa aloitti työnsä ympäri maata Kiinan 200 miljoonassa kotitaloudessa.

Työtä vaikeuttaa erityisesti se, että maassa syntyy päivit-

täin 50,000 lasta ja kuolee 16,000 ihmistä.

Pääministeri Li Peng kutsui neljättä väestönlaskentaa siten kommunistien valtaannousun vuonna 1949 "yhteiskunnan laajamittaisimmaksi liikkeen kannallepanoksi."

Esimerkiksi Pekingissä yli 100,000 ihmistä on jakanut lentolehtisiä ja muistuttanut

kaupunkilaisia tulossa olevasta laskennasta. Televisio ja sanomalehdet ovat osallistuneet kampanjaan.

Varsinaisen laskennan odotetaan kestävän kymmenen päivää, mutta tietojen käsittely jatkuu vielä elokuussa. Lopulliset tulokset julkistetaan kuitenkin aikaisintaan vuonna 1992.

Turvapaikan hakijoiden asemaa parannetaan

WASHINGTON - Yhdysvalloista turvapaikkaa hakevien ulkomaalaisten asemaa pyritään parantamaan uusilla säännöksillä, jotka otetaan käyttöön tämän kesän aikana.

Uusilla säännöillä pyritään poistamaan poliittisten tekijöiden vaikutus turvapaikkaa koskevaan päätökseen. Asiantuntijoiden mukaan turvapaikan saaminen voi helpottua joidenkin hakijoiden kohdalla.

Lukuisissa selvityksissä on todettu, että poliittiset mielipiteet tai Yhdysvaltain ulkopoliittikka ovat usein vaikuttaneet turvapaikka-anomuksen kohtaloon.

Viime vuonna turvapaikka myönnettiin 9,229 ihmiselle, ja 31,547 hakemusta hylättiin. Kaikkiaan hakemuksia oli ennätysmäärä, 101,679 kappaletta. Yli 77,000 hakemusta on vielä käsittelyn alla.

Hyväksytyjen osuus vaihtelee valtiittain; salvadorilai-

sista hakijoista sai viime vuonna turvapaikan kolme prosenttia, puolalaisista 32, ja iranilaisista 62 prosenttia.

Justice Department on laatinut uudet ohjeet turvapaikka-anomusten käsittelystä ja aikoo antaa virkailijoille koulutusta kansainvälisissä suhteissa ja laissa.

Päätöksiensä tueksi turvapaikka-anomusten käsittelijät voivat käyttää hallituksen keräämiä tietoja ihmisoikeuksien loukkauksista eri maissa.

Uusien sääntöjen mukaan turvapaikan hakijan ei enää tarvitse todistaa, että hän yksilönä joutuisi vainon kohteeksi. Riittäväksi perusteeksi katsotaan se, että hakijan edustamaa ryhmää vainotaan.

Turvapaikan hakija voi jatkossa työskennellä Yhdysvalloissa asiansa käsittelyn ajan. Uutta on myös se, että hakija saa kopion päätökseen liitetystä kommentista.

12 maata sijoittaa koulutukseen USA:aa enemmän

Yhdysvaltain panostus koulutukseen jää pienemmäksi kuin useissa muissa teollisuusmaissa, todetaan Amerikan opettajien liiton tuoreessa raportissa.

Raportin mukaan Yhdysvalat sijoittuu 13:nneksi sijalle 15 teollisuusmaan joukossa mitattuna sillä, kuinka suuri

osa valtion menoista sijoitetaan koulutukseen.

Opettajien palkat valtion kouluissa nousivat keskimäärin 5.7 prosenttia 1989-90. Parhaiten palkattuja ovat Alaskan opettajat, jotka tienaa keskimäärin \$43,097 vuodessa. Alhaisimmat palkat löytyvät South Dakotasta, \$21,300/vuosi.

Australialainen kansantanssiryhmä Northern Lights eli Revontulet esiintyi hiljattain Fitchburgissa ja Rutlandissa. Massachusettsin vierailu oli ainoa Yhdysvaltain pysähdys parhaillaan maailmaa kiertäville australialaisille. Amerikasta 17-henkinen ryhmä lensi Suomeen ja Ruotsiin.

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVA AJA

pages 10 - 15

- Tulikivi dedicates plant in Virginia
- Suomi College to dedicate Heritage Center during FinnFest
- Eight days in Igloo No. 1

Sisäsivuilla:

- Kirjastot tietokoneaikaan sivu 2
- Heritage Center vihitään Suomi Collegessa sivu 7
- Fitchburg ja ympäristö sivut 16 & 17
- Suomesta ja suomalaisista sivut 22 & 23

Mikä kesäjuhliemme tulevaisuus?

Äskettäiset Finnish American Club of Saiman ja Raivaajan 84. vuotuiset Kesäjuhlat sujuivat kaikin puolin menestyksellisesti. Sää oli suotuisa ja pääjuhlapäivänä suomalaisuus houkutteli yli 1,500 osanottajaa Saiman Puiston juhlatilaisuuksiin.

Olemme oikeutettuja mielihyväämme ja tyytyväisyyteemme. FACS:n ja Raivaajan hyväksi järjestetyt kolmipäiväiset juhlat onnistuivat ja tuottivat jälleen kerran hyvän tuloksen.

Muutamaa päivää myöhemmin saimme käsiimme Kennebunk, Mainessa ilmestyvän "York County Coast Star" sanomalehden heinäkuun 4. päivän numeron. Siinä kerrottiin paikkakunnalla 41. vuoden ajan pidettyjen liettualaisten vuotuisien juhlien jääneen historiaan. Järjestelijät olivat päättäneet lopettaa Yhdysvaltain ja Kanadan liettualaisten yhteiset juhlat.

Miksi, kysymme?

Juhlien pääorganisoiija, fransiskaaniappi John Bacevicius kertoi suurimpana syynä olleen nuoremman polven välinpitämättömyyden. Hänen mukaansa suurin osa nuorista saapui juhille vain piknikille tai ostaakseen jotain myyntikojuista. Kulttuuri oli unohtunut täysin. Juhlat olivat muuttuneet kaupalliseksi, mikä ei suinkaan ollut alkuperäinen tarkoitus. Niinpä järjestelijät päättivät luopua juhliensa järjestämisestä.

Tuossa hyvä varoitus meille, niin täällä Fitchburgin ympäristössä kuin muillakin suomalaisseuduilla.

Totta, omat juhlamme ovat onnistuneet kokoamaan koko joukon suomalaisia ja suomalaismielisiä yhteen. Mutta miten on asianlaita kymmenen tai kahdenkymmenen vuoden kuluttua? Tulijoita varmasti riittää, mutta entä järjestelijöitä.

Saiman Puistossa pidettyjen Kesäjuhlien organisoiijat ja työntekijät ovat muutamaa poikkeuksetta lukuunottamatta enemmän ja vähemmän harmaahapsisia eläkeläisiä. Miten käy juhliemme heidän ollessaan liian vanhoja työntekoon?

Taataksemme juhliemme jatkuvuuden meidän on saatava nuorempi polvi osallistumaan järjestelyihin. Meidän on myös annettava heille sanan- ja päätösvaltaa, sillä juuri he tietävät, mikä vetää lapsiperheitä ja nuoret Kesäjuhliemme.

Kesäjuhlaperinteemme on pitkä ja rikas, meidän ei tulisi antaa sen kadota ikääntyvän sukupolven myötä.

Kongressin kirjaston johtaja James Billington uskoo kirjan asemaan

Pienen Suomen ja maailman suurimman kirjaston kirjastonjohtajan tiet kulminoituivat yllättäen suomalaisessa puistotähtikäytännössä.

Kun James H. Billington vieraili vuonna 1961 Suomessa Fulbright-stipendiaattina, oppi hänen esikoistyttärensä lukemaan suomalaisen puistotähtin opastamana. Tuolloin James Billington oli jo ehtinyt väitellä Oxfordin yliopistossa, toimia historian tutkijana Harvardin yliopistossa ja perehtyä Venäjän historiaan.

Vuosina 1973-1987 hän toimi Woodrow Wilsonin kansainvälisen tutkimuslaitoksen johtajana. Sieltä hän siirtyi 1987 kongressin kirjaston johtoon. Hänen ansioluettelonsa on mittava.

Siihen sisältyy kaunokirjallisia julkaisuja, populaareja artikkeleita, erilaisia asiantuntijatehtäviä kulttuurin ja kasvatuksen alueilla, mutta myös toiminta presidentin läheisenä neuvonantajana.

Nyt hän johtaa maailman suurinta kirjastoa, jonka koelmien nimekäärä nousee liki 100 miljoonaan. Päivittäin se karttuu 35,000:lla nimekkeellä.

James Billington oli äskettäin vierailulla Suomessa. Hän tutustui sekä eduskunnan kirjastoon että Helsingin yliopiston kirjastoon, joka on Suomen kansalliskirjasto.

Kirjasto on vapauden laitos

Kirjasto on Billingtonin mukaan demokraattinen laitos, joka voi kehittyä mahdollisimman toimivaksi vain vapaassa yhteiskunnassa. Kirjaston ideologiaan kuuluu, että se on

kaikkien tavoitettavissa, kaikille avoin ja jos mahdollista myös maksuton.

Niissä maissa, joissa kirjastot ovat suljettuja tai tarkoin kontrolloituja, on myös tiedonvälitys keskitettyä. Hän viittaa esimerkkinä Neuvostoliiton kirjastoihin, joiden tasoa hän kuitenkin kiittää.

Kirjaston olemus on luonteeltaan kaksijakoinen: toisaalta se on kokoelma, jossa on olemassa erilaisia kirjoja, toisaalta taas se on yhden yksittäisen kirjan säilytyspaikka.

Kirjaston perusluonteeseen kuuluu myös tiedontalennus.

- Meidän aikanamme tieto uudistuu huimalla vauhdilla. Tieto myös vanhenee nopeasti. Tärkeää on, että kirjasto pystyy keräämään kaikenlaisen tiedon yhteen paikkaan.

Elektroninen kirjasto tulee

Kirjastot elävät kaikkialla maailmassa muutoksen hetkiä. Elektronisen tiedonhankinta, -tallennus, -käsittely ja -siirto merkitsevät kirjaston fyysisen olemuksen muutosta.

- Tulevaisuuden kirjasto on seinätön. Se on yksinkertaisimmillaan tietokonepäätte, joka siirtää ja vastaanottaa tietoja. Käytännössä ihmisten kodit voivat toimia kuin paikalliset kirjastot. Tieto on saatavissa napin painalluksella.

Seinättömän, vaikka kotiin tulevan kirjaston filosofinen puoli on kiinnostava. Se ei Billingtonin mielestä tee käyttäjästä passiivista tiedonvastaanottajaa. Hän joutuu edelleenkin vaivaamaan aivojaan

tietoja etsiessään ja niitä soveltaessaan.

Kyseessä ei ole samalainen passiivinen suhde kuin katsojan ja television välillä. Televisiosta katsoja ottaa vastaan jonkun muun tuottaman tiedon kun, elektronista kirjastoa käyttäessään hän on itse aktiivinen tiedon tuottaja ja soveltaja.

Vaikka uusi tekniikka mahdollistaa aikaisemmasta käytännöstä poikkeavien tietojärjestelmien synnyn, sisältyy siihen myös vaaroja.

Billington huomauttaakin, että se on kallista, se vaatii keskittämistä, sitä on vaikea ymmärtää ja se voi olla myös vaarallista. Tällä hän viittaa siihen, että tekniikka mahdollistaa myös tiedon väärinkäytön paljon laajemmalla mitoilla kuin vanhat menetelmät.

- Mutta elektroninen kirjasto edellyttää avointa yhteiskuntaa ja avointa tiedonvälitysjärjestelmää. Parhaimmillaan se lisää demokratiaa ja tuo tiedon kaikkien ikäpolvien ja väestöosien ulottuville alueille tehokkaammin.

Kongressin kirjastossa on jo toteutettu laaja bibliografinen ohjelma, jonka tuloksena maan keskuskirjaston hallussa oleva bibliografinen tietaines voidaan välittää syrjäsimppäänkin kyläkirjastoon tai vaikkapa koulukirjastoihin.

Seuraavana laajana projektina on ohjelma, jota kutsutaan nimellä **American Memory**. Sen tuloksena kaikki kirjoitettu teksti on mahdollista siirtää mihin tahansa osaan laajaa valtiota, mutta myös ulkomaisiin tietopankkeihin.

jatkuu seuraavalla sivulla

Nimipäivät

Heinäkuun 31 p., Helena
Elokuun 1 p., Maire
Elokuun 2 p., Kimmo
Elokuun 3 p., Vanamo, Linnea
Elokuun 4 p., Veera
Elokuun 5 p., Salme, Sanelma
Elokuun 6 p., Toimi
Elokuun 7 p., Lahja
Elokuun 8 p., Sylvi, Sylvia, Silva
Elokuun 9 p., Erja Eira
Elokuun 10 p., Lauri, Lasse, Lassi
Elokuun 11 p., Susanna, Sanna, Sanni
Elokuun 12 p., Klaara
Elokuun 13 p., Keimo
Elokuun 14 p., Onerva
Elokuun 15 p., Marjatta, Marja, Marjut, Marjaana, Jaana, Marjo, Maritta

RAIVA AJA

(THE PIONEER) - Established 1905
(UPS 454-580)

Second class postage paid in Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Postmaster: Send address change to Raivaaja, P.O.Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR
BUSINESS MANAGER

Marita Cauthen
Jonathan Ratila

RAIVA AJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O.Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 a.m. to 4 p.m.

TELEPHONE (508) 343-3822

SUBSCRIPTION RATES:

USA: 12 mo. - \$20.00; 6 mo. - \$13.00; 3 mo. - \$9.00
OUTSIDE USA: 12 mo. \$24.00; 6 mo. - \$17.00

Advertising rates available upon request!

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1990: Yhteensä \$ 5,382.24

John Helanderin (1880-1980) muistolle
- hän kuoli kymmenen vuotta sitten heinäk. 20, 1980
Fanny, Roy, Raija ja Kurt Helander
Maynard, MA \$100.00

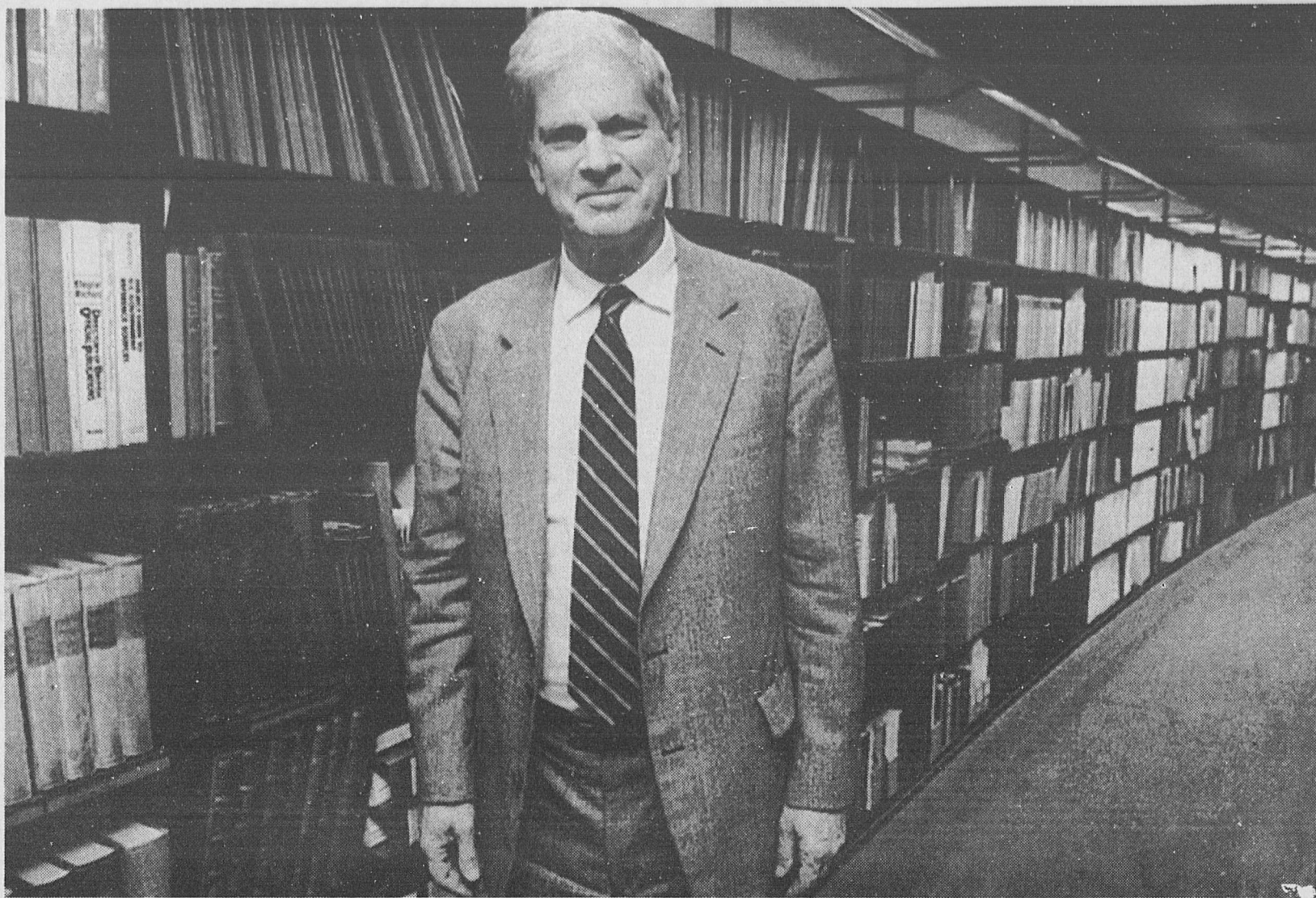
John Raymond Edwardsin muistolle
Sirkka ja Eugene Höglund, Ashburnham, MA ... \$25.00
John R. ja Eira S. Perko, Lunenburg, MA \$25.00
Jonathan Ratila, Fitchburg, MA \$20.00

Emilia Kittilän muistolle
Kerttu Lindman, Mays Landing, NJ \$10.00

Setänsä ja tätinsä
Victor ja Hilja Heikkilän muistolle
Sylvia Barnhart ja perhe, Naugatuck, CT \$15.00

RAIVA AJAN 85-vuotisuuden kunniaksi
M. Soikkeli, Braintree, MA \$25.00

Kiitos lahjoittajille!

KONGRESSIN . . .
jatkoa edellisivulta

Yhdyvaltain kongressin kirjasto on maailman suurin kirjasto. Sen johtaja James H. Billington kertoo, että se on myös maailman suurin englanninkielisen ja espanjankielisen kirjallisuuden kirjasto. Billington vieraili jokin aika sitten Suomessa, ja tutustui mm. eduskunnan ja Helsingin yliopiston kirjastoon.

Koko ohjelma, elektronisen kirjaston toteuttaminen on o-sittain jo tämän päivän asia. James Billington arvioi, että jo vuoden 2000 alussa digitaalinen tiedonkäsittely on joka-päiväistä.

Talouden kehitystae

James Billington huomauttaa, että nykymaailmassa politiikka ja talouselämä ovat riippuvaisia tietojärjestelmistä. Kehittynyt talous tarvitsee kehittyneet tiedonhakujärjestelmät. Poliittikka ei voida irrottaa taloudesta, joka käyttää myös tietojärjestelmiä hyväkseen.

Hänen mielestään pienten maiden ja kansojen kehityksen tae ovat kehittyneet tietojärjestelmät. Poliittikka ei voida irrottaa taloudesta, joka käyttää myös tietojärjestelmiä hyväkseen.

Hänen mielestään pienten maiden ja kansojen kehityksen tae ovat kehittyneet tietojärjestelmät. Hän viittaa kiittään Suomen korkeaan sivistys- ja elintasoon. Hän pitää sitä osittain tuloksena hyvin toimivasta kirjastolaitoksesta.

Kirja ei kuole

Uusi teknologia ei murskaa asemaa.

- Uskon että kirjalla on kirjas tulevaisuus. Uusi tekniikka ei ole koskaan poistanut vanhaa tekniikkaa. Kun tele-

visio tuli, pysyi radio hengissä. Ne elävät rinnakkain. Samoin käy kirjan. Se säilyttää asemansa jo siksi, että kirja on ainutlaatuinen inhimillinen luovuuden tuote.

Kirjat ovat osoitus ihmisen henkisistä kyvyistä. Kirjat ovat myös tärkeitä tiedon havainnoillistajia. Tilastot ja numerot ovat sellaisenaan kylmiä. Aina tarvitaan sanoja, myös kirjoja, jotka konkretisoivat teoriaa. Puhumattakaan kaunokirjallisuudesta, joka

kuuluu ihmisen sivistyshistorian ydinkerrokseen.

James Billington havainnollistaa kirjan merkitystä historialla.

- Jos ajatellaan Saksan ja Japanin historiaa, nopeaa taloudellista nousua ja jatkuvaa eteenpäinmenoa, on se paljolti kirjan ansiota. Saksalaiset ja japanilaiset kasvavat kodeissa, joissa on kirjoja, siis inhimillinen muisti tallella. Se ei voi olla vaikuttamatta koko kulttuurin olemukseen.

Ja jälleen hän antaa kiitosta suomalaisille, jotka lukevat paljon ja myös omistavat kirjoja enemmän kuin monien muiden maiden asukkaat.

Lukukampanjaa Suomen kanssa

Suomessa järjestetään vuosittain monia tapahtumia, jotka propagoivat kirjaa ja lukemista. Esimerkkeinä vaikkapa valtakunnallinen lukusununtai tai vanhan kirjallisuuden päivät. Omassa maas-

samme on vietetty Nuoren lukijan vuotta ja ensi vuosi on nimetty Elinikäisen lukemisen vuodeksi (The Year of Lifelong Reading). Vuoden suojelija on Barbara Bush, innokkaana lukijana tunnettu presidentin puoliso.

James Billington ei pidä mahdollisena, että ideoita vuoden toteuttamiseen etsittäisiin Suomesta.

*Maila-Katriina Tuominen
Aamulehti*

Bärlund avasi otsonikokouksen Lontoossa

Suomen ympäristöministeri Kaj Bärlund (sd) uskoo, että Montrealin pöytäkirjan allekirjoittajamaat pystyvät sopimaan otsonikerrosta kuluttavien aineiden käytön lopettamisesta vuosisadan vaihteeseen mennessä. Bärlund avasi puheellaan otsonikokouksen äskettäin Lontoossa.

Freonin ja muiden otsonikerrosta tuhoavien aineiden käyttörajoitusten tiukentamisesta annettiin poliittinen julistus jo Helsingin kokouksessa viime vuonna, mutta nyt päätöksestä on määrää tehdä oikeudellisesti sitova.

Vaikeampi kysymys Lontoon kokoukselle on otsonia säästävän teknologian vieminen kehitysmaihin ja siihen tarvittavan rahaston perustaminen.

- Kestävä ratkaisu syntyy pitkällä tähtäyksellä vain, jos käytettävissä on kohtuuhintaisia korvaavia aineita ja teknologiaa. Emme voi odottaa kehitysmaiden toteuttavan vähennystavoitteita, jos epäoikeudenmukaisuutta teknologian siirrossa, Bärlund sanoi.

Hän huomautti myös, ettei ympäristönsuojelua saa muuttaa pelkäksi kukoistavaksi liiketoimeksi, vaan korvaavan teknologian ja aineiden hinnat on pidettävä kohtuullisina.

Otsoninsuojelurahasto tulisi Bärlundin mukaan muodostaa aiheuttamisperiaatteen mukaisesti, eli maiden tulisi maksaa osuutensa samassa suhteessa kuin ne ovat tuhonneet otsonikerrosta.

- Tähän saakka hallitukset ovat suhtautuneet rahoituskysymyksiin nihkeästi, vaikka Montrealin otsonisuojausjärjestelmän ensimmäisen voimassaolovuoden kulut olivat tuleviin kustannuksiin verrattuna lähinnä symboliset, Bärlund valitti.

Bush tarjoaa Amerikan vapaakauppa-aluetta

Presidentti Bush lupasi jokin aika sitten antaa anteeksi osan Latinalaisen Amerikan maiden runsaan \$10 biljoonan veloista Yhdysvalloille. Bush haluaa helpottaa velkausta, joka hidastaa talous-

uudistusten aloittamista.

Bush ehdotti Latinalaisen Amerikan maille myös yhteisen vapaakauppa-alueen perustamista. Talousalue ulottui Alaskasta halki koko Amerikan mantereeseen Tulimaahan.

Vapaakauppa-alueen luominen on Bushin mukaan vasta pitkän tähtäimen tavoite, sillä kaupan esteiden poistaminen maiden väliltä vaatii vuosien valmistelua.

Amerikan mantereeseen vapaakauppa-alueen yhteismarkkinoihin kuuluisi noin 700 miljoonaa asukasta. Tarjouksen uskotaan kiinnostavan kaikkia sekä Väli- että Etelä-Amerikan maita, mutta myös kansallismielisiä vastustavia ääniä on odotettavissa.

Yhtenä Bushin aloitteiden tarkoituksena on vakuuttaa, että Itä-Euroopan tapahtumat eivät ole saaneet Washingtonia unohtamaan Latinalaista Amerikkaa.

Hannu Mäkipuro ja Veikko Ahvenainen Tamarack Lodgelle

Voluntownin kesän suurta-pahtumaksi voi kutsua Hannu Mäkipuron konserttia Tamarack Lodgella lauantaina elokuun 4 p., jolloin Hannu kokoaa jälleen suuren yleisön tämän kesäviikkoajan "ulkoilma teatteriin".

Ensimmäistä kertaa Tamarack Lodgella on mukana konsertissa hauraitaiteilija Veikko Ahvenainen, jonka suuressa juhla-konsertissa ja kiertueella Hannu esiintyi viime vuonna Suomessa.

Näiden kahden taiteilijan lisäksi esiintyy Mark Mäkipuro Bridger-orkesterineen sekä Markin Calaxie-laulajat.

Mark on myös sovittanut itsänsä konserttimusiikin ja vastaa sen uusista sävellyksistä. Ohjelmistossa on ikivihreitä kansansäveliä kuten myös modernia nuorten musiikkia.

Hannu Mäkipuro ja Veikko Ahvenainen ovat juuri valmistaneet uuden kasetin nimeltä "Amerikan Polka", jossa on uutta ja vanhaa tanssimusiikkia. Vastavalmistunut Hannun oma kasetti "Taikurin tie" sisältää myös Markin ja Hannun sävellyksiä.

Muistamme vielä kaksi vuotta sitten pidetyn konsertin Tamarack Lodgella. Tämänkertainen tilaisuus tulee olemaan ainakin yhtä loistava ja täynnä taikaa, väriä ja musiikkia joka maulle, sekä tietenkin maailman kuulu taiteilija Veikko Ahvenainen tuo tilaisuudelle oman hohtonsa.

Konsertista tehdään myös video, jota on saatavana myöhemmin.

Lipuista pyydetään soittamaan: (203) 423-3854 tai (203) 376-0224. Konsertti alkaa kello 8 illalla ja sitä en-

Ystävyys ja musiikki yhdistävät. Veikko Ahvenainen ja Hannu Mäkipuro.

nen kello 5-7 on kana-barbeque Tamarack Lodgen pihapuistossa.

Tervetuloa luonnon kauniille Tamarack Lodgelle nauttimaan suurenmoisesta iltapäi-

västä ja konsertti-illasta, jonka jälkeen vielä tanssitaan.

Anja Laurila

Toini Sjögren viime lepoon

Connecticutin suomalaisten vanhempien asukkaiden joukkoon kuulunut rouva Toini Sjögren Lisbonista sai läisyys-kutsun Backus-sairaalaan Norwichissa 3. heinäkuuta 91 vuoden ikäisenä.

Pitkän elämänsä aikana hän tuli tunnetuksi juuri suomalaisten keskuudessa mm. Aura seuran jäsenenä, jossa hänen miehensä Arvid Sjögren oli puheenjohtajana seitsemän vuotta.

Toini Sjögren oli myös tunnustettu taiteilija. Hän opiskeli Taidemaalauksia Voluntownin Foster Cadell Art Studiossa, jonka tunneilla luonnon helmassa ohikulkijat usein näkivät Toinin syventymässä rakastamaansa harrastukseen. Hänen maalauksensa koristavat myös Sjögrenin kotia.

Suomessa tiedustellaan

Eljas Bovellan, synt. 17. marraskuuta 1876 Pielavedellä. Muuttanut Pielavedeltä Amerikkaan 1900-1920 tienoilla.

Pielavedellä veljet Heikki, Aukusti ja sisar Tiina Sahvia.

Eljas Bovellanin lähiomaisia tai henkilöitä, jotka heistä jotain tietävät, pyydetään ottamaan yhteys Suomi-Seuraan, PL 213, 00171 Helsinki, Finland.

Toinin hienostunut ja hillitty taiteilijaluonne ja olemus säilyy meidän jokaisen mielessä.

63 vuoden avioliitto päättyi puolison poislohtoon, josta ajasta 12 vuotta huolehtiva aviomies Arvid teki kaiken voitavansa sairaan puolisonsa hyväksi. Heidän läheinen suhteensa herätti ystävien kunnioituksen varsinkin viimeisinä vuosina.

Siunaustilaisuus oli Leffler Funeral Home- hautauskappelissa Jewett Cityssä perjantaina 6. heinäkuuta. Pastori Cheryl Larsen Ebenizer Luth. kirkosta Williamticiasta puhui salintäyteiselle saattoväelle sydämellisin sanoin. Hannu Mäkipuro lauloi poismenneen muistolle.

Kappelista siirryttiin Aura haalille, jonne oli järjestetty kahvitarjoilu.

Suremaan jäivät puolison lisäksi poika Henry Sjögren perheineen ja tytär Miriam Passalacqua perheineen sekä muita sukulaisia Suomessa. Paljon siunausta ja voimia yksin jääneelle puolisolle Arvidille, joka jaksoi rakastaa sekä myötä- että vastoinkäymisissä.

Anja Laurila

Suomen Pääkonsulinvirasto

380 Madison Avenue
24th floor
New York, NY 10017
Puh. 212-573-6007
Telefax 212-573-6310
Telex 14-9515

Vientikeskus

Toimii samassa osoitteessa
Puh. 212-808-9721
Telefax 212-370-2863
Telex 212-370-2863

Imatra Seura

740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin 718-438-9426

Veikko Laiho, puh.joht.

SAUNA TILAUKSESTA

Kesähäät Connecticutissa

Kesä oli kauneimmillaan, kun meitä lähti joukko floridalaisia kohti Connecticutia. Olimme saaneet kutsun Mary Ellen Butkusin ja Lauri Eric Nikulan kesähäihin, joita vietettiin 1 p:nä heinäkuuta.

Olimme majoittuneet Hyatt Regeney Hotelliin, Greenwichissä johon meitä oli saapunut joukko sulhasen sukulaisia ja ystäviä.

Perillä meitä oli vastassa sulhasen vanhemmat, Helga ja Kalle Nikula, jotka olivat saapuneet jo aikaisemmin.

Suomesta olivat saapuneet Kay ja Tuomas Viikuna, Ft. Lauderdalesta Loys-May ja Veikko Nikula, Lake Worthista Hilka Uimonen, Liisa ja Frans Bertell, sekä Lantanasta allekirjoittanut.

Myöhemmin saapui sukulaisia New Yorkista, sekä muualta hyviä monivuotisia ystäviä.

Perillä olimme jo perjantaina, joten meille jäi aikaa tutustua hotelliin ja sen ympäristöön, joka oli todella kauniilla paikalla, kukkaloiston keskellä.

Lauantaina oli meidät kaikki kutsuttu illalliselle ravintola Bed Barniin, joka sijaitsi West-

portissa. Matka sinne sujui mukavasti autolla ja jälleen ihailimme kauniita kukkaistutuksia, joissa oli väritkin kirkkaammat kuin mitä meillä täällä Floridassa tällä hetkellä veden puutteen takia.

Ravintolassa meidät tutustettiin morsiamen perheeseen, morsiamenhan me jo tunsimme. Ilta kului ratsastasi hyvän ruuan ja seurustelun merkeissä.

Sunnuntain aamupäivä kului sitten levätkessä sekä valmisteluissa ennen lähtöä viikistä tilaisuuteen, joka tapahtui St. Theresans kirkossa Trumbullissa, jossa morsiamen koti on.

"Bestmanina" oli Laurin lapsuuden leikki- ja kasvutoveri, Pekka Uimonen, Hilkan poika. Lauri ja Pekkahan ovat pieninä olleet kuin veljekset aina yhdessä.

Näin ovat vuodet vierineet, Lauri on ollut kolme vuotta Helsingissä Amerikan suurlähetystössä, jossa aika on nyt tullut täyteen. Syksyllä saamme kuulla missä maassa tulee olemaan hänen seuraava työpaikkansa.

Pekka valmistelee tohtorin väitöskirjaa Washington D.C:ssä. Näin on lapsuuden leikkipaikat heillä jääneet kauas taakse.

Vihkiäistilaisuus oli kaunis ja mielenjäävä, morsian pitkä ja elegantti miehekkään Laurin rinnalla. Todella edustava pari!

Valokuvaamisen ja onnentoivotusten jälkeen suuntasimme matkamme jälleen kohti hotelliamme, jossa oli kocktailkutsut klo 6:30 ill. ja illallinen klo 7:30.

Ravintolan salin oli täyttännyt iloinen kutsuvierasjoukko, joka nautti illasta ja nuoremparin onnesta. Häkaku oli upea, koristeltu valkoisilla ja vaalean punaisilla elävillä ruusuilla. Nuoripari lähti häätmatkalle samana iltana Havaijille lukuisien onnentoivotusten saattamana.

Niin mekin mukana olleet toivotamme Mary Ellenille ja Laurille kaikkea sydämestämme onnea ja menestystä heidän yhteiselle taipaleelle.

Selma Marteinsdottir

The Robert H. Auchmoody Funeral Homes

Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

TILLINGHAUS - Hautaustoimisto

Danielson, Conn. Tel. 774-3284

Central Village Tel. 564-2147

EDW. C. HALVORSEN, INC. FUNERAL DIRECTORS

5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220
In continuous service to the community since 1849

DANIELSON OIL CO.

ATLANTIC Polttoöljyä Recapping

Commerce Ave.
DANIELSON, CT.

THE FINLANDIA FOUNDATION

Metropolitan Chapter, Inc.

Meetings every 2nd Friday of the month, from Oct. through May

593 Park Ave. at 64th St. NYC
P.O. Box 2590

GRAND CENTRAL STATION
New York, N.Y. 10017

Suomen Vuolukivi Oy käynnisti uuden automatisoidun tehtaansa

Uusi kivikausi alkoi Virginiassa

SCHUYLER, VA - Suomen Vuolukivi Oy:n uusimman tehtaansa, The New Alberene Stone Companyn täysautomaattiset koneet käynnistettiin kesäkuun 8. päivänä juhlallisten puheiden ja Suomen vapaaehtoispalokunnan orkesterin säestyksellä.

Lawrence H. Framme, Virginiän taloudellisen kehityksen sihteerin, käynnisti jättimäisen pääsahan napin painalluksella. Timanttiteräinen, halkaisijaltaan 10 jalkainen saha leikkasi läpi kymmenen tonnia painavan vuolukiven viidessä minuutissa.

\$5 miljoonaa maksanut The New Alberene Stone Co. tuottaa vuolukivestä Tulikivi-tuotemerkillä markkinoitavia uuneja, takkoja, lattiapäällysteitä ja pöytälevyjä.

Koneet huipputeknologiaa

"Virginialle ja Suomelle ei ole yhteistä ainoastaan maailman laajimmat vuolukiviesiintymät," Framme totesi. "Meitä yhdistää myös taloudellinen yhteistyö ja erityinen ystävyys."

Läsnä avajaisissa olivat Frammen lisäksi mm. Reijo Vauhkonen, Suomen Vuolukivi Oy:n hallituksen puheenjohtaja; Kyösti Vänskä, Suomen Vuolukivi Oy:n ja The New Alberene Stone Companyn presidentti; Suomen toinen valtiovarainministeri Ulla Puolanne sekä Yhdysvaltain suurlähettiläs Jukka Valtasaari.

Uuden tehtaän koneet ovat täysin automatisoituja, joten työntekijöiden tehtäväksi jää niiden ohjelmointi. Ongelmien sattuessa koneet pysähtyvät automaattisesti.

Uudet kivisahat nopeuttavat työtä huomattavasti. "Se selvää 45 minuutissa kivistä, jonka leikkaamiseen aiemmin olisi mennyt 24 tuntia," totesi Lloyd Carroll, joka

tulee käyttämään pääsahaa.

The New Alberene Stone Companyn palveluksessa on tällä hetkellä 55 ihmistä, mutta tuotannon päästyä vauhtiin yhtiö aikoo palkata parikymmentä henkeä lisää.

Tulikiville toivotaan kysyntää Amerikassa

Tulikivi-tuotteita myydään

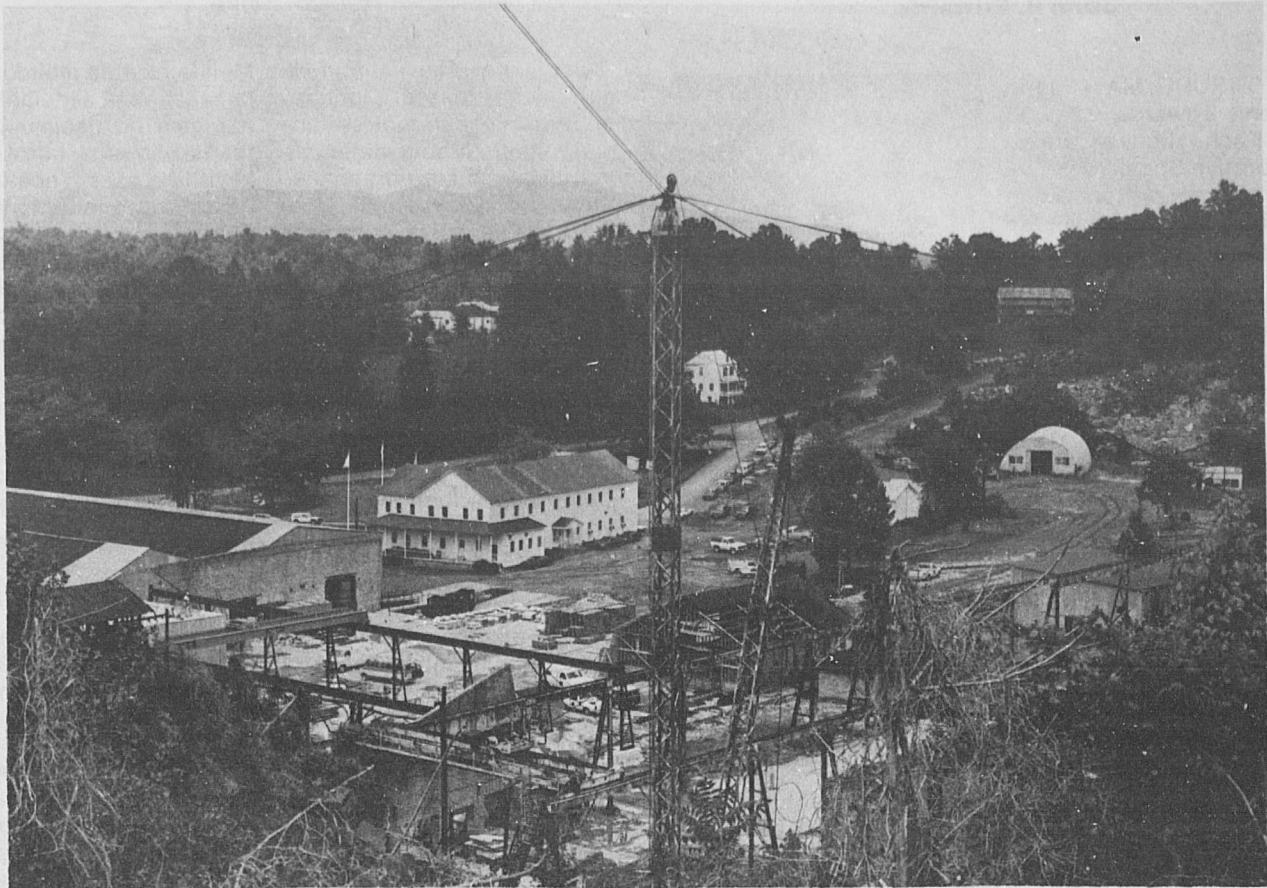
nykyisin pääasiassa Euroopassa, mutta Schuylerin tehtaasta tuotteille toivotaan myöhemmin löytyvän uusia markkinoita myös Yhdysvalloista.

Markkinointi Yhdysvalloissa aiotaan aloittaa Uuden Englannin alueelta, missä ilmasto on samantapainen kuin Euroopassa.

Suomen Vuolukivi Oy ja The

New Alberene Company ovat Pohjois-Amerikan ja Euroopan johtavia vuolukivi-tuotteiden valmistajia. Viime vuonna niiden yhteenlasketut tulot olivat noin \$30 miljoonaa.

Suomen Vuolukivi Oy osti alkuperäisen Alberene Stone Companyn vuonna 1986.

Yleisnäkymä The New Alberene Stone Co:n tehtaalta Schuylerissa Virginiassa.

FinnFest USA '91

Lake Worthin kaupunki Floridassa on valittu FinnFest USA 1991 -juhlapaikaksi. Merkitkää jo hyvissä ajoin kalenterinne päivät 4. - 7. huhtikuuta ja tulkkaa nauttimaan suomalaisesta kevätfestivaalista merihenkiseen Floridaan.

Jos toimit nyt, tarjoamme rekisteröitymisen erikoishintaan. Heinäkuun 31. päivään asti maksu on 25 dollaria hengeltä. Elokuun 1. - joulukuun

31. rekisteröintimaksu on 30 dollaria hengeltä ja alkaen 1. tammikuuta rekisteröinti on 40 dollaria hengeltä. Käväise esittelypöytäamme ääressä Hancockin FinnFest '90 juhliilla tai läheta shekkisi allaolevaan osoitteeseen.

On lukuisia syitä, miksi Lake Worthin alueella asuu 20,000 suomalaista, ja haluamme esitellä ne teille. Varatkaa ajoissa päivät 4. - 7. huhtikuuta vapaiksi, jotta voitte nauttia FinnFest USA '91 -festivaalien jokaisesta ikimuistoisesta hetkestä.

FinnFest USA '91
P.O. Box 1229
Lake Worth, FL 33460-1229

ACE HARDWARE

1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We stock sauna heaters"

Puh. 585-0247

knollwood groves

Hedelmäpakkauksia - kauniita hedelmäkoreja
Tilauksia täytetään pyydettyäessä
10 eri laatua olevia sitrus-hedelmiä
Lahjatavarakauppa, jossa yli 1000 valikoimaa

Avoinna maanantaista lauantaihin 9 ap. - 5:30 ip.
8053 Lawrence Road
Yksi maili etelään Hypoluxo tieltä
Boynton Beach, Florida 33436 - Puh. (305) 734-4800

Nummisuutarit Floridaan

Suomalainen harrastajateatteri saapuu marraskuussa Floridaan esittämään Nummisuutarit-näytelmää.

Lake Worthissa ja Lantanasassa esiintyvää 27-henkistä ryhmää ohjaa Paavo Liski.

Suomalaisryhmä matkaa Atlantin yli Floridan amerikkansuomalaisten kutsusta.

Kesällä teatteriväki esiintyy Suomessa Taaborin vuoden Kivijuhlilla. Kivijuhlat ovat yksi suurimmista harrastajavoimin toteutettavista kesätapahtumista Suomessa. Nummisuutarit on kuulunut Suomen kesäteattereiden ohjelmistoon jo vuodesta 1953.

Emilia Kittilän muistolle

Vapaaehtoisen työn tavoite Annan Majan varastossa uhkui intoa Emilia Kittilän kanssa työskennellessäni.

Loimet olivat usein ristissä ja kangaspuit reistailivat, mutta meidän intomme uhosi kylmän talven ja helteenkin. Ei ollut tungosta puissa eikä leikkaajissa.

Olit esimerkillinen Lepokodin asuja. Uskalsit viedä asiat eteenpäin. Hyvässäkin kodissa on aina kaikki puolensa...

Kiitospäivän aattona huokasit: "Kun kalkkuna ei ole enää lintu, vaan valmis rulla leikatavaksi."

Olit laulanut vielä juhannusjuhliissa, kertoivat Floridan vieraan. Kun juhliit sayntymäpäivääsi, lupasimme olla seurassasi. Ei ole syntymäpäivien arvo niiden luvussa, vaan siinä mitä ne välimaat kertovat meistä...

Sinulle oli aina mieluisaa lähettää tervehdys. Siihen tuli aina iloinen kaiku takaisin.

Muistoasi siunaten,
Kerttu Lindman
Mays Landing, NJ

Ympäristöystävällisiin tuotteisiin tunnusmerkki

Ympäristöstä huolehtivien kuluttajien tuotevalintoja helpottaa tulevaisuudessa sinivihreä tunnus tuotteissa, jotka eivät vahingoita luontoa.

Tunnuksen takana on yleishyödyllinen Green Seal -järjestö, joka myöntää yrityksille oikeuden käyttää tunnustaan tuotteissaan, jos ne osoittautuvat ympäristöystävällisiksi.

Järjestö selvittää tutkijoiden ja asiantuntijoiden valvonnassa eri tuotteiden raaka-aineiden, valmistamisen, käytön ja hävittämisen vaikutusta luontoon. Ensimmäisenä tutkitaan mm. hehku-lamppuja, pyykinpesuaineita ja vessapaperia.

Yritykset, jotka haluavat Green Seal -leiman tuotteisiinsa, maksavat testauksen kulut ynnä lisenssimaksun tunnuksen käytöstä.

Kuolleita

John R. Edwards

FITCHBURG, MA - John Raymond Edwards, 72, 935 John Fitch Highway, United Co-operative Society ja Finnish American Club of Saiman entinen presidentti, kuoli yllättäen heinäk. 10. 1990 Burbankin sairaalassa Vinton Pondilla West Townsendissa sijaitsevalla kesämökkillään saamansa sairauskohtauksen seurauksena.

Hän oli syntynyt Maynardissa John ja Rose Maria (Lahtinen) Edwardsin poikana ja asui suurimman osan elämästään Fitchburgissa.

Edesmennyt sai päästötodistuksen entisestä Townsend High Schoolista ja jatkoi opintojaan entisessä Massachusetts State Collegessa ja Fitchburg State Collegessa.

Yli 30 vuoden ajan Edwards suunnitteli työkaluja Fitchburgin General Electric Co.:lle ennen kuin hän jäi eläkkeelle 1980.

Hän oli Finnish American Club of Saiman perustajajäsen ja entinen presidentti ja sen näytelmäkerhon lavastaja. Hän oli myös Finnish Cultural Center'n ja Fitchburgin taidemuseon jäsen. Entisen United Co-Operative Society'n johtokunnassa hän palveli 17 vuotta toimien myös sen presidenttinä.

Ray Edwards 1960

Kaipaamaan jäi tytär Jane N. Potsaid, Chelmsfordissa; kolme lapsenlasta sekä useita sisarusten lapsia.

Hänen vaimonsa Elna (Perko) Edwards kuoli 1984.

Muistotilaisuus pidettiin Saiman Puistossa. Hiljaisuudessa tapahtuneen haudauksen toimituksesta huolehti Sawyer-Miller hautaus-toimisto, 129 Elm St.

Kukkien asemasta vainajaa voi muistaa lahjoituksella Rai-vaajalle, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420 tai Finnish American Club of Saimalle, P.O. Box 30, Fitchburg, MA 01420.

Aili Kyllönen

TAMPERE, SUOMI - Aili Aliisa (Eskanen) Kyllönen, 89, kuoli toukokuun 19. päivänä alkuvuodesta kärsimänsä sydänkohtauksen jälkeen.

Hän syntyi Porissa, Suomessa, 25. päivä elokuuta 1901. Hän matkusti Atlantin yli ja asettui asumaan Quincy, Ma:iin, jossa meni naimisiin Niilo Jokisen kanssa. Jokinen oli leipuri Quincy Baking-yhtiössä.

Niilo Jokisen kuoleman jälkeen hän meni naimisiin Hingham, Ma:ssa asuneen rakennuttaja Toivo Kyllösen kanssa. Kyllönen kuoli vuonna 1983 13. päivä joulukuuta 93-vuoden ikäisenä.

Miehensä kuoltua Kyllönen muutti Suomeen asuakseen sukulaistensa lähellä.

Toivo Kyllösellä oli ensimmäisestä avioliitostaan poika T. Vernon Kyllönen, joka on entinen laivaston kapteeni ja asuu Floridassa.

Aili Kyllönen haudattiin perhehautaun Keikylän kirkon hautausmaalle Porin lähellä. Suremaan jäivät sukulaiset ja ystävät Suomessa.

Olin vierailmassa noin viikon ajan eräässä pienessä merenrantakaupungissa. A-sunnoltani oli noin viiden minuutin matka merenrannalle. Kävelin paljon rannalla; noin 5-10 mailia päivässä. Sain nauttia täysin siemauksin Jumalan ihanasta luonnosta - avarasta vapaudesta, ja jatkuvasta seurustelusta Herrani, Jeesuksen Kristuksen kanssa kannssa - henkimaailman tasolla.

Pyhä Henki opetti minulle paljon asioita, luonnon kautta: Meren aalloista, hiekkajyvistä, pienistä rantakivistä, nousu - ja laskuaalloista, taivaan tuulista ja pilvistä muodostui vaikuttava opetusinstrumentti Jumalan kädessä.

Kaikkein vaikuttavin opetus kuitenkin tuli erään mahdollittoman suurelta näyttävän nosturin (crane) kautta. Eräässä kohtaa rannikkoa jyrkkää, hiekkaisista pengertä tuettiin suurten kivilohkareiden avulla. Pengermä oli korkea, ja noin neljäkymmentä viisi astetta vinossa. . . siis jyrkkä. Ihmetellen katselin kuinka ensin iso raivaustraktori (bulldozer) lykkäsi suuria kivilohkareita - yksi kerrallaan - kohti nostokurkia. Sitten tämän nosturin käyttäjä otti taitavasti kiinni möhkäleestä ja nosti sen korkealle pengermälle. Sen jälkeen nosturi "haukkasi" teräsleuoillaan aimo annoksen soraa, jonka se pudotti kiven jättämiin rakoihin. Tätä työtä oli tehty jo suurella alalla; tulos oli suurenmoinen! Tukeva, kauniisti soviteltu kivilohkareite ta-soitti sortuvan rinteeseen vahvaksi seinäksi. Ihailin työmiesten taitoa koneiden käytössä, ja kivilohkareiden taidokkaassa sommittelussa.

Mieleeni tuli ajatus, että näin Jumala toimii ihmisen elämässä. Vain hän voi ottaa mahdolltomilta näyttävät tilanteet elämässämme, ja taidollisesti, sekä suurella voimalla ja viisaudella siirrellä kivilohkareita. . tasoitellen vuoret tasangoiksi.

Meillä kaikilla on omat kivilohkareemme elämässämme.

Ituja tarjolla

Liisa A. Lienes

Meistä näyttää mahdottomalta saada niitä siirtymään - me näemme ne useimmiten esteenä. Mutta kun Jumala käyttää omaa "nosturiaan", omaa "raivaustraktoriaan" - Pyhän Hengen ja Sanan voimaa, niin silloin tapahtuu! Jumala käyttää pieniä ihmisiä työssään. Hän opettaa työläisilleen hengellisten koneiden käyttöä, asettaa jokaisen työläisensä kunkin omalle paikalleen, juuri sen kyvyn mukaan minkä hän on kullekin antanut. Sitten hän vielä antaa tarvittavan voiman tekeillä olevaan työhön - ja kivet siirtyvät!

Kaiken hengellisen, Jumalalle otollisen työn, tulee tapahtua Jumalan sääntöjen mukaan, Jumalan Hengen ja Sanan voimalla. Sitten tulos on varmaa ja kestävä. Sakarjan kirjasta löydämme seuraavat sanat: "Ja hän lausui: Ei sotaväellä eikä voimalla, vaan minun Hengelläni sanoo Herra Sebaot. Mikä olet sinä suuri vuori, Sebulbaabelin edessä? Lakeudeksi sinä!.."

Toinen opetus, jonka sain katsellessani tuon pengermän ihmeellistä muuttumista - aivan silmiäni edessä - löysästä hiekkarinteestä tukevaksi kivipäälysteiseksi rinneeksi, oli lohduttava näky siitä, kuinka Jumala rakentaa KRISTUKSEN RUUMISTA - SEURAKUNTAA. Jumala ottaa jonkun mahdottomalta näyttävän "kivimöhkäle" turhautuneelta paikalta, ja asettaa sen paikoilleen. Sitten hän ottaa toisen "möhkäleen", asettaa sen ensimmäisen viereen, ja niin edelleen; yksi "möhkäle" toisensa jälkeen.

löytää paikkansa Jumalan suunnitelmassa. Tulos on sykkähdettävän kaunis. Mikä ihmiselle näyttää aivan mahdottomalta, Jumala viisaudessaan tekee mahdolliseksi. Vähän kerrallaan Jumala rakentaa hengellistä temppeliään käyttökelpoiseen, kauniiseen muotoon. "Möhkäleistä" tulee ihana KRISTUKSEN MORSIAN!

Kun joskus jään ihmettelemään uskovien yhteyttä - tai sen puutetta - ja aprikoin sitä, että kuinkahan me loppujen lopuksi tulemmekaan toimeen toistemme kanssa, niin tällaiset konkreettiset, jokapäiväiset tapahtumat ovat omiaan muistuttamaan minua: Mikä ihmiselle on mahdotonta, juuri se onkin Jumalalle mahdollista. Jumalan kunnia ilmenee parhaiten mahdottomien tilanteiden kautta. Kiitos

Jumalalle! Ei yksikään vaikea tilanne uskovien elämässä tarvitse muodostua ylitsepääsemättömäksi "kivilohkareeksi"! Jumalalla on omat "raivaustraktorinsa" ja "nostokurkensa": Hänellä on VOIMA, VII-SAUS ja KÄRSIVÄLLISYYS - RAKKAUDEN KANSSA. Hän tekee hyvää työtä!

USA:n nuoret tietämättömiä

Tämän päivän nuoret amerikkalaiset tietävät vähemmän uutistapahtumista ja yhteiskunnallisista asioista kuin mikään muu ikäluokka Yhdysvalloissa viimeisten 50 vuoden aikana. Asia ilmeni 18-29-vuotiaista tehdystä tutkimuksesta.

Hiljattain julkaistun amerikkalaisen tutkimuslaitoksen selonteon mukaan tämä sukupolvi "tietää vähemmän, väliittää asioista vähemmän, äänessää vähemmän ja suhtautuu vähemmän kriittisesti johtajiinsa ja instituutioihin kuin aiemmat nuoret ikäluokat."

Mikäli tutkimukseen on osallistunut, nuoret ovat kiinnostuneita lähinnä urheilusta ja abortista. Kansainvälisistä asioista tutkimuksessa mukana olleet eivät jaksaneet innostua.

Esimerkiksi lehtimiesten vuosikymmenen uutistapah- tumaksi nimittämää Berliinin muurin murtumista seurasi tarkasti vain 42 prosenttia alle 30-vuotiaista amerikkalaisista. Romanian uutiset Ceausescujen teloituksineen kiinnostivat enää 19 prosenttia haastatelluista 12,000 nuoresta.

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

SAWYER-MILLER FUNERAL HOMES

129 ELM ST., FITCHBURG

Howard J. Miller, Director

Phone All Branches 345-6778

Smith Funeral Home, Inc.

Elden E. Bjurling
Steven A. Palmer
Directors

69 Vernon St., Gardner, MA
Tel. 632-0377

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave. Fitchburg, MA
Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu

PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

May Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

RUSSELL W. MAY
Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle

85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

KESKUSTASSA SIJAITSEVA

FRANK H. MILES COMPANY

1158 Main St., Holden, MA
Hautatoimituksia vuodesta 1896

BOSK FUNERAL HOME

85 BLOSSOM ST., FITCHBURG, MA TEL. 342-3635

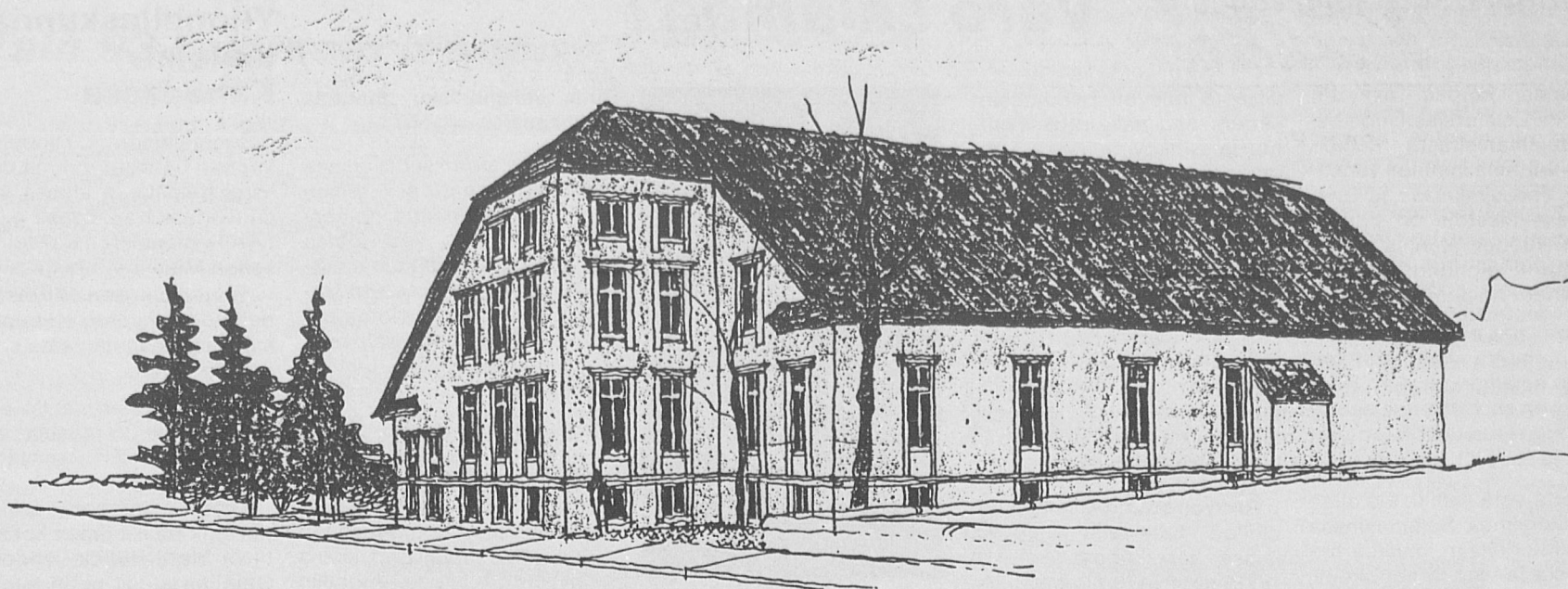
Serving All Faiths

FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS
Services Within Your Means
Local or Distant

Our convenient location,
easily accessible from
all parts of city and
suburban towns.
Ground Level Entrance

AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING
IN COMPLIANCE WITH FTC

Suomi Collegen Finnish-American Heritage Center sijoitettiin vanhaan kirkkoon, jota laajennettiin ja uusittiin.

Suomi College vihkii Heritage Centerin FinnFestin aikana

HANCOCK, Mich. - Suomi Collegen "Mission of Hope" -kampanjassa kootuilla varoilla rakennettu Finnish-American Heritage Center vihittiin käyttöön osana FinnFest USA '90 juhllisuuksia heinäkuun viimeisenä viikonloppuna.

Keskukseen sijoitetaan Suomi Collegen arkistot, niitä esittelevä museo sekä teatteri.

"Heritage Center asettaa Suomi Collegen eturviin amerikansuomalaisen kulttuurin

suojelijoina," sanoo collegen presidentti Ralph A. Jalkanen.

Perinteitä vaalivan keskuksen rakentaminen on tapa osoittaa kiitollisuutta koulumme tukeville suomalaisille, sanoo Jalkanen.

Hiljattain eroamisestaan ilmoittanut Jalkanen sanoo, että keskuksen valmistuminen edustaa hänelle kolme vuosikymmentä vanhan unelman toteutumista. Hän sanoo ymmärtäneensä virkaansa astu-

essaan, että Suomi College tarvitsee tukea sekä paikalliselta yhteisöltä että ympäristä eläviltä suomalaisilta.

"Nyt meillä on rakennus, joka palvelee näitä molempia ryhmiä," hän sanoo. "Paikalliset asukkaat saavat kaupunkiinsa komean uuden rakennuksen, ja suomalaiset paikan, jossa kokoontua yhteen kansallisen perintönsä merkeissä."

Keskus rakennettiin van-

haan kirkkoon uusimalla sisäosat ja lisäämällä tilaa etu- ja takaosiin. Keskuksen suunnitteli Eino (Jerry) Jyringin minnesotalainen arkkitehti-toimisto. Rakennustyöt teki Yalmer Mattila Contracting, Inc.

Suomi Collegen kolmivuotisen "Mission of Hope" -kampanjan tavoitteena oli kerätä collegelle \$4.5 miljoonaa, joista osa sijoitettiin perinnekese-
kuskes valmistaamiseen.

Keskus on viides kampukselle Jalkasen presidenttikaudella kohonnut suuri rakennus.

Jalkanen uskoo keskuksen takaavan, että suomalainen perintö ei katoa amerikkalaiseen kansojen sulatusuuniin.

"Nyt me varmistamme, että suomalaisella kulttuurilla on paikka missä kukoistaa - Suomi Collegessa," Jalkanen sanoi.

Amerikan-suomalaisuus esillä Washingtonissa

Naselle High Schollissa järjestetään jo viidettä kertaa amerikansuomalaiset festivaalit lauantaina, heinäkuun 28. päivänä. Koulu sijaitsee valtateiden 4 ja 401 risteyksessä.

Avajaisseremoniat käynnistyvät kello 10 aamup. Suomalainen kulttuuri esittäytyy päivän mittaan lauluissa, tansseissa ja musiikissa. Näytel-
teillä on käsitöitä, valokuvia ja taidetta, ja juhlia koristavat kukat ja värikkäät asut. Hyvää syötävää riittää kaikille.

Aamulla juostaan 4.5 mailin mittainen Paavo Nurmi -juoksu läpi kauniin maaseudun.

Sisäänpääsy festivaaliin on ilmainen, ja lähistöltä löytyy runsaasti parkkitilaa. Pacific Transit järjestää ilmaisen bus-
sikuljetuksen parkkipaikalta festivaalialueelle.

Sunnuntaiaamuna on ohjelmassa aamiainen sekä jumalanpalvelus suomeksi ja englanniksi.

Lisätietoja: FESTIVAL, P.O. Box 156, Naselle, Wa 98638, puhelin 206-484-3480.

Suomen matka FinnFestin arvannon pääpalkinto

HANCOCK, MI - Finnair on lahjoittanut kaksi meno-paluu-
lippua Helsinkiin Suomi Collegessa järjestettävän FinnFest USA '90 arvannon pääpalkinnoksi.

Arvonta suoritetaan lauantaina 28. päivä heinäkuuta Michigan Techissä. Festivaalit alkavat torstaina 26. heinäkuuta ja päättyvät sunnuntaina 29. heinäkuuta.

Pääpalkinnon arvontaan osallistuvat vain juhlille ilmoittautuneet. Ilmoittautumismaksu on \$49 per henkilö, \$85 parilta, ja \$99 perheeltä. Ilmoittautuneet pääsevät kaikkiin festivaalien tapahtumiin.

Ilmoittautuminen ei ole välttämätöntä, sillä lippuja eri ti-

laisuuksiin voi myös ostaa erikseen. Juhlavierailia on lisäksi vapaa pääsy torille, missä lähes 40 kauppiasta Yhdysvalloista, Kanadasta ja Suomesta esittelee tuotteitaan. Torilla järjestetään päivittäin arvontoja.

Finnair on yksi FinnFestin neljästä pääsponsorista. Muut kolme ovat Nygard International, Michigan Technological University ja Northern Michigan University.

Vuonna 1923 perustettu Finnair on yksi maailman vanhimmista lentoyhtiöistä. Finnair lentää 23 suomalaisen kaupunkiin sekä lukuisiin kohteisiin viidellä mantereella. Pohjois-Amerikassa Finnair lentää New Yorkiin, Torontoon ja Los Angelesiin.

Avioliittoaikeissa

Alana Paajanen ja Lenn Davis viettävät häitään elokuussa.

Lana on Eagle River, Alaskassa asuvien Helen ja Wesley Paajasen tytär.

Hänen iso-vanhempansa ovat Armas ja Vieno Linnus Westminster, Massachusettista. Lennin vanhemmat ovat Barbara ja Tommy Davis Anchorage, Alaskasta.

Kummatkin ovat Muldoon Christian Schoolin kasvatteja ja opiskelevat parhaillaan University of Alaska yliopistossa Anchorageessa. Ms. Paajasen tähtäimessä on sisustusarkkitehdin ammatti, Davis perehtyy liikealan opintoihin.

Nuori pari harrastaa hiihtoa, retkeilyä ja ulkoilua. Kotinsa he aikovat perustaa Anchorageen.

Lenn Davis, Lana Paajanen

RAIVAAJAN 85-vuotisuuden merkeissä olemme panneet alulle kampanjan tilaajajoukkomme lisäämisestä usealla sadalla. Päämääränä on 850 UUTTA tilaajaa 85-vuotislahjana! Jokainen UUDEN 12 kk. tilauksen hankkija pääsee osallistumaan vuoden lopulla pidettäviin arpajaisiin. Palkintoina on \$200, \$100 ja \$50. Arvonta tapahtuu joulukuun 31, 1990. JOKA kerta kun lähetätte UUDEN tilauksen, laitamme nimenne arpapussiin, josta vedämme voittajat vuoden lopulla. Siis, ei enää lehteä kirtämään kädestä käteen ystävälle, naapurille tai sukulaiselle. Kehottakaa heitä tilaamaan lehti itselleen! Myös oma UUSI tilauksenne osallistuu arvontaan.

Raivaja Publishing Co., P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600

TILAUSLOMAKE USA 12 kk. \$20.00 Ulkomaille 12 kk. \$24.00

Hankkija: _____

Osoite: _____

Tilaaaja: _____

Osoite: _____

Golffaja, surffaaja, veneilijä: **Varo salamaa!**

Salama tappaa nykyisin harvoin. Esimerkiksi Suomessa salamaniskusta kuolee vain muutama ihminen vuosittain. Yhdysvalloissa ja Englannissa tilastoja on pidetty sadan vuoden ajan, ja niiden mukaan kuolonuhrit ovat vähentyneet neljänneksen.

Ukonilmat eivät ole vähentyneet, mutta yhä harvempi joutuu salaman uhriksi. Suurin syy on se, että yhä useammat ihmiset asuvat kaupungissa ja tekevät sisätoita.

Mutta yhtä kaikki: älä aliarvioi ukonilmaa! Salama uhkaa oikukkuudellaan kaikkea tutkimusta ja varotoimenpiteitä, mutta kun tuntee sen syntytavan ja käyttäytymisen, voi säästyä shokilta, palovammoilta ja omaisuuden tuholta.

Ihminen johtaa hyvin sähköä

Salama syntyy, kun ukkospilveen keräytyneet sähkövaraukset purkautuvat.

Purkaus sinkoutuu ensin noin 50-100 metrin pituisena esisalamana; se pysähtyy ja kerää voimia. Hetken kuluttua esisalaman kärjestä lähtee uusi purkaus, ehkä kaksikin, jotka voivat edelleen haaroitua.

Kun yksi haaroista on ehtinyt noin sadan metrin päähän maasta, nousee jännite maan suhteen niin suureksi, että maasta hyppää ylös vastasalama. Se määrää mihin salama iskee: kun se saavuttaa

pilvestä tulevan purkauksen kärjen, salamakanava avautuu ja sähkövirta iskee kohteeseen.

Aika näiden eri purkausten välillä on niin pieni, ettei ihmissilmä pysty erottamaan sitä: taivaalla vain näkyy melkoinen tulitus.

Tavallisin salaman uhri lielee yhä puun alla lymyävä, mutta esimerkiksi golffaja, surffaaja tai veneilijä on myös altis salamaniskulle.

Riski on suurin kun ihminen oleilee tasaisella alueella, missä hän kohoaa selvästi ympäristöään korkeammalle. Kun salama pyrkii maahan se nimittäin etsii mahdollisimman korkean, sähköä hyvin johtavan kohteen.

Puut ovat otollisia, mutta sähkövirta etenee niissä huonosti, ja salama hyppää puusta kernaasti ihmiseen. Ihminen on suureksi osaksi vettä, ja vesi on hyvä sähköjohtin.

Vältä metallia

Vettäkin paremmin sähköä johtaa metalli. Ukonilmalla on syytä välttää metalliesineitä, olipa kyseessä sateenvarjo, puutarhatyökalu, haulikko tai ruokailuvälineet.

Erityisen vaarallinen metalli on pään ylle kohotettuna, kuten golfmaila. Kuuluisin salamanlyömä golffelaaja lielee Lee Trevino. Western Open -kisoissa Kanadassa kesäkuussa 1975 hän istui järven rannalla viheriön reu-

nassa ja nojasi mailapussiinsa. Äkkiä salama heitti hänet ilmaan ja hän menetti tajuntansa.

Herätessään hänen oli vaikea hengittää, ja lääkärit totesivat, että sähkövirta oli herpaannuttanut kehon lihaskäynnityksen ja vaurioittanut selkärangan välilevyjä.

Salaman tuhot ihmisessä riippuvat siitä, miten tärkeisiin elimiin se iskee. Sähkövirta voi lamauttaa aivojen hengityskeskusten tai saada aikaan sydämen kammiovärinän. Älä unohda, että nopea elvytys voi pelastaa salaman uhrin.

Märät vaatteet suojaavat

Pieninkin keinoin on mahdollista varautua etukäteen niin,

että salamanisku menttää voimaansa.

Yksinkertainen suoja ulkona ovat märät vaatteet - toinen syy olla käyttämättä sateenvarjoa. Koska vesi johtaa sähköä paremmin kuin ihmiskeho, salama juoksee todennäköisesti märkää pintaa pitkin, aiheuttaa ehkä palovammoja, mutta ohittaa tärkeät sisäelimet.

Kumieritys maasta, kuten kumiphajaiset kengät, tarjoavat jonkin verran suojaa. Polkupyörä on metallisena vaarallinen, mutta umpinainen auto melko turvallinen, koska sähkövirta kulkee metallin pintaa pitkin maahan.

Salama voi ilmoittaa ennalta tulostaan. Jos tukkasi nousee pystyyn tai metalliesine, esimerkiksi kamera tai metalliaita, alkaa hyristä tai rätistää, olet sähkökentässä, jossa salama etsii kanavaansa. On parasta siirtyä mahdollisimman loitolle.

Ukkosuutiset eivät aina ole huonoja. Uutinen Massachusettsista vuodelta 1980 kertoo Edwin Robinsonista, joka menetti näkönsä ja kuulonsa auto-onnettomuudessa. Yhdeksän vuotta myöhemmin salama iski häntä. Robinson makasi tajuttomana 20 minuuttia ja totesi herätessään näkönsä ja kuulonsa palautuneen.

*Virve Aarniva
(lyhennetty)
HS*

Ylioppilaskunnan laulajat Kanadassa

Suomalainen Ylioppilaskunnan Laulajat -ryhmä osallistui heinäkuun alussa Vancouverissa Kanadassa pidettyyn Tyynenmeren Kansainväliseen Mieskuorofestivaaliin.

Katselmukseen oli kutsuttu neljätoista kuoroa eri puolilta maailmaa. Isäntämaata edusti viisi kuoroa.

Kaikkiaan festivaaliin osallistui laulajia 30 maasta. Katselmus järjestettiin vain tämän ainoan kerran.

Ylioppilaskunnan laulajat piti festivaalilla oman konserttinsa Matti Hyökin johdolla. Ohjelmassa oli uutta suomalaista musiikkia sekä Sibeliuskuoron kuorolle säveltämiä lauluja. Niinikään esitettiin uutta ja perinteistä eurooppalaista kuoro-ohjelmistoa.

Kuoro osallistui myös festivaalin päätöskonserttiin, jossa yli tuhat laulajaa esiintyi yhdessä Vancouverin sinfoniaorkesterin kanssa.

Ylioppilaskunnan Laulajat antoi vielä ylimääräisen konsertin Vancouverissa festivaalin päätyttyä 10. heinäkuuta.

Aids vanha tappajavirus

Englantilaiset tutkijat ovat todenneet 30 vuotta sitten selittämättömään sairauteen kuulleen miehen kudoksissa jälkiä aidsista. Havainto antaa aihetta uskoa, että sairautta on esiintynyt jo vuosikymmeniä ennen sen tunnistamista.

Lääketieteellisen Lancet-lehden äskettäin julkaisemassa kirjoituksessa tutkijat kertovat aidsia aiheuttavan hiv-viruksen jälkiä 25-vuotiaana kuolleen merimiehen kudoksista. Mies menehtyi vuonna 1959 Manchesterissa Pohjois-Englannissa podettuaan nykyisin aidsiin yhdistettäviä oireita.

- Päätelemme selittämättömään immuunikatoon ja keuhkokuumeeseen kuolleen potilaan kärsineen hiv-infektioista, sanovat Manchesterin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan tutkijat.

Aspiriiniin varoitus odottaville äideille

WASHINGTON - Aspirin tuotteisiin ilmaantuu lähikuukausina uusi varoitus aspiriinin käyttämisestä raskauden aikana. Uudessa huomautuksessa todetaan, että aspiriinin käyttö kolmen viimeisen raskauskuukauden aikana saatua aiheuttaa ongelmia lapselle tai komplikaatioita synnytyksen aikana.

Määräyksen varoituksesta antoi Food and Drug Administration. Vastaava huomautus on jo ibuprofeeniin-tuotteissa.

Terveyskasvatuksen neuvottelukunnan raportti toteaa:

Uskonnosta ongelmia mielenterveydelle

Uskonnollisuus voi olla terveydellisten ongelmien alkusyy. Riskiryhmässä ovat ääriuskonnolliset ja kääntymyksen tehneet. Uskonnollinen painostus voi johtaa mielenterveysongelmiin, somaattisiin oireisiin tai asianmukaisesta hoidosta kieltäytymiseen.

Nämä tiedot ilmenevät Suomen hallituksen terveystieteiden neuvottelukunnan raportista Uskonto ja terveys. Valtioneuvoston asettama neuvottelukunta julkaisi työnsä keskiviikkona. Raportti kuuluu lääkintöhallituksen Terveystieteiden edistämisen -sarjaan ja se on jatkoa vuosi sitten julkistetulle Erotiikka ja terveys -selvitykselle.

Uskonnon merkitys mielenterveydelle tai yleensä terveydelle korostuu lauselmien ja uskontojen välillä. Esimerkiksi Jehovan todistajista on ulkomailla todettu, että he joutuvat useammin mielisairaaloihin kuin vä-

estö keskimäärin.

Suomessa on selvinnyt, että itsemurhan tehneistä keskimääräistä harvempi kuului evankelisluterilaiseen kirkkoon. Keskimääräistä useammin itsemurhan tehnyt oli uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulunut. Kääntymys ajoittui usein lähelle itsemurhaa. Joidenkin itsemurhan tehneiden elämässä muodostuneen ristiriitan omien ja yhteisöjen normien välillä.

Kriisipalvelun toiminnanjohtaja Pertti Purhonen huomauttaa, että uskontoon kääntyvät usein kärsivät mielenterveydellisistä ongelmista, koska he etsivät ratkaisua elämänsä ja tuntevat olevansa epävarmalla pohjalla.

Raportin mukaan ikuisen nuoruuden, tasa-arvon ja kuolemattomuuden tarjoaminen kuoleman jälkeisenä pelastuksena erityisesti yhteiskunnan huono-osaisille voi johtaa passiivisuuteen taistelussa

maallisesta hyvinvoinnin tasavaroista.

Uskonnolliset arvot voivat johtaa terveysriskeihin myös, kun ehkäisyn käytöstä tai abortista pidättäytydään uskonnollisista syistä. Terveystieteet voivat vaarantaa myös erilaiset rituaalit sekä äärimmäisen asketismin tai lääketieteellisen hoidosta kieltäytymisen.

Uskontoa vaillepuvussa

Uskonnon markkinoinnissa hyödynnetään myös usein terveyden mielikuvaa. Uskonnollinen ajattelu saatetaan kätkeä terveyden tavoittelun tai terapian vaillepuvussa.

Pilottetusta uskonnosta ajankohtaisia esimerkkejä ovat osittain TM-mietiskely ja scientologia, jotka markkinoivat itseään ratkaisuna erityisesti erilaisiin psyykkisiin ongelmiin. Kun niihin tutustuu tar-

kemmin, ilmenee, että ne muodostavat oman uskonnollisen järjestelmänsä ja oppinsa.

Raporttijaoksen puheenjohtaja, lääkintöhallituksen toimistopäällikkö Kaj Koskela on huolestunut uskonnon ja terveyden yhdistelmän kauppaamisen lisääntymisestä. Hänen mukaansa tämä on arveluttavaa puoskarointia ja taloudellista riistoa.

Uskonto on kuitenkin toisaalta myös yhteiskuntaa säilyttävä ja muuttava voima, jossa terveys nähdään usein moraalisena velvollisuutena. Lääketieteellisissä tutkimuksissa onkin yleensä todettu, että uskonnolliset ihmiset sairastavat vähemmän ja elävät pitempään kuin muut. Uskonto kieltää usein elämälle vahingollisen käyttäytymisen kuten tupakoimisen ja alkoholin käytön.

(Aamulehti)

Vain 93 sekunnin tähden

Heinäkuun loppuun ajoittuva täydellinen auringonpimennys kestää 93 sekuntia. Kuun varjo pyyhkäisee kaaren maanpintaa pitkin noin 180 kilometrin levyisenä 34 kilometrin tuntivauhdilla.

Pimennys on parhaimmin nähtävissä linjalla Joensuu-Ilomantsi-Vienan Karjala päätyäkseen Kanadaan.

Nelivaiheinen pimennys tuo tuhansittain tähtitieteen harrastajia Suomeen, itse tapahtuma kestää 1 tunnin 44 minuuttia 27 sekuntia, josta täydellistä pimennystä on 93 sekuntia.

Tieteen kannalta auringonpimennykseltä ei ole odotettavissa uutta antia. Maailmankuulujen Väisälän veljesten johdolla tähtitieteeseen paneutunut professori Rauno Härmäläinen Joensuun yliopiston fysiikan laitokselta sanookin ilmiöstä näin:

"Kaikkein ihmeellisin asia heinäkuun auringonpimennyksessä on ihmisen käyttäytyminen."

Ja kummasti ihminen käyttäytyykin. Kaikilta pallonpuoliskoilta tulee tuhatmäärin väkeä ilmiötä seuraamaan Itä-Suomeen, sama väki kiertää seuraamassa muutkin pimenykset.

Arviolta 10,000 uteliasta odotetaan Suomeen, kahdeksan DC-9-lentokonetta jurraa Lappeenranta-Joensuu välillä tiettyinä heinäkuun hetkinä,

vain toisen sivun istumapaikat on myyty 1,600 markan hinnalla.

Joensuun kaupunki järjestää kaikenlaista rillumareita pimennyksen oheistapahtumiksi.

mana, rahastajia on liikkeellä niin pimennystä tarkkailevien juottamisessa, syöttämisessä kuin himmennyslasikaupassakin.

Joensuun elinkeinotoimi on palkannut jopa erityisen pimennysasiantuntijan. Professori Härmäläiseen on otettu yhteyttä Japania myöten jo vuodesta 1985, nyt kyselyjä tulee hänelle alinomaan.

Silmänsä voi pilata

"Pimennystä tarkkailemalla voi kyllä silmänsä pilata, Rauno Härmäläinen sanoo. Hänen

mukaansa sähköhitaussasi DIN 12 tai 13 on vasta riittävä suoja, kaasuhitaussasi ei riitä, noetusta lasinpalasta puhumattakaan."

Edellisen kerran Rauno Härmäläinen pääsi täydellisen pimennyksen makuun heinäkuussa 1945.

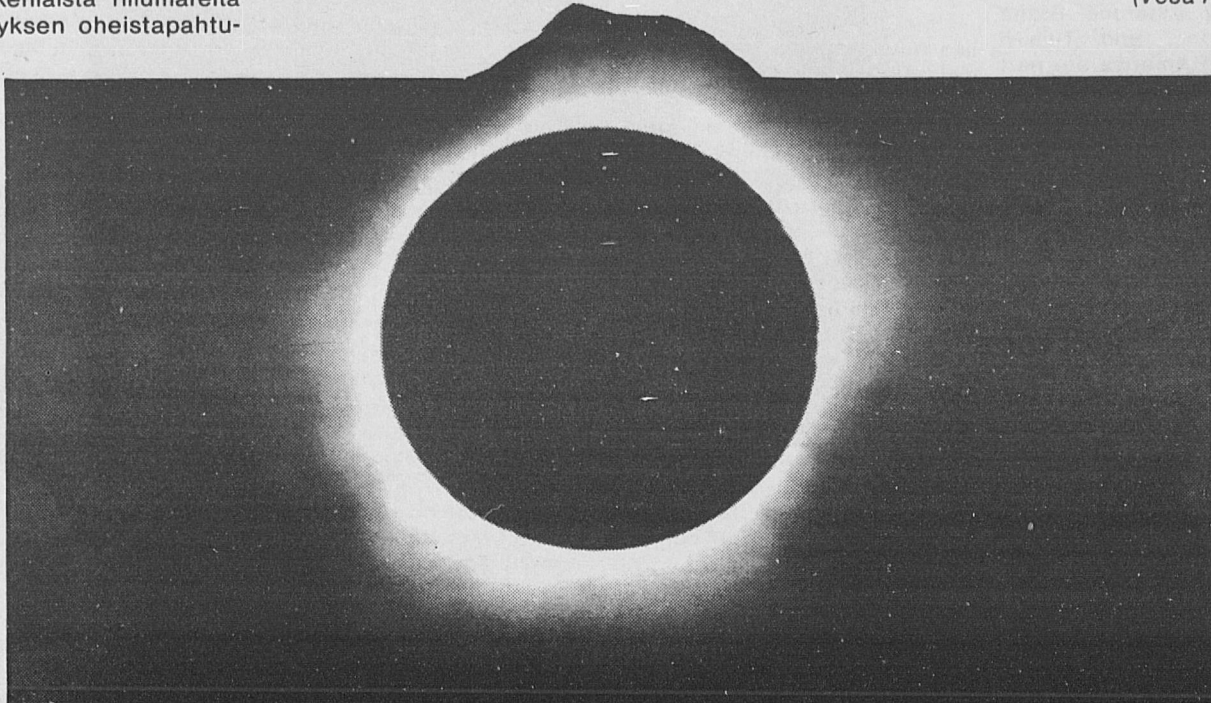
Vaikka pimennyksellä ei ole suurta antia tieteellisesti, havaintojen tekoa riittää: joku keskittyy muutamiksi sekunneiksi havainnoimaan lintujen, hyönteisten, muurahaisten käyttäytymistä. Myös pimennyksen myötä kulkevan paineaallon aiheuttamia muutoksia

ilmakehässä tarkkaillaan.

Heinäkuun 22. päivänä tapahtuva auringonpimennys, kuun osuminen auringon ja maan väliin, tuottaa neljässä vaiheessa erilaisia ilmiöitä: ns. timanttikuunun joka syntyy silloin kun aurinkoa on vain ohut sirppi näkyvässä, *Baileyn helminauhana* tunnetun ilmiön juuri kun kuun rosainen pinta on peittämässä auringon ja ehkä kauneimpana *koronan*, liekehtivän kehän.

Yksin Pohjois-Karjalaan on odotettavissa heinäkuun 22. päivän aamuyöstä katsomaan 6,000 - 10,000 harrastajaa ja havainnoitsijaa.

(Vesa Korhonen)
(Demari)

Kuu peittää auringon kokonaan seuraavan kerran 22. heinäkuuta.

Outokumpu ostaa amerikkalaisyrityksen

Suomalaisyritys Outokumpu Copper Oy ostaa yhdysvaltalaisen American Brass Companyn koko liiketoiminnan, Kaupan kokonaisarvo on noin \$225 miljoonaa. Hiljattain solmittu sopimus astuu voimaan kun Yhdysvaltojen viranomaiset ovat hyväksyneet sen.

American Brass Company on Yhdysvaltojen toiseksi suurin kupari- ja kupariseostuotteiden valmistaja. Pääkonttori sijaitsee Buffalossa New Yorkissa, ja tehtaita on Buffalon lisäksi Kenoshaissa Wisconsinissa ja Franklinissa Kentuckyssä.

American Brass Companyn tuotanto oli viime vuonna noin 120,000 tonnia ja liikevaihto 356 miljoonaa dollaria. Yhtiön palveluksessa on noin 1,600 henkeä.

Outokumpu Copper Oy:n toimitusjohtaja Seppo Isoherasen mukaan Outokummun oli ostettava American Brass, koska "asiakkaat ovat globaaleja ja monet niistä ovat amerikkalaisia."

Maailmanlaajuisia asiakkaita ovat esimerkiksi autonvalmistajat ja jäädyttimiä valmistavat yritykset. Kuparinauhvoja ja -putkia käytetään autoissa, rakennuksissa sekä sähkö- ja elektroniikkatuotteissa.

Maailman toiseksi suurin kupariyhtiö

Valtionyhtiö Outokumpu on viimeisten viiden vuoden aikana kasvanut pikkutehtäjästä maailman toiseksi suurimmaksi kuparituotteiden val-

mistajaksi. Viisi vuotta sitten Outokumpu teki kuparituotteita vain Porissa ja kahdessa pienessä tehtaassa Yhdysvalloissa.

Outokummun kuparituotteellisuus yli kaksinkertaistui 1986, kun yhtiö osti ruotsalaisen Gränges Metallverken AB:n. Viime kesänä se hankki enemmistön espanjalaisesta Iberica del Cobresta.

Outokumpu on nyt ainoa suuri valmistaja, jolla on omia tehtaita sekä Euroopassa että Yhdysvalloissa. Kovin kilpailija on maailman suurin kuparituoteyhtiö, italialainen Europa Metall.

Outokumpu Copperin tehtaajat käyttävät viitisen prosenttia maailman koko kuparintuotannosta.

Miesten e-pilleri pian markkinoille

Ehkäisyn vaihtoehtoja

Kymmenen vuoden kuluessa eri ehkäisymenetelmiä on käytössä selvästi enemmän kuin nyt, uskoo professori Sheldon J. Segal. Vaihtoehtojen lisääminen on tärkeää, koska eri kulttuureissa ja erilaisille pareille sopivat erilaiset ehkäisymenetelmät.

New Yorkissa toimivan Rockefeller-säätiön johtaja Segal kertoi raskauden ehkäisyn tulevaisuudennäkymistä kesäkuun lopulla lisääntymislääketieteen kongressissa Helsingissä.

Seuraavan vuosikymmenen kuluessa ehkäisymenetelmien määrä kasvanee selvästi. Luvassa on uusia pitkäaikaiskapseleita, raskausrokotus, ovulaation esto emättimeen vietävällä lääkkeellä sekä Miesten e-pilleri ehkäisemään siittiöiden muodostumista tai liikkeitä.

Uusien menetelmien ohella kehitetään vanhoja. Nykyiset e-pillerit ovat entistä varmempia, ja kierukoiden sivuvaikutukset ovat vähentyneet. Siittiöitä tuhoavat vaahdot ja voiteet aiheuttavat selvästi aiempaa vähemmän haittoja. Käyttöön on tullut myös ehkäisyrenkaita, ihonalaisia kapseleita ja ehkäisyruiskeita, professori Segal kertoo.

Varsinkin miesten uusien ehkäisymenetelmien teillä on

lääketieteellisten ongelmien lisäksi asenteellisia esteitä.

-On vaikea kuvitella, että miesten ehkäisy hyväksyttäisiin esimerkiksi latinalaisessa Amerikassa, jossa kaikki ovat niin machoja, Segal arvelee.

Ehkäisymenetelmien suurena haasteena on kehitysmaiden väestönkasvun hidastaminen. Jotta ehkäisy yleistyi, menetelmien on oltava mahdollisimman helppokäyttöisiä. Segal muistuttaa kuitenkin, että uudet menetelmät eivät yksin vaikuta väestönkasvuun. Ennen kaikkea on parannettava köyhien taloudellista ja sosiaalista asemaa.

Segalin mielestä samalla sekä ehkäisyn ja abortin vastustaminen on ristiriitaista.

-Ehkäisy tutkimus on ennen kaikkea abortteja vähentävää tutkimusta. Niinpä kaikkien, jotka vastustavat abortteja, tulisi tukea ehkäisy tutkimusta, Segal perää.

Yli puolet ruotsalaisnuorista on sitä mieltä, että aidsin uhka on vaikuttanut heidän seksuaalikäyttäytymiseensä. Nuorten seksuaalikäyttäytyminen on 80-luvun aikana muuttunut selvästi aiempaa varovaisemmaksi, ilmenee Ruotsissa työskentelevän erikoislääkäri Leena Ruusuvaaran ryhmän tutkimuksesta.

Sveitsiläiset ja suomalaiset rikkaimpia

Uusimpien OECD:n tilastojen mukaan Suomi on tämän teollisuusmaiden järjestön toiseksi rikkain valtio. Bruttokansantuotteella mitattuna suomalainen ansaitsee keskimäärin 93,000 markkaa (\$23,250) vuodessa. Enemmän tienaa vain sveitsiläiset, 103,000 markkaa/vuosi. Suomen jälkeen seuraavat

Japani, Ruotsi ja Norja.

Mennyt vuosikymmen oli Suomelle menestyksellinen. Vuonna 1980 Suomi oli 21 valtion joukossa kolmastoista.

Tilastosta ilmenee, että EFTA-maat menestyivät Euroopan yhteisö maita paremmin. Viisi EFTA maata on mukana kymmenen rikkaimman

maan joukossa.

Kasvu oli viime vuonna EFTA-maissa 2,7 prosenttia kun se EY:n sisällä oli vain 2

prosenttia. Työttömyys oli EFTA-maissa 4,2 prosenttia ja inflaatio 6,2 prosenttia. EY-maissa vastaavat luvut olivat 9,9 prosenttia ja 7,3 prosenttia.

*The Finnish-American***RAIVAAJA****Tulikivi dedicates plant in Virginia**

SCHUYLER, VA - With the touch of a button on June 8, Lawrence H. Framme III, Virginia Secretary of Economic Development, started up the giant whirling sawblade that represents the Tulikivi "firestone" trademark of The New Alberene Stone Company's \$5 million soapstone plant here.

The New Alberene Stone Company Inc. and Tulikivi Group-North America are part of Suomen Vuolukivi Oy in Finland, the world's largest soapstone producer.

Participating in the dedication ceremonies with Secretary Framme were Urpo Ratia, former chairman of the board of Suomen Vuolukivi Oy, the parent company in Finland; Reijo Vauhkonen, new chairman of the board of Suomen Vuolukivi Oy; Kyösti Vänskä, president of Suomen Vuolukivi Oy and The New Alberene Stone Company; Pentti Martikainen, past president of New Alberene Stone Company; Ulla Puolanne, Finnish minister of finance; and Jukka Valtasaari, Finnish ambassador to the United States.

"Virginia and Finland share not only the largest soapstone deposits in the world, but as illustrated by the operation inaugurated here today, we also share an economic partnership and a special friendship," Secretary Framme said at the ceremony.

"With the modernization and expansion of our Virginia plant now complete, we are ideally positioned to increase the production and distribution of our Tulikivi fireplaces and other products in the North American and European markets," said Reijo Vauhkonen.

About 65 people are currently employed at New Alberene Stone Company, according to production manager Jeff Pontiff. Fifteen workers were hired last month with several more expected to be hired by the end of this year.

The company operates soapstone quarries in Nelson and Albemarle Counties. The original Alberene Stone Company was purchased by Suomen Vuolukivi Oy in 1986.

"The New Alberene Stone Company is ready to turn a new page in the 100-year history of the soapstone plant," said Tulikivi official Martti Lariola, who served as master of ceremonies for the event. "It was exactly 10 years ago that the revitalization of soapstone in Finland was initiated. It was exactly five years ago when we first established the contract between the Finnish and the Virginia soapstone company and saw the beginning of a new modern Stone Age in Schuyler, Virginia. In five years we have witnessed rapid changes and development."

With the introduction of new and upgraded equipment, the capacity of the plant is expected to increase by five to ten times and there are plans to open new quarries and replace aged facilities as well as hire

additional employees.

The new \$5 million production line features a 10-foot diamond-tipped saw blade, Italian automatic polishing equipment, a Finnish beveling and grooving machine, honing and drilling machines and a new laserguided sawing system.

A soapstone block which used to be cut into slabs by eight 60-year-old sand gangsaws requiring 12 hours per block can now be cut in 40 minutes with the new 10-foot diameter saw blade.

The saw and other machinery including smaller saws and diamond polishers are completely computerized, allowing workers to program a set of instructions and leave the machinery. If a problem arises, the machinery automatically stops.

All of this is good news, not only for Schuyler, but for the entire Nelson community, according to County Administrator George Krieger.

"A decade ago no one would have thought it possible that a small company from as far away as Finland would be the bright angel to revitalize this once proud soapstone plant," Krieger said during the ceremony. "Not only has Tulikivi revitalized Nelson's past, but the inauguration of the new production equipment will lead us boldly into the 21st century."

"We are grateful to Tulikivi for providing a number of skilled jobs, excellent benefits for working citizens, for bringing hope back to this small but very proud community, and for restoring Nelson's reputation as the home of the finest soapstone in the world. Most of all, we're grateful to Tulikivi as not only a

good industry but a food neighbor."

Following a prayer of blessing of the production facility the Bishop Ambrosius of the Greek Orthodox Church in Finland, Economic Development Secretary Framme ceremoniously started the production line. The crowd looked on as the giant saw droned steadily for two minutes, booring its diamond teeth into the soapstone slab.

To bring an air of informality to the somewhat solemn event, the Finnish Voluntary Fire Brigade Band arrived aboard a Faber fire engine and entertained the crowd with native songs.

A lunch reception and tours of the plant were also held during the afternoon.

Alberene Stone Corporation was purchased in 1986 by the Finnish soapstone company Suomen Vuolukivi Oy, who quickly transformed the abandoned quarry and mill into a modern facility and resumed production following years of inactivity.

The plant employed up to 1,200 people in the 1920s and operated its own railroad with five locomotives in the 1950s.

Discovered in the 1800s, the 30-mile long soapstone deposit in Schuyler is considered the largest and finest vein in the world.

The first quarry operation was begun in the late 1880s by James Serene in Albemarle, hence the name Alberene. The Virginia soapstone is considered a superior grade of structural soapstone.

Suomen Vuolukivi Oy and The New Alberene Company, Inc. are said to be the leading pro-

ducers of soapstone products in North America and Europe. In 1989, Suomen Vuolukivi Oy posted sales of nearly \$24 million.

The three major product lines made under the Tulikivi trademark include: fireplace applications, which include fireplaces, bake ovens, cookstoves, fireplace surrounds, linings, hearths and mantels; architectural applications such as floor tiles, shower and bath areas, external and internal trim; and chemical laboratory applications including tables and countertops, flooring, shelving and cabinets.

Its heat-retaining properties make the soapstone especially suitable for contraflow fireplaces, bake ovens, novelties, and architectural uses, which are in demand in North America and central Europe.

Tulikivi's major market now is

in Europe, including sales in West Germany, Austria and Switzerland.

Tulikivi will export most of the products made at Schuyler to Europe at first, and hopes to develop a U.S. market for their stoves starting with New England, because the climate there is similar to Europe's.

Tulikivi has sales offices in West Lebanon, New Hampshire; Stockholm, and Frankfurt.

As time goes by, Tulikivi plans to expand sales of soapstone for architectural and building purposes.

This report is compiled from reports in the Nelson County Times and The News & Daily Advance and from information from the Virginia Department of Economic Development.

SCHUYLER, VA - Bishop Ambrosius (left) of the Greek Orthodox Church in Finland blessing the Tulikivi production line at the New Alberene Stone Company. On page 1 the photograph on top left shows (left to right) Finnish Vice Minister of Finance Ulla Puolanne, Finnish Ambassador Jukka Valtasaari, Suomen Vuolukivi Oy President Kyösti Vänskä and Virginia Secretary of Economic Development Lawrence H. Framme III. On page 5 is a view of the soapstone company complex.

Folk Festival planned in Naselle, Washington

NASELLE, WA - The 5th biennial Finnish American Folk Festival of Naselle will be held on Saturday, July 28, at Naselle High School at the junction of Highway 4 and 401. Opening ceremonies begin at 10 a.m. The day will be filled with music, dancing, singing and laughter - come and enjoy a day dedicated to your enjoyment of Finnish culture and heritage.

Displays of handicrafts, photography, art, heirlooms, and plenty of good things to eat will be featured, along with entertainment all day. Colorful costumes and flowers will decorate

the festival, and admission is free.

Early risers can take part in the Paavo Nurmi Run - 4.5 miles through rolling countryside. Parking is available near by, and free shuttle bus service will be provided by Pacific Transit from parking areas to the festival.

Sunday morning will feature breakfast, followed by Sunday morning worship service in Finnish and English.

For more information, write FESTIVAL, P.O. Box 156, Naselle, WA 98638, or telephone 206-484-3480.

Eight days in igloo No. 1

by Roy Helander

Isn't it odd that we never pay attention to other people's illnesses until we come down with the same affliction ourselves?

When I walked into Paul's Bakery in downtown Maynard, one of a group of six ladies whom I knew asked me what the doctors had decided was the cause of my jaundice. When I replied that they suspected gall stones, all six of them reached for the buttons of their blouses. "Want to see my scar?"

In the same vein, when Richard Impola called me on some FATA business and I told him of my problems, he was able to tell me that his sister had gone through the same symptoms with a gall stone blocking the bile duct. By the way, I send FATA my apologies for not being able to undertake any responsibilities this summer, but I'll try to make up for it in the future.

No matter what ailment lays you low and sends you off to the

hospital, it is a wonderful opportunity to watch your fellow man operating under pressure.

After three weeks of tests and nagging doubts, I became a patient at the lovely Emerson (Ralph Waldo, that is) Hospital in historic Concord, MA.

I was escorted to a room which was to be my frigid home for eight days. Located at the end of long wing situated high on a bluff overlooking the Sudbury River with its canoers and anglers, we had to pay for the gorgeous view in two ways: it took five minutes of running the water in the bathroom to get anything you might describe as hot and the air conditioning was perpetually set on "glacial".

My roommate and I named our abode "Igloo No. 1" and the nurses agreed with our selection.

I found as many different bedside manners as there were nurses covering the three shifts. All were capable but some were nonchalant, others were friendly and one was a downright dictator who put this old geezer with a mere gall bladder problem into his proper place.

Our first confrontation came

when she wanted me to cough to remove the phlegm in my lungs right after the operation. I did as she commanded.

"You call that a cough? Sounds like a chipmunk clearing his throat! Now cough!"

My next attempt was obviously not much stronger.

"What's the matter? Do you think your incision is going to split open? It's stapled, you fool!" And pressing a pillow into my stomach, she enjoined, "Now COUGH!"

I coughed, believe me, I coughed.

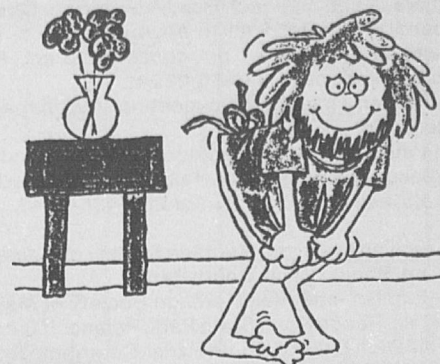
Our next face off was over pain killers. She maintained that they were available in order to allow sleep, which in turn helped the healing process, while I hated the feeling of not being in full charge of myself.

Ten minutes after her needle punctured yet another square millimeter of my backside, the light switches and hospital paraphernalia behind my roommate's bed were crawling up the walls like so many spiders.

I must say that I did find the ideal way to watch Wagner on the postage stamp sized TV set. (Sorry Al and Vieno, my two Wagner loving friends). *Götterdämmerung* was never more mystical and its long monologues more condensed than with a shot of Demarol in the rump. It's the only way to enjoy that long-winded German master.

The final encounter with my "nemeses in white" came when my digestive tract had finally awakened from its anesthetized four day sleep to something more than "passing gas" (I never had witnessed more interest and delight in that embarrassing bodily function by the entire nursing staff).

The moment arrived as I slept due to "you know who's" injections. I awoke suddenly and buzzed for help, hoping against hope that she was eating her

lunch or whatever you call a meal at three in the morning.

But no! In she marched, smiling knowingly. "What is it?"

"I seem to have had a little accident and I think I should be getting into the bathroom as soon as possible."

"Wonderful!" was her reply.

She made me feel as if I were a child whom she finally had potty-trained. There we stood, I on one side of the bed, straining at my johnny, trying to make its minimum yardage cover my ample body, she on the other, tearing the dirtied sheet off the bed.

"Well, get in there before it's too late!"

I obeyed, hoping that she would be gone with the soiled laundry. My lurching intestines were preparing to send forth a four day accumulation of "soft foods" so eagerly culled from the hospital's menus.

And then suddenly it all let loose, creating sounds and reverberations that can only be compared to that moment in a popular television show known as the commercial when an entire tenement house flushes their toilets the very same moment.

I prayed that she had left. But no...

"That's the ticket!" came her gleeful voice from behind the door.

Cards and notes, flowers and candy were showered upon me by my visitors, by the hospital volunteers and by our mailman,

once I returned home. Most were from dear friends and acquaintances.

Walter Nisula sent me a leaflet of Dallape hits so that I could sing them in the hospital. (I should never have tried out "Tohvelisankari" on my favorite nurse.)

But several messages came from Raivaaja readers whom I had never met.

Walter Poti told me of his first job at the Maynard mills of the American Wollen Company in such a delightful way that I hope he will let the Raivaaja readers share it too.

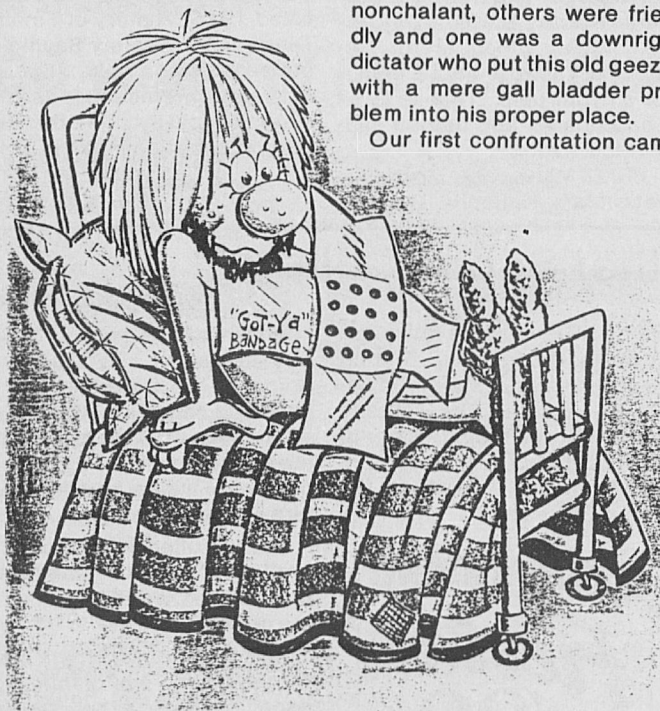
Charles Manninen from Burlington greeted me as an ex-Maynardite. I'll call you soon, Kalle.

I received a card (thanks, Ellen) signed by nearly all the people in attendance at the 75th anniversary dinner of the Maynard Kalevaset. What a surprise!

And a kind message from "two distant and avid readers" of my commentaries in Raivaaja: Carl and Rosemary Gullens of Waukegan, Ny.

But the greeting that really got me was the one from Hertta Odell and the "likat" from Volun-town. Imagine being greeted by all the Finnish gals in a whole Finn town!

What a great feeling to be made aware that there is a whole family of Raivaaja readers out there who care enough to drop a line. Thanks to each and every one of you.

Finland Society Seminar USA in Fitchburg this week

FITCHBURG, MA - The Finland Society Seminar USA is being held at Fitchburg State College this week.

Students arrived on Sunday (July 15) and that evening after dinner Jonathan Ratila, curator of the Finnish Memorial Library of the Finnish Cultural Center, introduced them to the library and to the history of the local Finnish Americans via the video produced by the Fitchburg Public Library and Fitchburg State College as part of its Ethnic Mosaic series.

Finnish language lessons began on Monday on three levels - lower intermediate, higher intermediate, and advanced - and continue through the week. The students can take the course for academic credit if they wish.

Monday afternoon Dr. Pertti Pesonen, chairman of Finland Society and editor-in-chief of *Aamulehti* gave a lecture on the

"Finnish Political System and the Situation Today."

This afternoon Pirkko-Liisa O'Rourke, Cultural Counselor, Embassy of Finland, Washington D.C., is presenting a lecture entitled "The Return Expected on Finland's Cultural Investment."

This evening the students take a break from their studies and visit the Kaleva Campgrounds, Fort Pond, Lancaster. It will be a welcome opportunity for a sauna and swim during this hot spell we are currently having here.

Thursday night the students will visit Saima Park to attend the local Finnish American community's reception for the Seminar participants. The Revon-tulet folk dancers will entertain and dance teacher Hilka Williams will be there for the benefit of the students.

Final exams will take place Friday morning. In the after-

noon there will be a lecture "Transformation of Finland's Economy" given by Timo Aittola of the New York Branch of Kansallis-Osake-Pankki.

On Saturday, the final day of the seminar, language lessons are scheduled for the morning. A farewell party will take place in the afternoon.

At registration 32 students were scheduled to take part in the seminar.

They are: Kaj Albermann, Gengenbach (West Germany); Jane-Louise Cournoyer, Acton; Henrik Desfontaines, Marly-le-Roi (France); Ruth DeYoung, Hudsonville (MI); Donna Dickert, Grand Ledge (MI); Donna Dugas, Lowell; Steven Dugas, Lowell; Marie Fowier, Coopersville (MI); Mark Greely, Boston; Diana Halow, Ottawa (Ontario); Erik Hieta, Pleasant Hill (CA); Stephen Hieta, Pleasant Hill (CA); Gary Hill, Roseville (MN); Curt Jackson, Stillwater (MN);

Abner Jonas, Menahga (MN); Kathleen Jonas, Menahga (MN); Don Kilpelä, Canoga Park (CA); John Korsman, Bruce Crossing (MI); Kathryn McCollister, Chicago (IL); Cynthia Miekka, Sudbury; Anne Osso, Toronto (Ontario); Lance Paavola, New York (NY); Lenita Sahlman, Weston (Ontario); Eric Sinisalo, Framingham; Alex Sironen, Walnut Creek (CA); James Sloan, Harvard; Seppo Stout, Amsterdam (The Netherlands); Katja Tietinen, Giralang ACT (Australia); Aino Ure, Chelmsford; Alton Werro-nen, Palatine (IL); Larry Wuoko, Escanaba (MI); and Laurie Ypyä, Redbridge (Ontario).

The teachers for the seminar are Aire-Maija Schwann of Lincoln; Sirpa Tuomainen-Hourula, Berkeley (CA) and Seija Levelä-Johnson, Alexandria (VA) who also serves as director of the seminar.

Mimmi Hartiala-Sloan of Har-

vard is serving as an aid to the seminar.

This is the second time the Finland Society Seminar USA is being held in Fitchburg. The last time was 1988.

Welcome to Fitchburg, Seminar participants. Hope you have an enjoyable visit.

Raivaaja vacation

Raivaaja Publishing Company will be on vacation from July 23 until August 6.

Therefore, there will be no paper published on Wednesday, July 25, and Wednesday, August 1.

The next issue of RAIVA AJA will be printed and mailed on Wednesday, August 8.

Raivaaja editorial and business offices.

Kalenteri

CONNECTICUT

- July 21 - Aura Seura's annual chicken barbecue, 4-6 pm, Aura Hall, Voluntown. For more information & tickets call Anja Mällinen 203-376-4653.
- Aug 2 - Finnish American Heritage Society membership meeting, Finnish Hall, Rte 169, Canterbury.
- Aug 4 - "There's Magic in the Air" - Hannu Mäkipuro in concert. Tamarack Lodge, Beach Pond, Voluntown. Guest artist: accordion virtuoso Veikko Ahvenainen from Finland. Chicken Barbecue 5-7 pm, concert at 8 pm. For more info & tickets, call 203-376-0224.
- Aug 6 - Aura Seura membership meeting, 7:30 pm, Aura Hall, Voluntown.
- Aug 11 - Finnish American Heritage Society annual chicken barbecue, 4-6 pm, Finnish Hall, Rte 169, Canterbury. For tickets, call 203-423-3854 or 203-435-0343.

MAINE

- July 20 - Finnish American Heritage Society of Maine food sale, 9 am, Shop'n Save, South Paris.
- Aug 12 - Finnish American Heritage Society of Maine annual picnic, Range Pond State Park, Poland. If rain, at Oxford Hills High School, South Paris. Contribute to food table or bring own lunch. Bring own place settings and chairs.

MASSACHUSETTS

- July 20 - "Transformation of Finland's Economy", a lecture by Timo Aittola, Kansallis-Osake-Pankki, New York Branch, 2 pm, Lecture Hall, Hammond Building, Fitchburg State College, Fitchburg. A feature of Finland Society Seminar USA 1990; no admission charge.
- July 21 - Finnish American Club of Rutland meeting and reception, Sovittaja Park, Demond Pond, Finn Park Rd, Rutland. Pot Luck Supper, 6:30 pm. (A-J Hot Dishes; K-Z Cold Dishes). Meeting, 7:30 pm. Speaker: Dr. Pertti Pesonen, chairman of Finland Society and Editor-in-Chief of *Aamulehti* newspaper.
- July 21 - Sauna & refreshments, 3-9:30 pm, Uljas Koitto Temperance Society Summer Camp, Suomi Rd, Furnace Pond, Pembroke.
- July 22 - Dinner, noon. Uljas Koitto Camp, Pembroke.
- July 25 - Sauna & refreshments, 6:30-9:30 pm, Uljas Koitto Camp, Pembroke.
- July 25 - Coffee & dance social, 8 pm, Kaleva Campgrounds, Fort Pond, Lancaster. Dancing, music, refreshments. Sponsored by Fitchburg Knights & Ladies of Kaleva.
- July 28 - Sauna & refreshments, 3-9:30 pm, Uljas Koitto Camp, Pembroke.
- July 28 - Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Fitchburg. Music by D. Wells Duo. Sponsored by Finnish American Club of Saima.
- July 28 - Dance, 8 pm-midnight, Sovittaja Park, Rutland. Music by Elliot Lockwood. Sponsored by Finnish American Club of Rutland.
- July 29 - Braised beef dinner, noon-1:30 pm, Kaleva Camp, Fort Pond, Lancaster. Sponsored by Knights and Ladies of Kaleva Panun Maja No. 24.
- Aug 1 - Sauna & refreshments, 6:30-9:30 pm, Uljas Koitto Camp, Pembroke.
- Aug 1 - Coffee & dance social, 8 pm, Kaleva Campgrounds, Fort Pond, Lancaster. Dancing, music, refreshments. Sponsored by Fitchburg Knights & Ladies of Kaleva.
- Aug 4 - Sauna & refreshments, 3-9:30 pm, Uljas Koitto Camp, Pembroke.
- Aug 4 - Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Fitchburg. Music by D. Wells Duo. Sponsored by Finnish American Club of Saima.
- Aug 5 - Uljas Koitto Temperance Society Centennial Celebration dinner & program, Uljas Koitto Camp, Pembroke. Dinner at noon.
- Aug 5 - Accordionist Veikko Ahvenainen in concert celebrating First Lutheran Church's 75th anniversary, 7:30 pm, Rte 6 A, West Barnstable. Public invited, refreshments served.
- Aug 8 - Sauna & refreshments, 6:30-9:30 pm, Uljas Koitto Camp, Pembroke.
- Aug 8 - Finnish American Society of Cape Cod special meeting, 7:30 pm, Burger King Community Room, Rte 6, West Barnstable. Presentation on Soviet Russia and its provinces by David E. Uitti.
- Aug 8 - Coffee & dance social, 8 pm, Kaleva Campgrounds, Fort Pond, Lancaster. Sponsored by Fitchburg Knights & Ladies of Kaleva.
- Aug 11 - Sauna & refreshments, 3-9:30 pm, Uljas Koitto Camp, Pembroke.
- Aug 11 - Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Fitchburg. Music by V. Honkala. Sponsored by Finnish American Club of Saima.
- Aug 11 - Finnish Temperance Society Sovittaja 100th anniversary celebration, 8 pm, Sovittaja Park, Rutland. Music by Walter Eriksson and Nils Lundin - first time ever together.

MICHIGAN

- July 26-29 - FinnFest USA '90, Suomi College, Quincy St, Hancock. Tel. (906) 487-7202.

WASHINGTON

- July 28 - Finnish-American Folk Festival, 10 am-midnight, Naselle High School, Naselle. For more information, contact: Finnish-American Folk Festival, P.O. Box 156, Naselle WA 98638. Tel. 206-484-3848.

All programs subject to change

Finnish American Club of Rutland

(F. T. S. S.)

RUTLAND, MA - The Finnish American Club of Rutland (F. T. S. S.) will hold a meeting and reception on Friday, July 20, 1990, at Sovittaja Park. A Pot Luck supper will be at 6:30 p.m. (A-J Hot Dishes; K-Z Cold Dishes).

The meeting will be at 7:30 p.m. Dr. Pertti Pesonen of Tampere, Finland, professor, Editor-in-Chief of *Aamulehti*, the second largest newspaper in Finland, and chairman of Suomi Seura will be our guest and speaker for the evening.

Suomi Seura (Finland Society) was formed in 1927 in Finland to maintain ties with Finns and their descendants throughout the world. Suomi Seura has approximately 75,000 members in 68 countries. Eva Hirvi is the local Suomi Seura membership secretary. Please come. Dr. Pesonen is an excellent speaker and speaks English fluently.

The Revontulet Finnish Folk Dancers of Canberra, Australia, put on an excellent program at the Park last Friday. Approximately 130 people enjoyed the evening. The group cleared over \$500.00 for the evening.

Thanks to Barbara Fuller, Ruth Salmi, Linda & Jim Lamothé, & Katy Heiniluoma for providing supper for the group.

Thanks to Irja Paakkonen, Ila Ketonen, Maila Wiinikka, Barbara Fuller, Grace Anderson, Irja Haynes, Nancy Austin, & Katy Heiniluoma for baking for the

coffee table. The group performed Saturday night at Saima Park to a literally standing room only crowd.

AUSTRALIAN ADDENDUM

Of the 17 member group, two came directly from Finland to be part of the tour.

Three were born in Australia, the rest were Finnish born and migrated to Australia in large numbers in the 1950's & 60's. Migration has now virtually stopped as Australia is difficult to get into and few want to leave prosperous Finland.

After the 6 week tour through Canada, U.S.A., Sweden, & Finland, many of the group will take their vacation in Finland. One of the Australian couples entered the annual polka marathon at one of the Finnish festivals in Canada. They danced the Finnish polka for 48 minutes nonstop to win this year's title.

The Revontulet group from Fitchburg has been invited to Australia to return the visit.

★ ★ ★

Our Pancake Breakfast in June was our best ever!! Total profit was over \$1,000 for the day. Many thanks to Auli, Dave, Lil, George, Virginia, Ray, Barbara, Warren, Barbara Day, Elmer, Miriam, Eino & Marge Taipale, Ila, Tauno, Voitto, & Muriel for all your help. Thanks to all who donated and helped support this event.

PRIZE WINNERS: Food baskets, Mary Kauppila, Rutland,

and Victor Williamson, Worcester; Finnish tablecloth, Bonnie Gibbs, Oregon (Stake's daughter); afghan, Linda Wiinikka, Worcester; lawn chair, Victor Williamson, Worcester; 2 BBQ tickets, Elna Berube, Holden; \$10, Phil Hakala, Hubbardston; and \$5, Dorothy Palenius, Paxton.

ANNUAL BARBECUE Sunday August 19, 1990. Committees are all set. Tickets still \$5.50 from Bob Belden, 5 Wilder Rd., Shrewsbury, MA., 01545. Tel. (508) 842-8468.

DANCE CLASSES in full swing every Wednesday night in July 7:30 p.m. to 9:30 p.m. 32 people last week. Come and bring your friends.

FUTURE DANCES: July 14, Nils Lundin; July 28, Elliot Lockwood; August 11, 100th Anniversary Dance, Walter Eriksson and Nils Lundin; August 25, Nils Lundin; Sept. 8, Bert Stromholm; Sept. 22, Ed Hendela.

Thanks to Alice Salmonson, Grace Anderson, and Ann Darnody for hosting our June meeting. Thanks also to Dick Stake for showing his European slides at the meeting.

Walter Nisula of Quincy recently sent an excellent English translation of Mikko Yle's detailed 1915 "History of Finnish Temperance Society Sovittaja" on the occasion of its 25th anniversary. Interesting to see the extent of activity in the first Finnish organization in Worcester.

"See you at the Park"

Barry and Katy

COMMENTARY: Whither Suomi College?

by Jonathan Ratila

One of the major events of FinnFest this year will be the dedication of Suomi College's new Finnish-American Heritage Center.

Since this Center will be the new home for Suomi's Finnish American Historical Archives and will include a museum for displaying material from the Archives, I should be excited. After all, I've been interested in preserving Finnish American historical material for over 24 years now. One of my earliest memories of saving a few old photographs from the rubbish happened in 1966 when I was 10 years old. Saving our ethnic historical materials has been part of life for a long time.

But when I saw the plans for the Heritage Center included with the press release sent from Suomi College, my interest waned. I was reminded of the words from a song, "Is that all there is? . . ."

The space for the archives and the museum was too limited. Why, the whole building should be used as a museum and storage place for materials concerning our history! To me,

this new Center does not come close to doing what retiring Suomi President Ralph Jalkanen says it does: "The Heritage Center will put Suomi College at the forefront of preserving Finnish-American Culture in the United States."

This kind of pronouncement by Jalkanen bothers me.

And the more I read things issued by Suomi College the more I get disturbed. It seems that Suomi uses the phrase "preserving Finnish-American culture" as a way to raise money for the school without being sincerely interested in doing just that. That's the message I've been getting. Maybe I've been reading them wrong. But consider the following.

Two years ago, in 1988 - during the Finnish American

Friendship Year and the 350th anniversary of the Delaware Colony of 1638 - Suomi College ran an ad campaign which stated that Suomi College "will be the sole survivor" to "represent our great Finnish-American culture in the future."

I was insulted by such words. And I think it was an insult of Finnish American efforts all over the country.

And, worst of all, I think it is a terribly narrow way of thinking - especially being expressed by a college. Education should broaden your outlook, give you tolerance and make you aware of the limitless possibilities that exist.

Suomi College - the sole survivor to represent our great Finnish-American culture in the future? A ridiculous notion especially considering how multifaceted and complex our culture is.

With this "sole survivor" idea in my mind you can imagine how I howled when I saw the first mailing sent out by Suomi College in the summer of 1989 advertising FinnFest '90. Do you

turn to SUOMI page 18

FINN-GE-NU-I-TY, n., where the unusual is usual in speciality advertising.

LLOYD R. HANNULA

79 East Rd. • Box 500 • Westminister, MA 01473 • (508) 874-0629

Dance

Sovittaja Park

Demond Pond, Rutland, MA

Sat., July 28

8 - 12 p.m.

Music by

Elliot Lockwood

Finnish American Club of Rutland
Sovittaja 1890-1990

Celebrating our 100th year

Suomi's Heritage Center dedication at FinnFest

HANCOCK, MI - FinnFest USA '90 will see Suomi College dedicate its new Finnish-American Heritage Center.

"The Heritage Center will put Suomi College at the forefront of preserving Finnish-American culture in the United States," Suomi President Ralph A. Jalkanen says.

"We are proud to serve in that role and feel our Finnish-American heritage is one reason the college is a viable institution today. Finns everywhere support Suomi, and by building this center, we are showing our gratitude."

The center was built as part of Suomi's Mission of Hope Campaign, a three-year effort to raise \$4.5 million in cash for the college. Part of the money was earmarked for the center.

"We are gratified by this strong support," Jalkanen said. "Our friends from around the nation have been resoundingly behind the Mission of Hope campaign. This support will help secure the future of the college as we try to preserve

Finnish heritage in the U.S. Finnish Americans expect us to do that, and now we are showing them our commitment."

The Heritage Center will be unique for the Finns because there is no other building like it in the U.S., although other Scandinavian colleges and groups have built similar buildings.

Jalkanen, who recently announced his retirement, said the building is a culmination of a three-decade-long dream for him. He said when he assumed the presidency of Suomi thirty years ago, he realized that two constituencies had to support the college for it to survive: the local community and the Finns nationwide.

"Now we have a building that serves both of those groups in return," he said. "The community has a handsome addition to the town, and the Finns have a place that they can rally their ethnic pride around."

The United States is a fitting place to preserve Finnish culture because of the large influx of Finns to the country and because Finland and American both cherish the same demo-

cratic freedoms, Jalkanen said.

The Heritage Center houses Suomi's archives, a museum for displaying material in the archives, and a theater.

The center was built over the last year by Yalmer Mattila Contracting, Inc. The center was designed by the architectural firm of Eino (Jerry) Jyring of Minnesota.

The building was remodeled

from an old church by redoing the interior, putting additions on the front and rear, and building a new roof. Architect Steven McNeil preserved the vaulted metal ceiling that was in the old church.

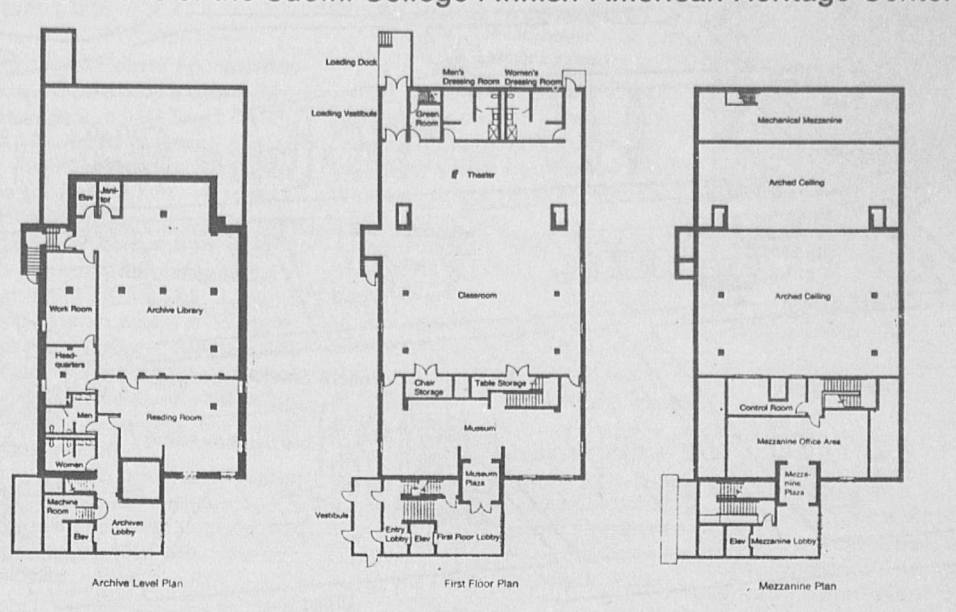
The center is the fifth major building that has been added to the Suomi campus since Jalkanen became president in 1960. Jalkanen said it is a hallmark in

Suomi's history.

"Now the only college founded by Finns in the U.S. has institutionalized its role as a vanguard of Finnish culture," he said. "Now we are poised to ensure that there will always be a place for Finnish culture to flourish - at Suomi College."

Suomi News Service

Floor Plans of the Suomi College Finnish-American Heritage Center

100 years of Finnish Evangelical Lutheran Church Heritage

The Suomi Synod was constituted in 1890 and continued until 1962, or 72 years. Meanwhile, twelve congregations were organized in Canada. In 1931 the Canadian congregations were assumed into the United Lutheran Church in America, to remain there until 1962.

The organization of the Lutheran Church in America took into its membership the Finnish congregations in the United States and in Canada, to become a Suomi free conference within that church.

In 1985, Lutherans in Canada founded the Evangelical Lutheran Church in Canada and took into its membership the twelve Finnish congregations in Canada. When the Evangelical Lutheran Church in America began on January 1, 1988, the congregations founded by Finns in the United States continued in that church as the Finnish (Suomi) Special Interest Conference. Both the Canada and the USA Suomi Conferences maintain a close fraternal relationship to the Church of Finland (Lutheran).

The Canada Suomi Conference relates to the Council of its parent church. The USA Suomi Conference relates to the Office of Ecumenical Affairs of its parent. The Church of Finland

relates through its Office for Foreign Affairs (Suomen kirkon ulkomaanasiainkeskus).

Immigrants start a synod 100 years ago

The first convention of the Finnish Evangelical Lutheran Church of America, or Suomi-Synod, showed that the Finnish-speaking evangelical Lutherans were ready to start synodical church life in North America. Finnish leaders were ready to copy the Germans, Swedes, and Norwegians, having attended their synodical meetings.

On March 25, 1890, four pastors, seventeen laymen, representing nine congregations, convened at the then Trinity Lutheran Church, in Calumet, Michigan. Trinity church had been built in 1876 to serve jointly Norwegian, Swedish, and Finnish ethnics. In a decade each group separated to form their own congregations; However, they reunited 79 years later. Trinity church was razed in the 1930's, having been used for teachers' lodging before dismantling.

The first Suomi Synod convention had four pastors in attendance and seventeen lay-

men, representing nine congregations, in attendance.

The Pastors Juho K. Nikander, Calumet; Kaarlo L. Tolonen, Hancock; Jacob J. Hoikka, Ironwood; Johan W. Eloheimo, representing Ishpeming, Jacobsville, Negaunee, Newberry, Republic, and Savo, South Dakota. The congregations were all in Upper Michigan, except one.

They started the Suomi Synod, which grew rapidly to include at its peak year over 200 congregations, as many pastors, and a total membership of 36,000 persons in the United States and Canada.

The Synod merged in 1962 into the larger Lutheran church. From then on the Finnish (Suomi) Special Interest Conference within the present larger merged Lutheran church has continued the Finnish Synod's heritage traditions.

All of the original nine congregations continued to become effective congregations. However, Jacobsville consolidated with Hancock; The chapel building is used for summer vespers.

Suomi Synod (1890 to 1962)

The Suomi Synod functioned

with integrity for 72 years. Although a small synod, when compared to other Lutheran traditions, it was the largest among the Finnish immigrants.

Churchly groups among the other Finnish Lutherans, such as the National church (eventually merged with Missouri Synod) and the Apostolic Lutherans (also Laestadians), were about half the size of the Suomi Synod at their heights. The Suomi Synod was aligned with the Lutheran Church of Finland, since the founding pastors were clergy of Finland. To this day the Suomi Conference maintains a close tie to the Church of Finland (Lutheran).

Suomi Conference Continues the Tradition

When the Suomi Synod merged into the Lutheran Church in America in 1962, the Suomi free conference was assembled within the merged church to continue the Finnish church tradition.

Thus 72 years of Suomi Synod, and now 28 years of Suomi Conference life add up to a total of 100 years.

Large synodical church bodies formed by German, Swedish, and Finnish immigrants, in

1962, formed the Lutheran Church in America. This merger included congregations in the United States and Canada.

About 150 congregations and about 110 pastors were in the membership of the Suomi Synod in the United States at the merger. Twelve Finnish congregations in Canada had been in the United Lutheran Church in America mission membership from 1931-1962. All these congregations then formed a Finnish (Suomi) Special Interest Conference within the Lutheran Church in America, to function until 1985.

Merger plans were underway again among Lutheran churches in the 1980's. By 1988 merger of three church bodies started by Germans, Danes, Norwegians, Swedes, and Finns, resulted in the Evangelical Lutheran Church in America.

Canadian Lutherans of the same origins entered into a merger, already in 1985, which resulted in the Evangelical Lutheran Church in Canada. The twelve Finnish Lutheran congregations in Canada, formed their own Suomi Conference

turn to **SYNOD** page 14

Help Wanted

ATTENTION: POSTAL JOBS! Start \$11.41/hour!
For application info call (1) 602-838-8885, Ext. M-1596, 6 am-10 pm, 7 days.

ATTENTION: HIRING! GOVERNMENT JOBS - YOUR AREA! MANY IMMEDIATE OPENINGS WITHOUT LIST OR TEST! \$17,840 - \$69,485. Call (1) 602-838-8885, Ext. R-1596.

For RAIVAAJA's 85th we are launching a campaign to increase our readership because we know that there are many more people out there who would enjoy the paper. Our goal is 850 NEW subscribers for the 85th! Everyone who gets a NEW order of a 12 month subscription participates in a drawing held at the end of the year. The prizes are \$200, \$100 and \$50. The drawing will take place December 31, 1990. EVERY time you send in a NEW subscription we'll add your name to the drawing pool. So, no more of passing the paper around to a friend, neighbor or relative - get them to subscribe instead! Your own NEW subscription also makes you eligible to participate in the drawing.

Raivaaja Publishing Co., P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600

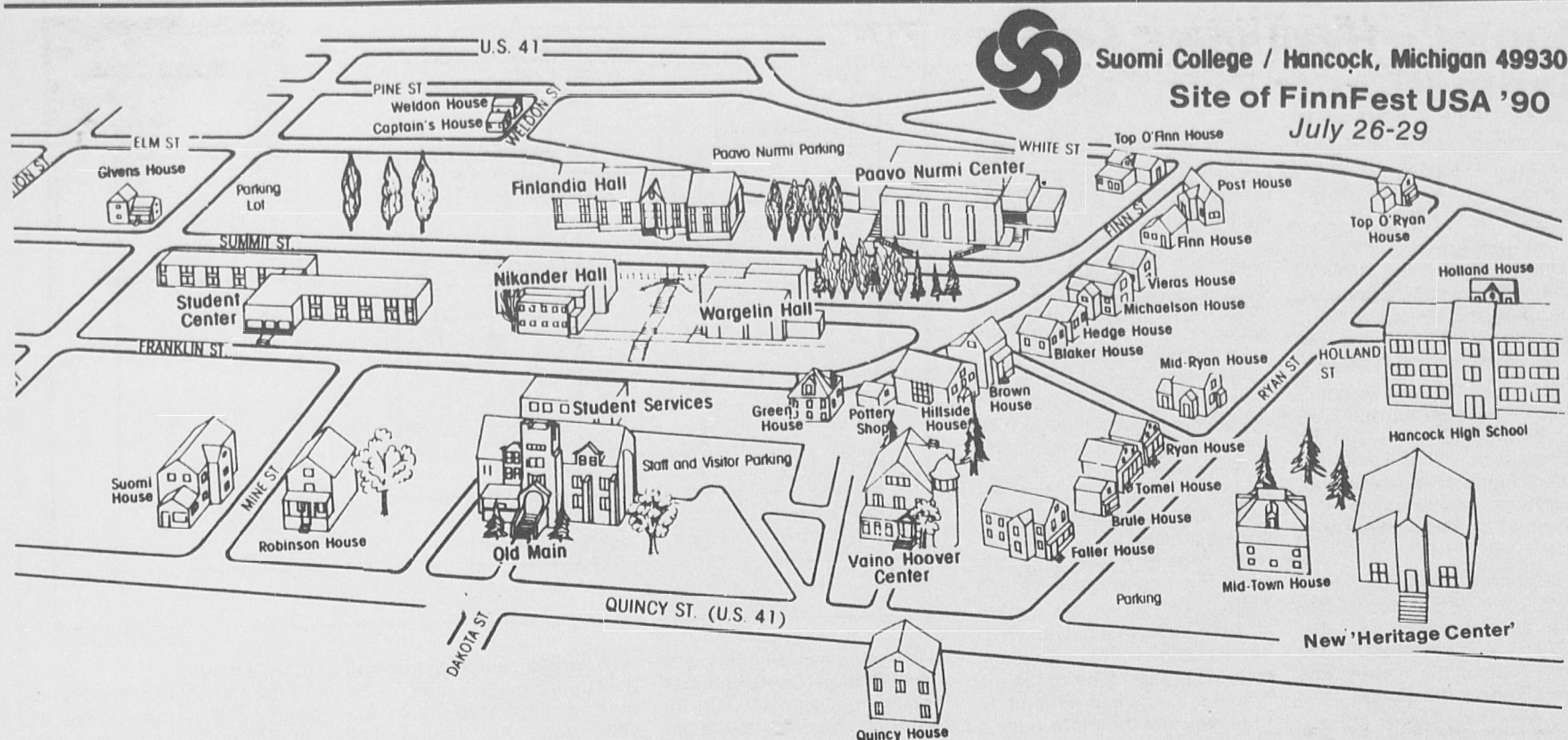
SUBSCRIPTION COUPON USA 12 mo. \$20.00 Foreign 12 mo. \$24.00

Agent: _____

Address: _____

Subscriber's name: _____

Address: _____

FATA's first annual in print

The Finnish-American Translators Association has issued *Translations From the Finnish*, the first of what is planned as an annual series. The attractive 34-page publication is a fine example of the printer's art and offers a sampling of work by seventeen translators, some already well known and others who are appearing in print for perhaps the first time.

Such names as Kathleen Osgood Dana, Bernhard Hillilä, Aili Jarvenpa, and Inkeri Väänänen-Jensen are likely to be familiar to readers, but Paul Fields, Helmi Kortte-Erkkilä, Jeanne C. and Vienna Mäki, Leena Spellman and others are as likely to be new. Their appearance is an indication of success in achieving one of FATA's goals: to encourage translation from Finnish.

The selections reflect the varying interests of the contributors. There are translations from traditional and modern

Finnish poetry, a fascinating piece on the geology of Rautalampi, an excerpt from the diary of Matti Peltö, an iron miner on the Mesabi Range in Minnesota at the turn of the century, a page from the life story of an African woman who became a personality in the Finnish-American theater, a piece on the life of a woman who did missionary work among the Lapps in the early 1900's etc.

FATA is a non-profit association whose goal is to encourage and distribute translations that involve Finnish subject matter. Its membership feels that there is much written in Finnish, as well as in Swedish by Swede-Finns, which deserves the wider circulation that translation into English permits. FATA wel-

comes both active and supporting members. The first annual membership meeting will be held on Thursday afternoon, July 26th during FinnFest USA '90. An open meeting to discuss selection of materials for translation will be held in the Piiparainen Room on Friday, July 27th at 1:00 p.m.

Copies of the ANNUAL may be purchased by mail from FATA, 20 DuBois Road, New Paltz, NY 12561. It will be on sale at the FATA 'torii' table at FinnFest USA '90 in Hancock. The price is \$5 per copy plus \$.90 mailing by parcel post or \$1.25 by 1st-class mail. Members of FATA are entitled to one free copy of the ANNUAL.

Richard Impola

Notice of FinnFest USA Annual Meeting

To all members of FinnFest USA:

Notice is hereby given that the Annual Meeting of the members of FinnFest USA Inc. will be held at Suom College, Hancock, Michigan, in Old Main Conference Room, on Thursday, July 26, 1990, at 2:30 p.m. for the following purposes:

1. To elect board members to fill terms that will expire. Representing the West: one for a term of three (3) years. Representing the Midwest: one for a term of three (3) years.

Representing the East: one for a term of one (1) year; one for a term of three (3) years.

2. To transact such other business as may properly come before the meeting.

Members completing an application form and/or payment of 1990 dues are entitled to notice and to vote at the meeting. A representative, as designated by the completed credential form, will be able to vote on its behalf.

By order of the Board of Directors,

Robert W. Selvala,

President

FinnFest USA

636 16th St. S.E.

Owatonna MN 55060

FinnFest USA '91

P.O. Box. 1229

Lake Worth, FL 33460-1229

FinnFest registrants eligible for drawing of FINNAIR tickets

HANCOCK, MI - FINNAIR, the national airline of Finland, has donated two round-trip tickets to Helsinki as the grand prize in a drawing at FinnFest USA '90, the national Finnish ethnic festival being hosted by Suom College this month.

"We're pleased about this show of support for Suom and FinnFest USA," Anne Miller, festival director, said this week. "The gift is a significant one and will help make the festival a big success."

She added that only festival registrants are eligible for the grand prize drawing. Registration fees are \$49 per person, \$85 for a couple and \$99 for a family. Registrants have access to all festival activities.

Miller stressed, however, that

people do not have to register to attend ticketed events that aren't sold out. Nor do they have to register to visit the campus shop at the marketplace, which will feature nearly 40 vendors from throughout the U.S., Canada, and Finland.

Shoppers will have the opportunity to take part in smaller drawings which will be held daily in the marketplace, located throughout Suom's Nikander Hall. Vendors in the marketplace have donated prizes for these drawings.

The grand prize drawing for which FINNAIR donated the tickets will be held at the Golden Celebrations Banquet to be held at Michigan Tech on Saturday, July 28, the third day of the four-day festival, which runs Thursday, July 26 - Sunday, July 29.

Miller said that FINNAIR is one of four major FinnFest sponsors. The others are Nygard International, a fashion business, Michigan Technological University, and Northern Michigan University.

FINNAIR was founded in 1923 and is one of the oldest international airlines. FINNAIR flies to 23 cities in Finland and also services scores of other cities on five continents. North American cities served include New York, Toronto, and Los Angeles. *Suomi News Service*

SYNOD

continued from page 13

under this church. Now these two Finnish (Suomi) Special Interest Conferences in the USA and Canada maintain a sister relationship to each other, and both to their respective parent churches, and also together to the Lutheran Church in Finland.

The two conferences continue the Finnish churchly heritage tradition of the former Suom Synod, but primarily in the form of maintaining the evangelical spirit of the Finns. Festival programs of fellowship and proclamation of the Word, often in Finnish, constitutes the major activity.

E. Olaf Rankinen

UFFAA annual meeting

As announced earlier, the Annual Meeting of the United Fund for Finnish American Archives (UFFAA) will be at the Gloria Dei Lutheran Church, at 1 p.m., Thursday, July 26, opening day of the FinnFest in Hancock MI. Everyone is welcome.

The agenda includes:

1. Status and completion of Finnish American Newspapers Microfilming Project. Timo Riippa of IHRC.

2. Problems of a repository for 28 microfilm reels of Finnish American church records received as a gift from the Department of History at Turkey University. Raymond Wargelin.

3. New developments in Fin-

nish American Studies/is there a role for the UFFAA. Marianne Wargelin and Carl Ross.

4. Future of UFFAA newsletter, *The Heritage Preservationist*.

The meeting will be looking at future developments in Finnish American scholarship and other activities. Of special interest are plans for a *Finnish Studies Center* at the University of Minnesota which is establishing the *Government of Finland, David and Nancy Speer Chair of Finnish Studies*. Plans are under way for the scholarly conference "The Making of Finnish America" now set for November 7-8-9, 1991. Other activities include exhibition planning, publishing and translation work.

We want to share ideas with all of you on the need for information exchange and networking among everyone active in Finnish American studies and heritage preservation.

We invite everyone interested in the above to come and to participate. Hope to see you at Gloria Dei Church, 1:00 p.m., Thursday, July 26, FinnFest USA, Hancock MI!

Best regards,

Marianne Wargelin

Carl Ross

FOR THE UFFAA BOARD

Translators' annual meeting

The First Annual meeting of the Finnish American Translators Association will be held Thursday 3:00 PM, July 26, 1990, in Hancock, Michigan, during FinnFest '90.

1990-1991 dues of \$20.00 are now due. Send to Richard Impola, 20 Dupois Rd., New Paltz NY 12561.

Eva H. Erickson

Secretary

Hämäläinen finishes 7th in Squaw Valley to Auburn 100-mile run

Jussi Hämäläinen, veteran ultra distance runner from Agoura Hills (CA), came in 7th in the notorious Western States 100-mile Endurance Run from Squaw Valley to Auburn (CA) on June 30-July 1.

Hämäläinen, whose time was 18:18:26, finished second in April, 1989, in the Sacramento to Auburn 50-mile run 6:11:25 in 93° heat, as RAIVAAJA readers may remember.

The heat factor was no better for this fearless Finn in the Western States 100-miler, as temperatures rose to 100° along the way.

This mountainous ultra-marathon began at 5 a.m. June 30 at the old Winter Olympic site at Squaw Valley, involving grueling climbs along rugged pack trails to Placer High School in

Auburn.

Altitudes in this 14th annual run include 17,000 feet of climbing and 21,000 feet of descent through the Sierra Nevada. Sometimes around Squaw Valley, with a steep climb at the start, one encounters snow, ice and slush.

At the lowest depths there are canyons where the runners endure intense heat. If runners are stuck in the canyons in the dark, they are advised to carry flashlights to avoid the nests of rattlesnakes frequently stretched out across the trails.

Western States is no easy feat for anyone, and Hämäläinen is in his 40's. But in ultra-running, older is sometimes better.

[This writer ran the Lake Tahoe 72-miler at age 51, outpac-

ing a 23-year-old chap, native to those mountainous Sierra altitudes, back in 1977 in 17:18.]

Oh, yes, at Western States this year the winner was **Thomas Johnson**, 31, of Sacramento, an engineer and former NCAA polo champion at the University of California at Davis. He did it in 16:38:52.

Top woman was the 1989 female winner **Ann Trason**, 29, Oakland (CA), who this year set a new women's course record in 18:33:02. She was the ninth finisher overall.

What's this business about women being the "weaker sex"? They need not play second fiddle to anyone in the *sisu* department!

Harri Siitonen

the Helsinki stop on the tour.

Events with Finns included in the leading places included:

MEN

110 High Hurdles: 1. Courtney Hawkins (USA) 13.77; 2. Haapakoski 13.92.

3,000 M Steeple chase: 1. Brian Diemer (USA) 8:25.69; 5. Jörgen Salo (Finland) 8:29.96; 6. Arto Kuusisto (Finland) 8:31.95.

5,000 M: 1. John Doherty (Ireland) 13:15.28; 4. Risto Uimala (Finland) 13:29.22; 6. Harri Hanninen (Finland) 13:30.31.

High Jump: 1. Hollis Conway (USA) 7-9 1/2; 4. Matti Viitala (Finland) 7-2 1/2.

Javelin: 1. Hyytiäinen 269-3; 4. Seppo Rätty (Finland) 264-7.

WOMEN

400 Hurdles: 1. Sally Gunnell (Britain) 56:06; 3. Suurnäkki 57:94.

10,000 M: 1. Viorica Ghican (Romania) 31:18.18; 4. Päivi Tikkanen (Finland) 31:57.56.

Long Jump: 1. Inessa Kravets (Soviet Union) 23-3 1/4; 5. Ringa Ropo (Finland) 20-11 3/4.

Javelin: 1. Karen Forkel (East Germany) 213-9; 4. Päivi Alfranti (Finland) 197-4.

A number of events, like the shot put, discus, triple jump, and women's high jump were not reported in these results, so we don't know how the Finns fared in them.

Harri Siitonen

Sari Essayah: World class race walker

Sari Essayah

Sari Essayah, Finland's top woman racewalker, who has been coming on strong the last couple of years, has climbed to the top rungs of that sport's world standings.

In a women's 10 km competition in Milan, Italy, on May 1, Essayah came in second, only three seconds behind Kerry Saxby of Australia, considered the world's fastest female walker. Saxby's time was 44:31, Essayah's 44:34.

On May 6, Essayah won fourth place in a 5 km walk, at Barcelona, Spain, in a tight race won by Saxby. Top four times: 1. Saxby/20:40. 2. Pirecola Paganini/Italy/21:22. 3. Maira Ros-

za/Hungary/21:31. 4. Essayah/21:37.

The women's 10 k racewalk will be an Olympic event for the first time, ever, in 1992 at Barcelona. Finland will be well represented in that event by Sari Essayah. She copetes for the Lapinlahden Veto team.

★ ★ ★

Finns nixed early at Wimbledon

Finland's top tennis players, **Aki Rahunen** and **Veli Paloheimo**, were eliminated in the early rounds in this most fabled of the annual Grand Slam events, the Wimbledon grass courts tourney in London.

Rahunen advanced to the second round on June 25 when he defeated Kelly Evernden of New Zealand, 3-6, 4-6, 6-1, 7-6 (7-0), 6-0. It was truly an uphill climb for Rahunen after a two set opening deficit.

But on June 27, he was outgunned in straight sets by Michael Stich of West Germany, 7-5, 6-4, 6-3.

Paloheimo met his nemesis in the first round on June 26, in Udo Rigiewski, of West Germany, losing, 6-4, 7-5, 7-5.

The Wimbledon competition, set for two full weeks, continues at this writing.

Harri Siitonen
6/30/90

June 27:

Finns earn medals in World Games in Helsinki

Marko Hyytiäinen got the gold in the javelin, **Antti Haapakoski**, a silver in the 110 m high hurdles, and **Anna Suurnäkki**, a bronze in the 400 hur-

dles, to lead the Finnish track and field athletes in this Grand Prix European event.

Athletes compete serially in a number of European cities during the season with June 27

Cape Cod

Appearing in Concert

Veikko Ahvenainen, accordion virtuoso from Finland, in celebration of First Lutheran Church's 75th anniversary, Sunday, August 5, 1990, at 7:30 p.m.

The concert will be held at the church on 6A West Barnstable, Mass. Public is invited - refreshments served - free will offering will be taken. Come and hear this very talented artist.

Pauline Jarvi

ASK THE RAIVAAJA

Q. Could you please give me the address of the Finnish Society of Cape Cod; also if there are any other clubs or organizations on the Cape.

I would appreciate knowing about them so that I can become involved with people of my own heritage.

M.E.F., Orleans

A. According to Finnish Society of Cape Cod president Tauno Aalto, inquires about the society can be made to Carol McLoughlin, 24 Par 3 Drive, So. Yarmouth MA 02664, Tel. 508-394-7394. She is the society's Membership Person and Keeper of the Archives.

If there are any other Finnish clubs or organizations currently on the Cape, we don't have that information at hand. If you know one, send RAIVAAJA the information.

100th Anniversary Dance

Sovittaja Park
Demond Pond, Rutland, MA
Sat. August 11
8 - 12 p.m.

Music by
**Walter Eriksson
& Nils Lundin**

Finnish American Club of Rutland
Sovittaja 1890-1990

Finnish-American Heritage Society's

Annual Chicken Barbecue

at the

Finnish Hall
Rt. 169, Canterbury, CT

Saturday, August 11, 1990
4 - 6 p.m.

\$7.70 adults

\$3.00 children
under 12

For tickets call E. Mäkipuro (203) 423-3854 or
Peter & Karen Berris (203) 435-0343.
Tickets also sold at the door.

"There's Magic in the Air"

Hannu Mäkipuro in Concert

with

Accordion virtuoso

Veikko Ahvenainen from Finland

&

Mark Mäkipuro and his Bridger Band
-- also the Galaxie singers -

at

Tamarack Lodge

Beach Pond
Voluntown, CT

Saturday, August 4, 1990

Chicken Barbecue 5 - 7 p.m.

Concert 8 p.m.

(Followed by dancing)

B'cue & Concert

\$20.00 adults

\$15.00 children under 12

Concert only

\$10.00 adults

\$5.00 children under 12

Tulevia tilaisuuksia

Tanssit keskiviikkoiltoisin elok. 29.:teen päivään asti Kalevaisten Huvilalla, Fort Pond, Lancaster, MA. Kaikki tervetulleita!

★

Tanssit Saiman Puistossa lauantaina, heinäk. 21. p:nä klo 8-12 yöllä. Hi-Lites takaa tahdin. Järjestäjä FACS. Kaikki tervetulleita!

★

Tanssit Sovittajan Puistossa Rutlandissa lauantaina, heinäk. 28. p:nä klo 8-12 yöllä. D. Wells Duo huolehtii musiikista. Järjestäjä FACR. Kaikki tervetulleita!

★

Tanssit Saiman Puistossa lauantaina, heinäk. 28. p:nä klo 8-12 yöllä. D. Wells Duo huolehtii musiikista. Järjestäjä FACS. Kaikki tervetulleita!

★

Palapaisti-päivällinen sunnuntaina, heinäk. 29. p:nä klo 12-1:30 ip. Kalevan Huvilalla, Fort Pond, Lancaster. Sponsori Kalevan Ritariit.

★

Tanssit Saiman Puistossa lauantaina, elok. 4. p:nä klo 8-12 yöllä. D. Wells Duo soittaa. Järjestäjä FACS. Kaikki tervetulleita!

★

100-vuotistanssit Sovittajan Puistossa Rutlandissa lauantaina, elok. 11. p:nä klo 8-12 yöllä. Walter Eriksson ja Nils Lundin takaavat tahdin. Järjestäjä FACR. Kaikki tervetulleita!

Raivaaja lomalle

Raivaajan toimitus sulkee ovensa heinäk. 23. p:nä henkilökunnan kesälomien johdosta. Lehtemme ei ilmesty heinäk. 25. eikä elok. 1. päivänä. Lomilta palataan elok. 6. päivänä, jolloin toimitus on jälleen avoinna tavanomaiseen tapaan.

Oletko muistanut uusia tilauksesi?

Järjestämme matkoja Floridaan ja Suomeen ja minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

Fitchburg ja ympäristö

Kirkollisia

Uutispaloja

Saimme tässä parisen viikkoa sitten postitusapua kahdesta suomalaisesta koulutytöstä.

Kuusitoista vuotias Hanna Levonen oli Kauhavalta kotoisin ja täällä kylässä isoisänsä serkun, Raivaajan johtokunnan jäsenen Armas Kaukorannan ja hänen vaimonsa Barbaran luona.

Hanna oli tullut harjaannuttamaan englannin kieltään kesäksi. Seitsemänviikkoisen matkansa aikana hän aikoo käydä myös sukuloimassa Chicagossa sekä New Yorkin osavaltiossa asuvan Kaukorantojen tyttären luona.

Taiteita harrastava Hanna oli vakavissaan suunnitellut taidelukioon pyrkimistä, mutta luopui sitten ajatuksesta ja meni tavalliseen kotipaikkakuntansa lukioon. Ylioppilaaksi päästyään hän mahdollisesti alkaa sitä opiskella.

Toinen postitusapuri Tiina Salmio oli hänkin 16-vuotias ja kotoisin Joutsenosta, Lap-

Raivaajat on saatu postitussäkkeihin ja avustajat Hanna Levonen (vas.) ja Tiina Salmio pääsevät puhtaampiin puuhiin.

peenrannan lähetytyiltä. Hän oli myös tullut parantamaan englanninkieltään ja on nyt aloittanut 6-viikkoisen kesäkoulun Cushing Academyssä Ashburnhamissa.

Vanhoista Raivaajoista oli apua Mark Schneiderille hänen tutkimustyössään.

Palapaisti-päivällinen (Braised Beef)

Sunnuntaina, heinäk. 29. p:nä
klo 12 - 1:30 iltpäivällä

Kalevan Huvilalla
Fort Pond, Lancaster, MA

Kaikenlaisia vakuutuksia... Puhutaan Suomea

NIEMI INSURANCE AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

Ennen koulunsa alkamista Tiina ehti viettää parisen viikkoa kummitätinsä, äitinsä sisikon ja Raivaajan päätoimittajan Marita Cauthenin ja tämän perheen luona Royalstonissa.

★

University of Massachusettsin Bostonin kampuksella opiskelleva Mark Schneider saapui toimitukseemme tutkiakseen vanhoja Raivaajia.

Schneider valmistelee väitöskirjaansa siitä, miten siirtolaiset suhtautuivat vuoden 1920 punahysteriaan maassamme.

Etniset sanomalehdet ovat olleet erinomainen apu tutkimustyössä. Schneider on tarkastellut romanialaisten, puolalaisten, latvialaisten, liettualaisten, italialaisten, suomalaisten, irlantilaisien ja ranskalais-kanadalaisten reaktioita kyseisen vuoden kommunismivainojen aikana.

★

Fitchburg Art Museum järjestää sunnuntaina heinäkuun 29. päivänä bussiretken Tanglewoodiin Bostonin sinfoniaorkesterin konserttiin.

Bussi lähtee Fitchburgista kello 10 aamup., takaisin palaan kello 7 iltp. Kello 2:30 iltp. alkavassa konsertissa kuullaan Mozartin konsertti kahdelle pianolle K. 365 E-mollissa, sekä otteita Wagnerin Lohengrin, Götterdämmerung ja Die Meistersinger -teoksista.

Retkelle lähteviä kehoitetaan tuomaan mukaan villiä ja picnic-lounas. Matkan hinta lippuineen (liput ovat nurmikolle) on \$35 aikuisilta ja \$20 alle 12-vuotialta. Maksetut varaukset museoon 25. päivä heinäkuuta mennessä.

Lisätietoja: Fitchburg Art Museum, 185 Elm Street, Fitchburg, MA 01420, puhelin 345-4207.

★

FITCHBURG - Hollantilainen ammattilaispyöräilijä Tom Post, 34, voitti sunnuntaina heinäk. 1 päivä sateisessa säässä ajatun Longsjo Classic -pyöräkilpailun. Post selvitti 50-mailin matkan ajassa 1 tunti 58 minuuttia.

Naisten kilpailun voitti Sue Elias, 27, Readfield, Mainesta. Hänen aikansa 15 mailin matkakuu seuraavalla sivulla

Bethel-seurakunta

Suomenkielinen radiohartaustaus *Hyvät Uutiset* lähetetään joka sunnuntaiaamu asemalta WEIM 1280 Fitchburg, klo 8:45 ap.

Yleinen (suomenkielinen) jumalanpalvelus pidetään sunnuntaina klo 2 aam. Elm Street Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Seurakunnan pastorina toimii Taimo Majalahti, puh. 345-4264.

Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan jatkuvasti.

Elm St. Lähetyseurakunta

Sunnuntaina klo 8:30 aam. radiohartaustaus *New Life* asemalta 1280 Fitchburg. Jumalanpalvelus klo 9:30 aam. Pastori George L. Cory saarna. Klo 10:30 kahvi- ja mehtarjoilu. Klo 10:45 aam. pyhäkoulu kaikenikäisille.

Tiistaina klo 7:00 illalla aikuisten kuoroharjoitus ja viikkoillan hartaustilaisuus.

Messiah Luterilainen seurakunta

Keskiviikkona, heinäk. 18. klo 7:30 ill. Mäntyrannan hartaustilaisuus.

Lauantaina, heinäk. 21. klo 7:30 ill. **Kahvila** - David & Denise Reinwald and Jennifer Schwirzer antavat ohjelman. Tulkaa joukolla kuuntelemaan "Gospel"-musiikkia ja todistuksia!

Sunnuntaina, heinäk. 22. klo 7:15 aam. suomenkielinen luterilainen tunti, WCMX 1000 am. Klo 9:00 Video raamattu tunnin sijasta. Klo 9:15 Sunnuntaikoulu. Klo 10:00 'Elders' rukous. Klo 10:00 englanninkielinen jumalanpalvelus. Klo 2:00 ip. suomenkielinen Naistenliitto kokoontuu Rauni Coten pihamaalla. Kaikki tervetulleita!

JOYCE I. HANNULA CFP
Personal Financial Planner
79 East Rd. P.O. Box 500
Westminster, MA 01473
874-0629 or 832-6368

IDS INTERNATIONAL DEVELOPMENT SERVICES

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

Täydellinen vakuutuspalvelu

KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO

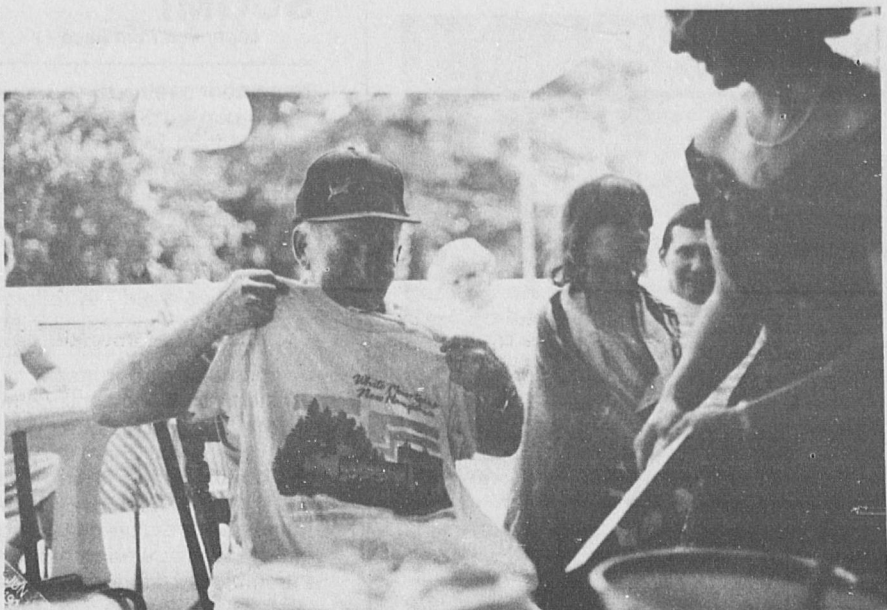
KODINOMISTAJIEN

AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St.
Fitchburg, MA
Puh. 343-4853
Eino E. Niinimäki

71 Main St.
Westminster, MA
Puh. 874-5323
Glenn E. Niinimäki
Kevin D. Nivala

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

Päivänsankari George Minkkinen avaamassa lahjojaan.

UUTISPALOJA ... jatkoa edellis sivulta

kalla oli 39:10. Elias kantaa National Prestigious championi-titteliä ja ylsi neljännelle sijalle Tour de France Feminin-kisassa.

★

Kauniina kesäkuun sunnuntaina fitchburgilainen George Minkkinen sai juhlaa 70-vuotissyntymäpäiväänsä perheensä, toisten "Revontulten", sukulaistensa ja ystäviensä keskuudessa.

Minkkinen ja hänen vaimonsa Myran kaikki viisi lasta aviopuolisoineen ja lapsineen New Hampshirestä, Georgiasta, Marylandistä ja Massachusettsista oli saapunut tervehtimään isäänsä, joka on kovalla työllään antanut heille kodin, koulutuksen ja kannustukset tehdä parhaansa valitsemillaan urillaan.

Musiikki on aina kuulunut perheen harrastuksiin ja niinpä nytkin lapset ja lastenlapset esittivät liikuttavaa musiikkiohjelmia.

Myra Minkkinen sanoi oleensa mielissään voidessaan järjestää tämän erikoistilaisuuden aviomiehelleen,

ALICE & EUGENE HEIKKILÄ

TERVETULOA YSTÄVÄT

LUNENBURG
FORD • ISUZU

Rte.2A, Lunenburg•345-1011

**NORTH
END** SUBARU • MAZDA

Rte.2A, Lunenburg•582-4911

HEIKKILÄ COUNTRY DEALERSHIPS

lastensa isälle, seuralaiselleen ja ystävälleen.

★

Suomi-Seuran kahden vuoden väliajoin järjestämä suomen kielen jatkokurssi aloitti toimintansa toistamiseen Fitchburg State Collegen tiloissa.

Viikon pituinen seminaari pidettiin samoissa tiloissa vuoden 1988 elokuussa. Kokemukset olivat positiiviset ja siksi seminaarin järjestelijät

päätivät pitää tämänkin kesän jatkokurssin Fitchburgissa.

Suomen kieltä opiskellaan intensiivisesti kolmen opettajan ja noin 30-päisen opiskelijajoukon voimalla.

Seija Levelä-Johnson, Alexandriasta Virginiaasta, toimii jälleen seminaarin vetäjänä ja myös ylimmän asteen opettajana.

Vuosia Suomi-Seuran kieli-

Syntymäpäiväkutsujen perhepotretti. Edessä vasemmalta Karen M. Page, Lisa Minkkinen, Anna Minkkinen, Leena Minkkinen, David Page. Takana Renee Minkkinen, Steven Minkkinen, Kathy Minkkinen, David G. Minkkinen, Myra Minkkinen, Allan Minkkinen, George Minkkinen, Janice M. Roy, Scott Novack, Nicholas Roy ja Mark Roy.

kurseilla sekä Suomessa että Yhdysvalloissa opettanut Sirpa Tuomainen-Hourula, Berkeley, Kaliforniasta, opettaa keskiasteen oppilaita. Uutena opettajana ala-asteella on Aire-Maija Schwann, Lincoln, Massachusettsista, hankin veteraani suomen kielen opettaja.

Viikon aikana järjestetään luentoja, mitkä ovat avoinna myös kurssin ulkopuolisille

henkilöille. Maanantaina Suomi-Seuran johtokunnan puheenjohtaja ja Aamulehden päätoimittaja Pertti Pesonen luennoi Suomen poliittisesta järjestelmästä ja tilanteesta.

Tänään Suomen Washingtonin suurlähetystön kulttuurisihteeri Pirkko-Liisa O'Rourke esitelmöi Suomen taidekasvatuksesta. Perjantaina perhehtytään Suomen talouselämään Kansallis-Osake-Pankin New Yorkin konttorin varapresidentti Timo Aittolan avulla.

PR-työssä helikopterifirmalle

Fitchburgin alueella syntyneet "Finn" Waaramaa ja Carl Lakso ovat ansioituneet erinomaisesti nykyisen työnantajansa McDonnell Douglas Helicopter Companyn palveluksessa Mesa Arizonassa.

Waaramaa sai äskettäin vastaanottaa arvostetun presidentin palkinnon ja Lakso nimitettiin vuoden suurlähettilääksi.

Lakso vietti lapsuusvuotensa Fitchburgissa ja Townsenedissa. Hänen vanhempansa ovat edesmennyt Edith (Hannula) Lakso ja nykyisin Kaliforniassa eläkevuosiaan viettävä Leo Lakso.

Hänen äitinsä oli kosmetologi ammatiltaan ja Hannulat olivat erittäin aktiivisia paikallisen Kalevan Ritarien ja Naisten toiminnassa osallistuen

myös muitten paikkakunnan suomalaisjärjestöjen rentoihin.

Lakso liittyi US ilmavoimien palvelukseen 1952. Hänen vaimonsa Faith os. Kontio kasvoi myös Fitchburgin seuduilla. Hänen vanhempansa Aune ja Usko Kontio asuvat edelleen Townsendissa.

Waaramaa, jota kutsutaan nimellä Finn, kasvoi Fitchburgissa ja Gardnerissa ja on naimisissa entisen Paula Hiltusen kanssa. Kalifornian pariskunta muutti vuonna 1965.

Hänen vanhempansa Sarah (Suomi) ja Emil Waaramaa osallistuivat myös aktiivisesti kotipaikkakuntiansa suomalais-toimintaan. Waaramaan mukaan hänen äitinsä työskenteli Raivaajassa ja Saiman

Puistossa, isä fitchburgilaisen osuusliikkeen palveluksessa.

Miehet tapasivat toisensa ensi työskennellessään Douglas Aircraft firman palveluksessa Kalifornian Long Beachilla.

Nyt vuosia myöhemmin he ovat taas samalla paikkakunnalla, kumpikin tosin työskentelee McDonnell Douglas emofirman erillisillä osastoilla.

Suurlähettiläs Lakso kiertää maailmalla kertomassa McDonnell Helicopter Companysta ja sen tuotteista. Hän sanoi nauttivansa voidessaan kertoa ihmisille firman positiivisista puolista.

"Voimme olla ylpeitä tuotteistamme," hän kommentoi.

Waaramaan tyyliin ei kuulu istua paikallaan ja odottaa, että jotakin tapahtuisi. Hän rakastaa toimintaa.

"Olen itsepäinen ja vastaan 'kyllä' silloinkin, kun olisi parempi kieltäytyä sanomalla 'ei'", hän kommentoi.

Hyvänä esimerkkinä on hänen osallistumisensa Arizonan koulujen tiedealojen koulutukseen. Ohjelma sai alkunsa Gilbert High Schoolissa ja on levinnyt kautta osavaltajaukua sivulla 18

Tanssit Saiman Puistossa

Lauantai-iltaisin
klo 8 - 12 yöllä

Hi-Lites
heinäk. 21. p:nä

D. Wells Duo
heinäk. 28. p:nä

D. Wells Duo
eloku. 4. p:nä

Kaikki tervetulleita!

Finnish American Club of Saima

EXPERIENCE THE DIFFERENCE HUHTALA OIL CO. MAIN STREET, EAST TEMPLETON

- LOCALLY OWNED
- OUR THIRD GENERATION
- 7 OIL DELIVERY TRUCKS
- 13 LICENSED TECHNICIANS
- 24 HOUR BURNER SERVICE
- 44 YEARS OF DEPENDABILITY
- AUTOMATIC OR CALL IN SERVICE
- NEW CUSTOMERS ALWAYS WELCOME

LOW COMPETITIVE PRICES
VOLUME DISCOUNTS

FUEL OIL
CASH ON DELIVERY
or within 10 Days
with established credit
MINIMUM 150 GALLONS

CALL 632-1221

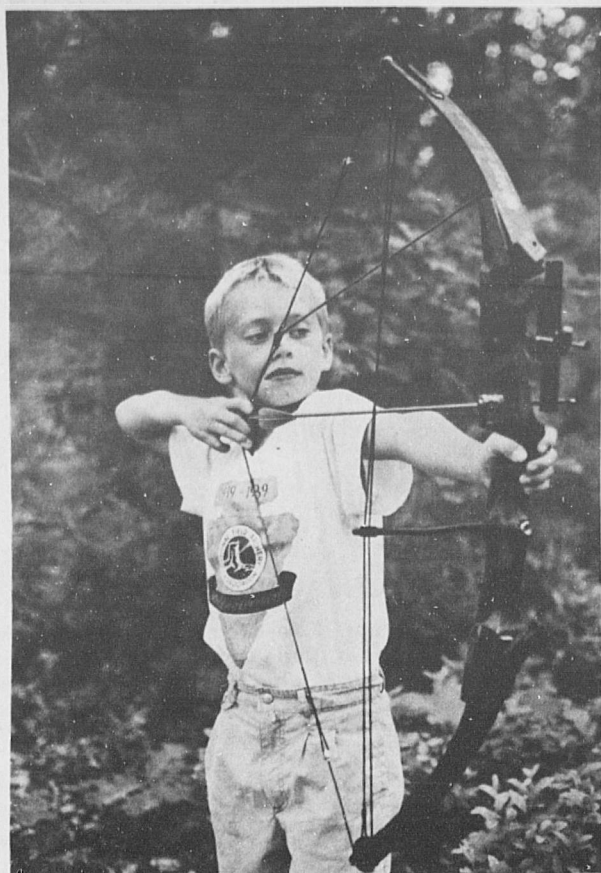
Our service area is from North Rutland to Orange

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton St., Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittioita uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastimia, Kitchenaid astianpesukoneita

Erik Kaarela Hayward

Taylor Kaarela Hayward

Kaksoispojille kaksoissaavutukset

UPTON, MA - Erik Kaarela Hayward ja Taylor Kaarela Hayward, Leigh ja Kahren Haywardin 7-vuotiaat kaksoispojat, päättivät keväisen urheilukaudensa menestyksellisesti.

Erik sijoittui ensimmäiseksi voittaen kultamitalin New England Outdoor Sectional Championship -kilpailuissa, mitkä pidettiin Hopkintonissa heinäkuussa. Erik kilpaili pikkupoikien (7-11-vuotiaitten) vapaatyylin jousiammuntajoukkueessa edustaen Franklinissä toi-

mivaa United Archery Lanes'iä.

Taylor, joka on Little Leaguen alaisen Upton Orioles joukkueen "third baseman", juhli pelitovereittensa kanssa sijoituttuaan toiseksi Uptonissa kesäkuussa pidetyissä aluekilpailuissa.

Kotikaupungissaan koulua käyvistä Erikistä ja Taylorista tulee syksyllä kolmasluokkalaista. He ovat Westminsterissä asuvien konsuli Edwin E. ja rouva Janece S. Kaarelan tyttärelapsia.

Kirje toimitukseen:

Kun epäilen suomen kielen taitoani, tulee mieleeni hauska tapaus Särkänniemeltä.

Olimme kulkeneet jo pari tuntia siellä ja tätini kanssa istuimme ulkoilmaravintolaan

kahville, kun nuoret vielä jatkoivat vaellustaan.

Viereisessä pöydässä istui kolme nuorta miestä, jotka juttelivat keskenään edellisen illan hauskuudesta.

Kaksi näistä lähti muualle ja

yksin jäänyt mies kääntyi meitä kohti ja sanoi: "No, mitäs flikoilla on menossa tänä iltana?"

Me, melkein 70-vuotias ja tätini kymmenen vuotta vanhempi, hätäännyimme. Minä

hyvin nolona sanoin: "I'm sorry but I don't speak Finnish very well."

Mies nauroi, ja sanoi: "Ei sitä puhu hyvin moni suomalainenkaan."

Vieno Huhta
Stamford, CT

J.k. Olin juuri postittamassa kirjettäni, kun luin Kim Aallon hauskan runon. Tämä saattaa olla lohdutuksena.

V.H.

Cape Cod

Finnish American Society of Cape Cod pitää erikoiskokouksen keskiviikkona, elokuun 8. p:nä klo 7:30 illalla Burger King Community tiloissa West Barnstablessa.

Daniel E. Uitti kertoo Neuvostoliitosta.

West Barnstable Mass.

Harmonikkataiteilija Veikko Ahvenainen esiintyy First Finnish Lutheran kirkon 75-vuotisjuhlallisuuksissa sunnuntaina, elok. 5. p:nä klo 7:30 illalla.

Kaikki ovat tervetulleita tilaisuuteen. Virvokkeita tarjoillaan konsertin jälkeen. Ko-
lehti.

Kirkko sijaitsee 6A valtatie-
tien varrella.

Työtoverit "Finn" Waaramaa ja Carl Lakso.

tion. Mielenkiinto on herännyt nyt kautta maan.

Waaramaa liittyi McDonnell Helicopter Companyn palve-

lukseen 1982 työskenneltyään sitä ennen 17 vuotta Douglas Aircraft Companyn palveluksessa.

"Olen ikuinen optimisti, joka uskoo muutoksen voimaan. Avoimella mielellä on mahtia," Waaramaa toteaa.

SUOMI

continued from page 12

remember seeing the brochure which carried Suomi College's original logo for FinnFest '90. Do you know what they were going to call this event? FinnFest Fiesta '90. That's right Fiesta.

Well, one of my dictionaries defines fiesta as: "A religious feast or holiday; especially a saint's day celebrated in Spanish-speaking countries."

This, then, is the name coined by the "sole survivor to represent our great Finnish-American culture in the future." Perhaps more forward thinking than I give them credit for, looking to the time when Spanish is the majority language of the USA.

Anyway, somebody must have complained about Suomi College holding a Fiesta. It soon dropped that logo from its promotional material.

And what did they replace it with? "Celebrate at Suomi". Not too catchy or original. They must have found it in an old alumni reunion flyer.

Another promotional statement issued by Suomi College in its FinnFest material was that the Suomi historical archives are the "largest and most valuable" collection of Finnish American historical material.

Now I don't know the size of Suomi's collection, or that of any other institution collecting Finnish Americana, but we can check this claim ultimately by measuring each collection.

However, that their collection is the most valuable is certainly a crazy claim for them to make. What is most valuable? A book, paper or photograph which answers your question. Is it valuable?

And my above comments are nothing when compared to the fact that Suomi College's Finnish heritage specialist Marsha Penti was allegedly not allowed to continue her work as teacher and archivist (see her letter to the editor published on January 31, 1990).

Penti has written that she "was offered one option", that of becoming a fundraiser for the so-called 'Heritage Center'. "In life we are called upon to make moral choices," she continued. "I feel that I could not serve the cause of Finnish heritage work by focusing on collecting monies for Suomi College."

And another thing bothers me. Up until the Heritage Center was built, the Suomi historical archives was located in a basement, under heating pipes and other plumbing. Not the best place to store valuable books and papers. Not too long ago there was an alleged back-up of the sewer lines which flooded the floor of the archives with raw sewerage. Luckily it didn't get too deep.

And from looking at the plans of the new Heritage Center, guess where the archives will be located? In the basement. I wonder how the plumbing is in that building.

Well, I am still looking forward to seeing the new "Heritage Center."

See you in Hancock.

This column does not necessarily reflect the opinions of this newspaper, its editors, board of directors or shareholders.

Voi olla vain yksi Valamon luostari

Jos Laatokan Valamon saarille syntyy taas luostariyhteisö, minkä nimen se saa?

Valamon luostaria siitä ei tule ilman Suomen ja Venäjän ortodoksisten kirkkokuntien sopimusta.

Suomi ei voi luovuttaa pois tuhatvuotista perintöä, jota vaalitaan Heinäveden Papinniemessä.

Neuvostoliiton hallitus entisöi Valamon saaren ortodoksiluostaria, jonka tuleva nimi askarruttaa kirkkokuntaa. Valamon luostari siirtyi nimen kera Suomeen Heinävedelle Papinniemen tilalle kesäkuussa 1940.

Laatokan Valamon saarten luostarakennukset aiotaan korjata ja luostariperinne elvyttää; Suomen ortodoksit ovat tukemassa hanketta. Valamon luostarin nimen käytöstä on ollut epäselvyyttä sotien jälkeen, mutta nyt sekaannus on laajenemassa.

Valamon luostarin syntyaika on epävarma, mutta luotettavimmat niukista lähteistä viittaavat sen syntyyn 1100-luvulla. Perimätiedon mukaan saarille saapui kreikkalainen munkki Sergei, jonka oppilaaksi ja työtoveriksi tuli karjalainen Herman. Pieni munkkiyhteisö eli aluksi rukouksen ja lähetystyön tukikohtana ja kasvoi vähitellen järjestyneeksi luostariksi, jonka hengellisenä esivaltana oli Novgorodin arkkipiispa.

Ruotsin ja Venäjän välisissä sodissa 1500- ja 1600-luvuilla ruotsalaissuomalaiset joukot hävittivät Valamoa ja veljestö joutui pakenemaan Venäjälle parikin kertaa. Pietari suuren valloittettua 1700-luvun alkupuolella Laatokan Karjalan luostari sai elää rauhassa yli 200 vuotta. Se laajeni ja vaurastui etenkin Suomen autonomia-aikana. Kun Venäjän kirkkoon perustettiin Suomen hiippakunta 1892, Valamon veljestö tuli Suomen ortodoksisen hengellisen johdon alaisuuteen.

Tarton rauhassa luostari jäi kuulumaan Suomen valtioon. Kun Suomen ortodoksinen kirkkokunta sai autonomian 1921, Valamo tuli Suomen kirkon alaiseksi, ja kun kirkkokunta siirtyi Konstantinopolin ekumeenisen patriarkaatin yhteyteen 1923, luostari seurasi mukana.

Laatokan Valamo on nykyisin vain paikannimi

Talvisodan aikana veljestö pysyi Valamossa helmikuun alkuun, ja viimeiset poistuivat sieltä vasta Moskovan rau-

hanteon jälkeen saaren luovutuspäivänä 18. maaliskuuta 1940. Arvokkain osa luostarin omaisuutta oli saatu siirretyksi Suomeen. Kesäkuussa 1940 Valamon luostariyhteisö osti Papinniemen tilan Heinävedeltä. Entiset rakennukset ja maat Valamon saarilla jäivät Neuvostoliiton valtion omaisuudeksi.

Moskovan patriarkan edustaja metropoliitta Grigori kävi 1945 Suomessa esittämässä vaatimuksen Suomen ortodoksisen kirkon paluusta Moskovan patriarkaatin yhteyteen. Kirkkokunta halusi harkinta-aikaa, mutta Valamon veljestö taipui ja liittyi ilman kirkon johdon lupaa Moskovan patriarkaatin yhteyteen.

Ristiriidat päättyivät, kun Suomen ortodoksinen kirkolliskokous hylkäsi Moskovan vaatimuksen 1955 ja kun Moskovan patriarkaatti kaksi vuotta myöhemmin virallisesti tunnusti Suomen kirkon ja sen luostarien kuulumisen ekumeenisen patriarkaatin yhteyteen. Seitsemän Valamon munkkia muutti luvan saatuaan Neuvostoliiton Venäjän kirkon luostareihin.

Virallisesti Valamon luostari on lakannut olemasta Valamon saarilla ja sijaitsee Heinäveden Papinniemessä. Laatokan Valamo on nykyään paikannimi. Samoin on paikannimi tai oikeastaan postitoimiston nimi myös Uusi Valamo, joka perustettiin sotien jälkeen postiosoitteeksi Valamon luostarille. Virallisissa asiakirjoissa Valamon luostari esiintyy omalla nimellään myös Heinäveden Papinniemessä, osoitteessa 79850 Uusi Valamo. Vain Suomen ortodoksisen kirkon kirkolliskokous voi uudelleen muuttaa Valamon luostarin kirkollisen aseman tai nimen.

Valamosta on tullut suomalainen luostari

Neuvostoliiton hallitus teet-

tää entisöintitöitä Valamon saarten rakennuksissa. Työt ovat kalliita ja edistyvät hitaasti. Valtio haluaa antaa ainakin osan saarista ja rakennuksista Venäjän kirkon haltuun ehdolla, että kirkko jatkaa entisöintiä. Se voi sijoittaa saarille myös luostarin. Tehtävä on vaativa kirkolle, joka toivoo apua erityisesti Suomesta. Monet Suomen ortodoksit ja muun muassa Valamosäätiö ovat ilmaisseet halunsa auttaa. On puhuttu myös luostarielämän palauttamisesta Valamon saarille.

Asia on varmasti kannatettava, mutta Valamon luostarista on tullut osa Suomen kansallista kulttuuria ja sillä on mittamaton arvo varsinkin Suomen ortodokseille. Sen vuoksi on tärkeää tulevassa yhteistyössä valvoa, että Suomi ei luovuta pois arvokasta historiallista perintöä, joka sille on jäänyt luovutetusta Karjalasta. Valamon luostari on juurtunut Suomen ortodoksisen arkkipiispakunnan yhteyteen ja Suomen valtioon. Siitä on tullut suomalainen luostari, jolla on lähes tuhatvuotiset juuret.

Valamon perustajat Suomen kirkon omia pyhiä

Kahta samannimistä luostaria ei voi olla kahdessa eri valtiossa ja patriakkakunnassa ilman että syntyy mahdollisuus epäselvyyksiin, sekaannuksiin ja myös ristiriitoihin. Jos siis Valamon saarille perustetaan uudestaan luostari-veljestö, minkä nimen se ottaa tai saa? Perustelut voivat olla ainakin teologisia, kanonisia ja historiallisia.

Luostarin perustajien hautapaikka on yksi mahdollinen peruste. Valamon perimätiedolla useita kertoja Ruotsin hyökkäyksiä pakoon Novgorodiin, josta ne palautettiin. Yksi palautus on mainittu eräissä

kronikoissakin 1163. Perimätiedon mukaan jäännökset on haudattu syvälle Valamon maahan tai kallioon. Tarkkaa hautauspaikkaa ei tunneta.

Sergein ja Hermanin vanhin kirjallinen elämäkerta on kadonnut sodissa, mutta heidän kulttinsa tunnetaan 1500-luvun lähteistä alkaen. Heidän muistopalveluksensa liturgiset tekstit ovat syntyneet 1800-luvulla ja tällä vuosisadalla ja liittyvät läheisesti Suomeen.

Muistopalveluksen tekstin laati Konevitsan luostarin igumeni Ilarion 1817 ja Akatistohymnin Suomen hiippakunnan arkkipiispa Sergei 1907. Kirkkoslaavinkieliset tekstit julkaistiin suomeksi 1908 ja kulttiteksti runoiltiin jo suomeksi. Se on Pyhittäjäsiemme Karjalan valistajien yhteinen juhla, joka painettiin 1959. Se oli viimeinen askel Valamon perustajien juurtumisessa Suomen kirkon omiksi pyhiksi yhdessä Arseni Konevitsalaisen, Aleksanteri Syväriläisen ja Trifon Petsamolaisen kanssa.

Valamon perustajien muistopalveluksen mukaan Sergei ja Herman saapuivat "idästä Valamon tyyneen satamaan", elivät siellä "niin kuin enkelit" ja "ovat loistaneet hyveittensä valolla kuin uudet tähdet Karjalan maassa". Akatistohymni julistaakin: "Sen tähden Valamon pyhä luostari teidän hengellisellä laitumellanne riemuiten väsymättömästi ylistää teitä."

Karjalan valistajien yhteinen muistopalvelus huipentuu esirukouspyyntöön isänmaahan, Suomen, puolesta: "Sinun pelastavaisen kylvösi ihmeellisinä hedelminä Karjalan maa esiintuo Sinulle, oi Herra, pyhittäjäisämme, jotka ovat sen valistaneet. Heidän esirukouksensa tähden suo kirkolle ja isänmaallemme rauha, oi ylen armollinen ja ih-

misiä rakastava."

Uuden luostarin nimeksi monta mahdollisuutta

Jos siis Valamon saarille syntyy jälleen luostariyhteisö, sen nimenä ei voi ainakaan ilman kirkkokuntien välisiä sopimuksia olla Valamon luostari, sillä Venäjän kirkko on tunnustanut Valamon Kristuksen Kirkastumisen luostarin veljestön oikeuden luostarin nimeen sekä sen kuulumisen Suomen kirkkoon ja ekumeeniseen patriarkaattiin.

Sen sijaan voitaisiin harkita esimerkiksi sitä, että Suomen ja Venäjän ortodoksisten kirkkojen välisellä sopimuksella Valamon saareen perustetaan Valamon luostarin alaluostari eli skiitta. Parhaiten sopisi Laatokan Valamossa elvyttää entinen Alkesanteri Syväriläisen skiitta jatkamaan Karjalan valistajien perinnettä tai sitten Kaikkien Pyhien skiitta. Jos vanha Syvärin luostari on lakannut olemasta, voisi saarille kehittyä sen jatkajaksi Aleksanteri Syväriläisen luostari Valamossa. Kysymykseen voisi tulla myös Valamosta lähteneen Aleutiin saariston valistajan pyhän Herman Alaskalaisen luostari Valamossa.

Heikki Kirkinen (HS)

Kirjoittaja on Joensuun yliopiston yleisen historian professori

Raivaajan sivuilta poimittu

25 vuotta sitten

Heinäkuun 15, 1965

Mildford, NH:n kirjeenvaihtaja "S.K." kertoi oman kotipaikkakuntansa toiminnasta mm. seuraavaa: "Täällä on pientä touhua, sillä nämä muutamat suomalaiset, jotka ovat toimintaan tottuneet, eivät siitä niin vain voi luopua. Vaikka aika käy ehtoopuolelle, niin kuitenkin olemme elämässä kiinni. Toimimme naisten Kerhon nimissä."

"Kokoonnumme tekemään käsityönä sairaanhoitotarvikkeita, monen kokoisia kääreitä ja siteitä hoitokoteihin, kotona sairastaville ja kaikkialle, missä sellaisia tarvitaan. Apuna se on pienenkin joukon työ"

Heinäk. 17

Fitchburgin alueen uutisissa kerrottiin westminsteriläisen David A. Kamilan, Mr. ja Mrs. Adolf Kamilan pojan, aloittavan tulevana syksynä opintonsa University of Massachusetts yliopistossa, jossa "hän aikoo lukea insinööriksi. Hän graduoi kesäkuussa Oakmont korkeakoulusta ja sai kunniamaininnan korkeasta pistemäärästä National Merit Scholarship Qualifying -ko-keissa."

Heinäk. 20

Painomestari Fabian Raatikasta juhlittiin Raivaajan toimituksessa. Henkilökunnan kerrottiin haikain mielin eronneen "erinomaisen pidetystä työtoverista, joka on voittanut kaikkien ystävyyden hyvästä dämisiellä, avuliaalla ja iloisella luonteellaan."

Kirjoituksen mukaan "Fabian Raatikainen on työskennellyt 20 vuotta painajana Raivaajan kirjapainossa. Nyt kun lehden painatus muuttui uuden menetelmän mukaiseksi, jolloin latomo ja kirjapaino suljettiin, siirtyi Raatikainen uuteen toimeensa Worcesteriin."

50 vuotta sitten

Heinäkuun 15, 1940

Fitchburgin uutisissa kerrottiin Työläisten Luottoyhdistyksen (Workers' Credit Union) päättäneen antaa Massachusettsin valtion collegessa Amherstissa pidettävälle osuustoimintakurssille kaksi stipendiä, "joita sopii hakea kirjoittamalla yhdistyksen puheenjohtajalle Eino Tofferille."

Heinäk. 16

South Royalston, MA:n kirjeenvaihtaja kertoi kylän elämän olleen vilkasta ja töitä tehdyn täydellä höyryllä nyt, kun paikkakunnalle rakennettiin Birch Hill patoa, jotta kylä tulisi tulvavesiltä turvatuksi.

Hän kertoi kylän soittajapoikien päättäneen panna tanssit pystyyn vaihtelun vuoksi, koska paikalla oli nyt paljon patoa rakentavia nuoria miehiä, jotka myös "haluavat näyttää tanssitaiteaan".

"Siis tulkaa tyttölapset naapurikylästäkin ja kaikki ovat tervetulleita," hän jatkoi. Sil-lanpään orkesteri soitti.

Heinäk. 17

Ashby, MA:n kirjeenvaihtaja "Tiedottaja" kertoi miesten järjestämän iltaman onnistuneen erinomaisesti.

"Erikoista tässä tilaisuudessa oli se, että ensi kerran suomalaisten historiassa maineläiset kävivät massalaisille näytelmän esittämässä," hän kirjoitti. "Näytelmä oli yksinäytöksinen 'Akkavalta'. Näinäyttelijät olivat kaikki nuoria, Amerikan-syntyisiä. Katsojat olivat aivan hämmästyneitä heidän esityksensä johdosta," hän jatkoi.

Heinäk. 20

Cape Cod, MA:sta kerrottiin kenttämarsalkka Mannerheimin sisaren kreivitär Eva Mannerheimin puhuneen West Barnstaben suomalaisessa lähetyskirkossa salintäytel- sille kuulijajoukolle.

Tunnin kestäneessä puheessaan kreivitär oli laajasti selostanut kenraali Mannerheimin sotilasuraa kouluvuosilta alkaen ja myös sitä osuutta, mikä hänellä oli Suomen taisteluissa itsenäisyytensä puolesta.

Kreivittären kerrottiin lahjoittaneen Mannerheimin kuvan alueen suomalaisille.

75 vuotta sitten

Heinäkuun 15, 1915

Maynard, MA:ssa järjestettiin Taiston talolla protestikokous sotaa vastaan. "Tällä kertaa, kun mustat sotapilvet leijailevat päämme päällä, on mitä suurin syy työväestöllä ilmaista voimakas mielihiteensä sotaa vastaan," julisti kirjeenvaihtaja "Timo".

Fitchburgin uutisissa kerrottiin Bijou teatterissa näytettävän sosialistien kesäjuh-lilla otettuja "liikkuvia kuvia". Kirjoituksen mukaan tilaisuus oli ensimmäinen kerta "tässä kaupungissa kun tällaisia kuvia näytetään".

Heinäk. 20

Lehdessä olleen ilmoituksen perusteella Saiman näytelmäseura vieraili Työn Tempelissä Worcesterissa esittämässä näytelmää "Pikku pyhimys". Ilmoituksessa mainittiin mm. näytelmän olevan "maailmankuulun, mitä on esitetty kuvaamattomalla menestyksellä kaikilla sivistyskielillä".

"Elvis Lady" jatkaa 7-vuotista kampanjaansa Legendalle ikuinen elämä - postimerkissä

NORTH SPRINGFIELD, VT - Kotikaupungissaan "Elvis Lady" tunnettu Pat Geiger on pitänyt Elvis Presleyn muistoa elossa viimeiset seitsemän vuotta. Peräänantamaton Geiger yrittää saada postin viranomaiset vakuutuneeksi siitä, että edesmenyt laulaja on ansainnut oman postimerkinsä.

"Ilman epäilystäkään, Elvis Presley on täydellinen aihe amerikkalaiseen muistomerkkiin," Geiger sanoo. "Hän oli ja on yhä, vaikka poistuikin keskuudestamme 13 vuotta sitten, yksi maamme parhaista hyväntahdon lähettäjistä."

Geigerin sinnikkyys saattaa tuottaa tulosta. Postin virkailijoiden mielestä Elvis-postimerkki saattaa hyvinkin toteutua.

Elviksen ikuistamiseen uskoo ainakin Frank Thomas, postilaitoksen markkinointispesialisti Washington, D.C.:stä. Suurin este hankkeelle on "huoli elämäntavasta," sanoo Thomas, viitaten Elviksen huumeongelmaan.

Postilaitos on saanut tukun kirjeitä, joissa vastustetaan "tunnetun huumeiden väärinkäyttäjän" kunnioittamista postimerkillä. Rock'n roll'n kuningas kuoli huumeiden yliannostukseen 1977.

Geigerin mukaan Elviksen elintavat eivät saa vaikuttaa postimerkin julkaisemiseen. Hän toteaa, että muistakin erikoista elämää viettäneistä kuuluisuuksista on julkaistu merkkejä. Elviksen on jo ikuistettu ainakin seitsemän maan postimerkeissä.

Geigerin Elvis-innostus alkoi eräänä päivänä vuonna 1968 Elviksen esiintyessä televisiossa. Geiger sanoo, ettei koskaan ollut entisensä

"THE ELVIS LADY" eli Pat Geiger ja Elvis Presleyä esittävä maalaus, jonka ikuistamista postimerkiksi tämä 70-vuotias isoäiti on ajanut jo seitsemän vuoden ajan.

sen illan jälkeen.

"Katsoin häntä siinä mustassa nahka-asussa," Geiger muistelee, "Sanoin itseseni 'Kukaan ei ole noin hyvän näköinen'".

Geiger aloitti postimerkkikampanjansa 1983 ja on kirjoittanut jatkuvasti postin viranomaisille. Nykyinen postimestari Anthony Frank lykäsi aiemmin kannamaansa hanketta, kun siitä nousi kohu Elviksen huumeidenkäytön vuoksi.

Tavallisia amerikan kansalaisia voidaan kunnioittaa postimerkillä kymmenen vuotta kuoleman jälkeen. Juhla-merkkien aiheet ehdottaa 15-jäseninen kansalaisten postimerkkikomitea, ja lopullisen päätöksen tekee postimestari.

Geiger, 70, aikoo jatkaa kampanjaansa "kunnes Elvis saa merkinsä tai minä kuolen, kumpi sitten tapahtuukin ensin."

Professori Kai Krohn:

Väestön sietokyky voi kehittyä kestäväksi hi-virusta

Väestön geneettinen rakenne saattaa muuttua niin, että hi-virus ei enää aiheuta aidsia. Tampereen yliopiston biolääketieteen laitoksen professori Kai Krohnin mukaan se on todennäköistä varsinkin, jos aids-rokotetta ei pystytä kehittämään.

Tampereella oli äskettäin koolla kolmipäiväinen aids-tutkijoiden kokous, jossa Krohnin johtama kansainvälinen tutkijaryhmä kävi läpi uusinta aids-tutkimusta.

Krohn arvelee, että muutos tapahtuu ensin Afrikassa, jossa jo nyt noin neljäsosalla väestöstä on hi-virus. Hi-virusta kantavien äitien lapsista

vain joka viides on hiv-positiivinen. Krohnin mukaan on mahdollista, että tartunnalta säästyneet hiv-äitien lapset eivät sairastu aidiin, vaikka he altistuivat hi-virukselle aikuisena. Tästä ei kuitenkaan ole vielä näyttöä.

Mikäli Krohnin oletus pitää paikkansa, geneettinen sietokyky aidsia vastaan periytyy, ja väestö alkaa vähitellen

kestää aidsia. Vastaavaa geneettisen sietokyvyn kehittymistä eräitä muita viruksia kohtaan on todettu jo kymmeniä vuosia sitten.

Suomessa on kehitelty uusi hiv-virusten seulontamene-

telmä. Labsystems Oy:n testissä voidaan havaita samanaikaisesti verestä hiv-1 ja hiv-2. Ennen kummankin viruksen löytämiseksi tarvittiin oma testi.

Molemmat virukset voivat aiheuttaa aidsin. Kakkosta pidetään kuitenkin vaaratomampana, ja sen oireet näkyvät usein myöhemmin.

Hiv-2-virusta on toistaiseksi löydetty lähinnä Länsi-Afrikasta. Tutkijat pelkäävät kuitenkin, että se leviää pian muuallekin. Suomessa on havaittu yksi tapaus läntisessä Afrikassa oleskelleessa henkilössä.

Menetelmän katsotaan sopivan erityisen hyvin verenuovuttajien testiksi, koska luovuttajista täytyy löytää kaikki mahdolliset infektiot. Se on huokeampi kuin tähän asti käytetyt testit.

Eric Ahon maisemamaalaukset kiinnostivat monia juhlavieraita.

Paviljongin katoksen alla oli mukava tavata tuttuja ja vaihtaa kuulumisia.

Suomen ja Yhdysvaltain liput koristivat urheilukenttää.

Kiireisestä aikataulusta huolimatta kanapäivällisestä huolehtinut Nils Granfors ehti laulamaan "Kulkurin valssin" ilta-päivätansseissa.

Kesä- juhlien kuva- satoa

Nils Lundin soittovuorossa.

Hyvää siitä tulee, kun koko perheen voimalla grillataan.

Entinen kantajapoika Edwin E. Kaarela (oik.) näyttää, miten sitä Raivaajaa kannettiin. Wilho Tommila (vas.) ja John Perko seuraavat toimitusta.

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Nukkuvien puolue ei ehdi vaaleihin

Suomen nukkuvat äänestäjät eivät pääse vielä ensi vaaleissa kannattamaan omaa puoluettaan. Järvenpäässä toimiva Nukkuvien puolue (Nupu) ei ehdi kerätä tarvittavia 5,000 nimeä, joilla se pääsisi puolerekisteriin ja siten osallistumaan seuraaviin eduskuntavaaleihin.

Nukkuvien puolue aikoo kuitenkin tarjota ehdokkaistaan muiden puolueiden listoille, joten joillakin paikkakunnilla nupulaisia voi kannattaa.

Äänestäjien innostajaksi perustettu Nukkuvien puolue kärsii itsekkin nuorten poliittisesta väsymyksestä. Jokin aika sitten pidettyyn puolueen perustavaan kokoukseen jaksoi osallistua vain kymmenisen ihmistä.

Palveluille liikevaihtovero

Suomen hallitus antoi äskettäin eduskunnalle esityksen liikevaihtoverolain uudistamisesta. Esitys mahdollistaisi palvelujen verottamisen, kun nykyisin verotetaan vain tavaroiden ja telepalvelujen myyntiä.

Palvelujen verotus kohotaisi niiden kuluttajahintoja. Periaatteessa maksu siirtyisi loppukäyttäjälle, kun tähän asti jokainen porras on maksanut veroa.

Uudistuksen myötä valtion verotulot vähenisivät noin 3,3 miljardilla markalla vuodessa. Tulojen väheneminen korvataan todennäköisesti laajentamalla veropohjaa tai nostamalla liikevaihtoveroa nykyisestä 17 prosentista.

Kansantuotteen kasvu hidastui Suomessa

Suomen kokonaistuotannon kasvuvauhti hidastui tämän vuoden alussa lähes puoleen viime vuoden vastaavasta ajasta. Bruttokansantuote eli BKT kasvoi tammi-maaliskuussa 2,5 prosenttia. Vuosi sitten kasvuvauhti oli 4,5 prosenttia.

Tuotannon kasvu oli nopeinta maataloudessa ja talonrakentamisessa. Metsätalouden, vähittäiskaupan ja eräiden teollisuudenalojen tuotanto väheni.

Yksityinen kulutus kasvoi edellisvuodesta 0,7 prosenttia. Hitaaseen kasvuun vaikutti ennen kaikkea kevään pankkilakko ja uusien autojen oston selvä väheneminen. Matkustamiseen sen sijaan käytettiin entistä enemmän rahaa.

Alokkaiden jalat eivät kestä saappaita

Suomen puolustusvoimien saappaisiin astui viime vuonna 30,334 varusmiestä. Kaikki uudet alokkaat eivät näitä saappaita kuitenkaan kestä.

Lenkkitosuihin tottuneet jalat protestoivat, kun mies tarpoo saappaat jalassa ja täyspakkaus selässä pitkin metsiä.

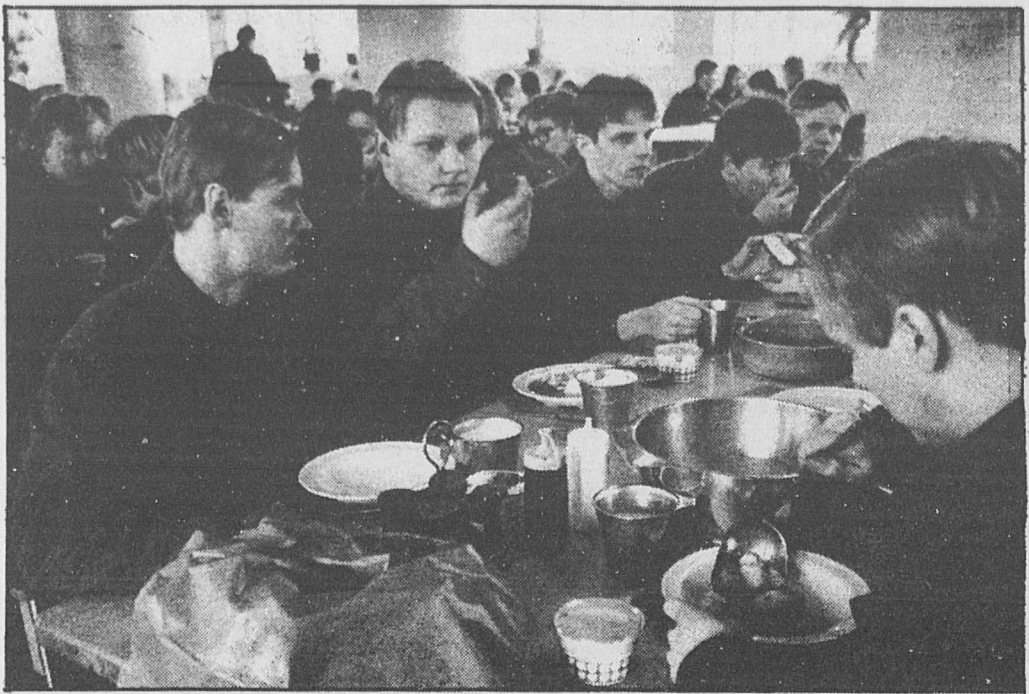
Alokkat kärsivät aiempia ikäluokkia useammin rasitusvammoista, sanoo everstiluutnantti Pentti Hämäläinen. Hän pitää heikkojen jalkojen syynä hyvinvointia yhteiskunnassa.

"Vaikka mies olisi lenkkitosut jalassa suhteellisen hyväkuntoinen, pitää sen armeijassa pystyä marssimaan saappaat jalassa. Sitä jalat eivät aina kestäkään."

Päivän muonat alle 35 markkaa

Varusmiehen syöttäminen maksoi viime vuonna vajaat 35 markkaa (vajaa \$9) päivässä, mistä elintarvikkeiden osuus oli 23 markkaa (\$6).

35 markalla miehille tarjotaan aamiaisen, johon sisältyy puuroa, juustosämpylä, teetä ja jugurtti, kaksi lämmintäateriaa ja iltapala. Eli yhden halvan baariaterian hinnalla varusmies syö koko päivän.

Armeija ruokkii suojaattinsa edullisesti. Nämäkin varusmiehet saadaan kylläisiksi alle 35 markalla päivässä per vatsa.

Edullisen ruoan salaisuus on siinä, että joukko-osastot hankkivat raaka-aineet suuressa erissä suoraan tuottajilta, ilman kaupan välittäjiä. Varusmiehen päiväraha oli

18 markkaa (\$4.50). Yhä pitää siis paikkansa vanha sanonta, jonka mukaan varusmiehen päivärahalla saa askin tupakkaa ja kahvit sotilaskodissa.

Naiset vähemmistönä kuntien hallinnossa

Naisten osuus kuntainliittojen hallinnossa on Suomessa keskimäärin vajaa 30 prosenttia. Vähiten naisia on liikelaitosten hallintoelimissä (11 prosenttia jäsenistä), eniten sosiaalitoimissa (43 prosenttia).

Luvut löytyvät Suomen kunnallisliiton teettämästä selvityksestä, jossa ensi kertaa kootaan yhteen tiedot naisten osuudesta kuntainliittojen hallinnossa.

Naisten osuus vaihtelee aloittain. Seutukaavaliittojen hallinnossa naiset pitävät hallussaan 11 prosenttia paikoista, kun sosiaalitoimen kuntainliittojen jäsenistä naisia on 43 prosenttia.

Puheenjohtajan nuijaa käyttää nainen runsaassa 10 prosentissa kuntainliittojen hallituksista.

Vallan kasvaessa naisten osuus pienenee

Kaikkiin kuntainliittoihin naiset eivät ole saaneet edes valtuusto-osuuttaan (27 prosenttia) vastaavaa edustusta, sanoo varatuomari Aila Lind Kunnallisliitosta.

"Naisten osuus usein pienenee sitä mukaan kuin valta kasvaa," Lind toteaa.

Kuntien lautakuntien tapaan kuntainliitoissa toteutuu perinteinen työnjako, Lind sanoo. Hän uskoo naisten suuren edustuksen sosiaalitoi-

men alalla selittyvän perinteisillä rooleilla. Lisäksi asiaan vaikuttaa se, että sosiaalitoimeen, vanhainkoteja ja vammaislaiteita ei pidetä merkittävän yhteiskunnallisen tai taloudellisen vallan käyttäjinä, Lind uskoo.

Lautakuntien jäsenistä 35 prosenttia naisia

Vuoden 1988 kunnallisvaaleissa naiset saivat valtuustopaikoista 27 prosenttia. Neljä vuotta aiemmin naisten osuus oli 25 prosenttia.

Valtuustojen puheenjohtajista on naisia 9 prosenttia, varapuheenjohtajista 23 prosenttia.

Marmorisia ja graniittisia hautakiviä

BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja

Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

NIPPA SAUNAKIUKAITA

Laatuvalmistetta sitten 1930 Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskuslämmityslaitteita, Nippa Wild-fire Campstones, saunakiukaita ja saunan tarpeita. Nopea toimitus
Bruce Mfg. Inc. P.O. Box 213
Bruce Crossing, MI 49912
(906) 827-3906
Jälleenmyyjä halutaan

Syrjäkylien kouluja lopetetaan

Suomen kunnallisliiton kyselyyn tuli vastaus 316 kunnasta. Niiden joukossa oli kuusi liittovaltuustoa ja viisi liittohallitusta, joissa ei ollut yhtään naisjäsentä.

Kunnanhallituksen jäsenistä on naisia 23 prosenttia, puheenjohtajista 6 prosenttia. Lautakunnissa naisten osuus on 35 prosenttia. Eniten naisia löytyy sivistyslautakunnista (60 prosenttia), terveyslautakunnista (48 prosenttia) ja sosiaalilautakunnista (57 prosenttia).

Syrjäkylien kouluja lopetetaan Suomessa kiihtyvällä tahdilla. Tänä vuonna suljetaan arviolta kaksikymmentä koulua. Edellinen lopetusaalto oli 1970-luvun alussa.

Uusia kouluja rakennetaan samaan aikaan kaupunkien ja taajamien, minne syrjäkylien nuoriso muuttaa työn perässä.

FINNEXPRESS

FINNTASTIC GROUP FLIGHTS
FINNAIR SCHEDULED SERVICE
WEEKLY DEPARTURES - WEEKLY RETURNS

LOWEST AVAILABLE AIRFARES FROM
NEW YORK \$625 - LOS ANGELES \$775
TORONTO \$705

RULES AVAILABLE UPON REQUEST

Money saving tax-free connections
from all other airports in North America
- Business or Pleasure -

* ALL YOUR TRAVEL ANYWHERE IN THE WORLD *

For reservations contact:

TRAVEL SERVICE
40 East 49th Street, New York, N.Y. 10017
Telephones:
212-832-8989 or 800-677-6454
Puhumme suomea

Suomen uutisia

Ilmasilta Israeliin aukesi Lappeenrannasta

Neuvostoliiton juutalaisten exodus Suomen kautta Israeliin alkoi viikko sitten hallituksen annettua lentoluvan israelilaiselle El Al -lentoyhtiölle viikottaisiin lentoihin.

Ulkoministeri Pertti Paasio korosti, että päätös oli vaikea hallitukselle, koska asiaan liittyy paljon ristikkäisiä periaatteita.

Hallitus piti tärkeänä palestiinalaisten oikeuksien kun-

ioittamista Israelin miehittämällä alueilla.

Israelin hallitus korosti Paa-sion Lähi-Idän vierailun aikana, että idänjuutalaisia ei asuteta miehitykselle alueille, vaan maan pohjois- ja eteläosiin.

Suomen hallitus edellyttää päätöksessään, että kauttakulkijat saavat Suomessa har- kitta uudelleen päämääränsä ja muuttaa matkasuunnitel-

miaan. Kauttakulkuviisumia voidaan pidentää, ja juutalaiset voivat myös halutessaan jäädä Suomeen.

Israelilainen lentoyhtiö kuljettaa viikottain noin 200 juutalaista Suomen kautta. Arvioiden mukaan Neuvostoliitos- sa on noin 1,5 miljoonaa ulkomaille haluavaa juutalaista. Tänä vuonna heistä 800,000 odotetaan muuttavan Israeliin.

Sundqvist antaisi ulkomaalaisille oikeuden ostaa Suomen metsiä

Suomen STS-pankin pääjohtaja Ulf Sundqvistin mielestä suomalaiset pelkäävät turhaan Euroopan yhdyntymistä. Hän itse näkee prosessissa paljon myönteistä, eikä häntä ei huoleta edes metsien omistuksen vapauttaminen.

"Ei kiinteistöjä eikä metsiä Suomesta viedä, vaikka ne eivät olisikaan kaikilta osin suomalaisomistuksessa," Sundqvist totesi äskettäin Demarin haastattelussa. "Täällä ne vakuudet kuitenkin ovat."

Sundqvist sanoo tulleen entistä vakuuttuneemmaksi siitä, että monet Euroopan yhdyntymiseen liitettyistä pe- loista ovat turhia. Hänen mielestään nimenomaan kuluttajien ja yksityisten ihmisten tulisi suhtautua yhdyntymi-

seen avoimesti.

Suomen tulisi lähteä kaikin tavoin mukaan yhdyntymiseen, Sundqvist esittää. "Sitä voitaisiin varmistaa se, että tänne saataisiin pääomia, joilla voitaisiin monipuolistaa meidän omaa teollista pohjaamme."

Vuorovaikutus positiivista

Pohjoismaat eivät voi jäädä syrjään, uskoo Sundqvist. "Ilmeisesti me kaikki joudumme toteamaan, että joko me olemme mukana tai sitten jäämme ulkopuolelle," hän sanoo.

"Minä en hyväksy sitä, ettei Suomi voisi olla kiinnostava sijoitus- ja investointikohde. Koska tämä on kuitenkin osa skandinaavista aluetta, yhtä hyvin tänne voitaisiin saada sijoittajia kuin Ruotsiin tai Norjaan."

Sundqvist ei pitäisi kiinni ulkomaalaisen omistuksen kieltämisestä metsäteollisuudessa. Hän ei kuitenkaan luopuisi kaikista suoja- mekanismeistakaan, joita on kaikilla integraatiossa mukana olevilla valtioilla.

"Ei tässäkään asiassa voi kuvitella, että me nyt sitten yhdellä kertaa avaamme kaikki pellit ja sen jälkeen kansallista lainsäädäntöä ei ole," Sundqvist toteaa.

"Mutta se lähtökohta, että ulkomaalaisomistus on kielletty, on mielestäni huono, koska silloin uhkakuvat ovat päinvastaiset.

"Me emme saa tänne pää- omaa, meidän kotimainen investointipohjamme kapenee, Suomen teollisuuden on pakko sijoittaa ja siirtyä entistä enemmän ulkomaille," Sundqvist arvioi.

Suomen kannattaa suojella ilmaansa NL:ssa

Suomen ilmansuojelu ei kannata niinkään Suomen puolella tehtävin investoin- nein. Paljon tehokkaampaa on avustaa itänaapurien päästöjen vähentämisessä Lenin- gradissa, Neuvosto-Karjalassa, Kuolassa ja Virossa.

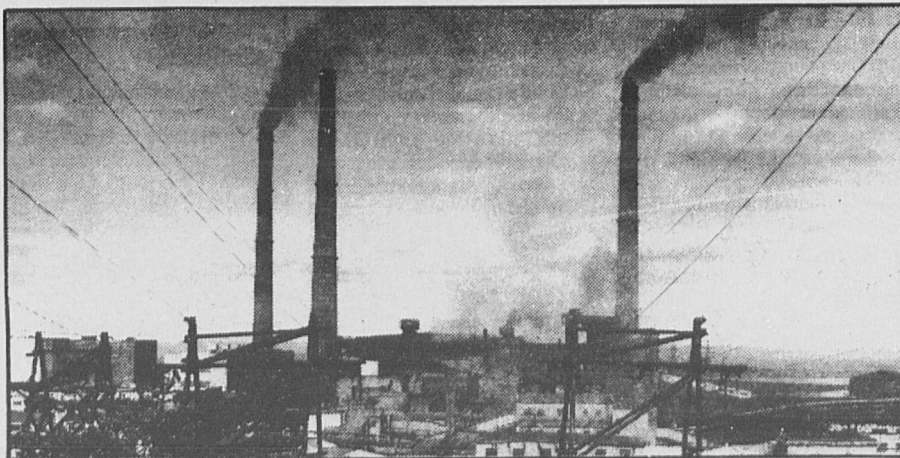
Äskettäin valmistuneen Val- tion taloudellisen tutki- muslaitoksen (VTT) ja ilmatie- teen laitoksen yhteisen selvi-

tyksen mukaan Suomen kan- nattaisi sijoittaa 60 prosenttia ilmansuojeluun menevistä va- roista Neuvostoliiton puolel- le.

Tällä tavalla voitaisiin pääs- tä hallituksen asettamaan ta- voitteeseen rikkiläskeman määräst. Edellytyksenä on lisäksi, että muut Euroopan maat vähentävät päästöjään 60 prosenttia vuoden 1980

tasosta.

Nyt julkistetun tutkimuksen mukaan Suomessa pitäisi käyttää yli \$3 biljoonaa vuo- dessa rikkipäästöjen alen- tamiseen, jotta päästöt laski- sivat tavoiteltuun 0,5 gram- maan rikkiä neliometrille vuo- dessa. Neuvostoliitossa pi- täisi samanaikaisesti sijoittaa lähes \$5 biljoonaa päästöjen vähentämiseen.

Petsamon nikkelisulatto on Euroopan pahimpia saastuttajia. Luonto on täysin kuollut vielä puolentoista tunnin junamatkan päässä sulatosta Muurmans- kin suuntaan.

Suomen uutisia

Eurokortilla alennuksia myös Suomen nuorisolle

Suomalaisille 12-26-vuoti- aille nuorille tarjotaan ensi- keväästä lähtien uudenlaista nuorisokorttia. Maksullisella Europassi-kortilla nuoret saa- vat alennuksia ja palveluita Suomessa ja useissa Länsi- Euroopan maissa.

Kortti maksaa 150 markkaa vuodessa. Perusperiaatteena on, että kortti kelpaisi kaikilla nuoren arkipäivään liittyvillä elämänaloilla sekä kotipaikka- kunnalla että ulkomailla.

Suomalaisen kortin omis- taja saa alennuksia mm. fark- ku- ja levykaupoissa, elokuvi- sa sekä hotellimaksuissa. Mukaan odotetaan esimerkik- si myös kodin perustamiseen liittyviä yrityksiä, kuten huone- kalu- ja kodinkoneliikkeitä.

Europassiin sisältyy myös jatkuvasti voimassa oleva ul- komaan matkavakuutus. Kor- tilla saa lisäksi ilmaiseksi pu- helimetse oikeus- ja kulutta- janeuvontaa.

Esimerkiksi Ranskassa vas- taava kortti on ollut käytössä viisi vuotta ja suosio on kas- vanut joka vuosi. Kaikkiaan Euroopassa on tänä vuonna noin 2,5 miljoonaa nuoriso- kortin käyttäjää.

Suomessa korttihankkeen lykkäsi liikkeelle opetusminis- teriö. Hankkeen toteutta- vassa osakeyhtiössä on mu- kana nuorisjärjestöjä ja yri- tyksiä. Yhtiön hallituksen pu- heenjohtajana on kouluhalli- tuksen pääjohtaja Erkki Aho.

Europassi tulee Suomessa käyttöön ensi kesänä.

Rehn haluaa naisia YK:n rauhanturvaajiksi

Suomen puolustusministeri Elisabath Rehnin (r) mielestä Suomi voisi muiden pohjois- maiden tavoin käyttää myös naisia YK:n rauhanturvateh- tävissä. Naiset sopisivat

joihinkin naisille sopiviin eri- tyistehtäviin on vaikeaa.

Rehn esitti näkemyksiään jokin aika sitten Kotkassa, missä järjestettiin tapaami- nen YK:n rauhanturvajoukois- sa palvelleille pohjoismaalai- sille.

YK:n tehtävissä palvellei- den Sinibarettien liiton pu- heenjohtaja Pentti Laamanen yhtyi Rehnin ajatuksiin. "Nais- ten puuttuminen rauhantur- vatehtävistä on Suomen kan- nalta noloa," Laamanen ar- vostelee.

Rehnin mielestä hyvin mm. sotilastarkkailijoiksi sekä lää- kintä-, toimisto-, viesti- ja huol- totehtäviin. Aseellisiin tehtä- viin Rehn ei naisia sijoittaisi.

Rehnin mukaan kyseessä ei ole pelkästään oikeus osallis- tua rauhanturvaamiseen, vaan naisia myös selvästi tar- vitaan. Namibian operaatio osoitti, että miesten saaminen

Laitonta ulkomaista työvoimaa yhä enemmän

Suomen työministeriö on huolissaan laittoman työvoi- man käytön lisääntymisestä. Ministeriö vetosi äskettäin työnantajien liittoihin, jotta nämä kiinnittäisivät huomiota laittoman ulkomaisen työvoi- man tuomiin ongelmiin.

Nykyisen ulkomaalaislain mukaan laittoman työvoiman käyttö on rangaistava teko.

Ulkomaalaislakiin on ensi- vuonna tulossa muutoksia,

jotka helpottavat ulkomaa- laisten työluvan saantia. Kun työ lupaa nyt haetaan tiettyyn työpaikkaan, voisi sen tule- vaisuudessa saada tiettylle alalle. Joillekin aloille lupaa ei tarvitsisi hankkia lainkaan.

Lupien käsittelyä yksinker- taistetaan ja niiden käsittelyn uskotaan nopeutuvan. Myön- tämisen perusteet kuitenkin säilyvät pääasiassa ennal- laan.

Maailman tapahtumia

MAAILMAN ERI PUOLILTA

Rushdielta avustus Iraniin

Iranin uskonnollisen johdon vainoama kirjailija Salman Rushdie on lahjoittanut 5,000 punttaa (\$8,000) Iranin maanjärjestyksen uhreille.

Lontoolainen sanomalehti *The Independent* kertoi, että Rushdie lähetti rahat lehden perustamaan avustusrahas-toon.

Rushdie on elänyt yli vuoden salaisessa paikassa poliisin suojelemana.

Esimerkkillinen norjalais- miljonääri

Norjalainen risteilymiljonääri Knut Utstein Kloster Jr., 35, lahjoittaa 120 miljoonaa kruunua (\$18 miljoonaa) henkilökohtaisesta omaisuudestaan ihmisoikeuksien puolesta työskenteleville yksityisille säätiöille.

Nuori varustaja sanoi haluavansa tehdä jotakin tuntuvaan hyvän asian puolesta ja omistautua muullekin kuin liikkeenjohdolle.

Utstein Kloster Jr. on suurin osakas yhdessä maailman laajimmista risteilyvarustamoista, Kolster Cruisen omistajayhtiössä Vardissa. Lisäksi hän omistaa 80 prosenttia Norjan suurimpiin varustamoihin lukeutuvasta Norman Internationalista. Hänen henkilökohtainen omaisuutensa on arvioitu lähes \$2 biljoonaksi.

Ampiainen pelasti sadon

Luonnonmukainen tuholaitten torjunta on osoittautunut menestyksekkääksi maniokki-juurekasta syöväen kilpikirvan vastaisessa taistelussa Afrikassa. Kilpikirvan kimpuun usutetut ampiaiset ovat pelastaneet sadot, minkä arvellaan säästäneen nälältä jopa 200 miljoonaa afrikkalaista.

Latinalaisesta Amerikasta kotoisin oleva kilpikirva kulkeutui Afrikkaan 1971 ja tuhosi paikoittain jopa 80 prosenttia maniokkisadosta. Maniokin juurimukula on kuumen vyöhykkeen tärkeimpiä ravinnonlähteitä.

Ampiaisen etu tuholaismyrkkyyhin verrattuna on selvä: sen avulla saavat satonsa pelastettua myös köyhät viljelijät, joilla ei ole varaa torjunta-aineisiin.

Länsi antaa entistä vähemmän apua kehitysmaille

Teollisuusmaat vähensivät viime vuonna kehitysapunsa määrää kolmannen maailman köyhille maille.

OECD:n julkistamien tilastojen mukaan kehitysavun määrä laski toissavuoden tasta noin \$16 biljoonaa. Yhteensä OECD:n kehitysapukomitean 18 jäsenmaan apu oli noin \$46 biljoonaa.

OECD:hen eli taloudellisen kehityksen ja yhteistyön järjestöön kuuluu Länsi-Euroopan lisäksi USA ja Kanada sekä Japani.

Inflaation ja valuuttakurssien aiheuttamien tarkistusten jälkeen kehitysavun määrä laski viime vuonna kaksi prosenttia.

Tuoreiden tilastojen mukaan Japani kuitenkin lisäsi kehitysapuaan neljä prosenttia ja nousi Yhdysvaltain ohitse OECD-maiden kärkeen.

Kolmanneksi sijoittui Ranska ja neljänneksi Saksan liittotasavalta. Pohjoismaat jäivät hieman keskitason alapuolelle, Suomi viidenneksi viimeiseksi.

Järjestyssijat muuttuvat, jos kehitysapu suhteutetaan lah-

joittajamaiden bruttokansantuoteeseen. Tällöin ykkössi-jan vie Norja, jonka kehitysapu oli 1,02 prosenttia bruttokansantuotteesta.

Tanskan avun osuus oli tasan yksi prosenttia ja Ruotsin 0,98 prosenttia. Hollanti ylsi myös lähelle prosentin rajaa (0,94).

USA:n avustussuhde alhaisin

Suomi ei odotuksista huolimatta yltänyt YK:n asettamaan 0,7 prosentin suositukseen. Suomalaisen avun osuus jäi 0,63 prosenttiin bruttokansantuotteesta. Suomi sijoittui kuitenkin avustajamaiden kärkiryhmään, sillä keskimäärin teollisuusmaiden kehitysapu on vain 0,33 prosenttia bruttokansantuotteesta. Esimerkiksi määrällisesti eniten apua antavan Japanin suhdeluku on 0,32 prosenttia.

Aihaisin avustussuhde oli Yhdysvalloilla, 0,15 prosenttia. Vielä toissavuonna luku oli 0,21 prosenttia.

Amnesty: Hallitukset surmaavat tuhansia

LONTOO - Eri valtioiden hallitukset surmasivat viime vuonna kymmeniätuhansia oman maansa kansalaisia yrittäessään kontrolloida kansallisia ristiriitoja, sanoo kansainvälinen ihmisoikeusjärjestö Amnesty International tuoreessa vuosiraportissaan.

Amnestyn mukaan vankeja kidutettiin lähes sadassa valtiossa, ihmisiä katosi tai pidettiin salaisesti vangittuna yli 20 maassa ja 35 maassa toimi hallitukseen yhteydessä olevia kuolemanpartioita.

"Lukuisissa tapauksissa valtion kidutuksen urhiksi joutuminen oli hinta, jonka ihmiset maksoivat myötämielisyydestä kansallisille tai rodullisille liikkeille," sanoo Amnesty 138 valtiota käsittävässä selvityksessään.

Raportissa huomautetaan, että Itä-Euroopassa vapautettiin poliittisten mullistusten ansiosta tuhansia mielipidevankeja, ja henkilökohtaiset oikeudet, kuten sanavapaus ja järjestäytymisvapaus laajenivat.

Yhdysvaltain kohdalla Amnesty mainitsee kaksi "järkyttävää" korkeimman oikeuden päätöstä, joissa 16-vuotiaiden teloittamista ei pidetty

julmana, ja kuolemantuomion langettaminen henkisesti sairaille sallittiin.

Valtioita, joissa viranomaiset loukkasivat ihmisoikeuksia kansallisten kiistojen aikana, olivat Amnestyn mukaan Kiina, Neuvostoliitto, Israelin miehittämät alueet, Sudan, Irak ja Guatemala.

150,000 lasta kuolee sodissa joka vuosi

Arviolta 150,000 lasta saa vuosittain surmansa sodissa. Sadat pakolaislapset Ruotsissa ja muissa Pohjoismaissa kärsivät kammottavista sotakokemuksista, kidutuksesta ja väkivallasta saamatta hoitoa tai apua.

Lasten kohtaloa sodissa käsiteltiin äskettäin Tukholmassa kansainvälisessä sotasaaranhoitokokouksessa.

YK:n lapsen oikeuksia koskeva yleissopimus kieltää alle 15-vuotiaiden käytön sodan käynnissä. Ruotsin aseriisuntalähettiläs Maj-Britt Theorin mukaan yli 25 maata ynnä lukuisat sissijärjestöt käyttävät kuitenkin lapsia taisteluissa.

NEXT STOP, SCANDINAVIA

SAS flies non stop to Scandinavia from New York, Chicago, Los Angeles and Seattle and offers convenient connections to more cities throughout Scandinavia.

See your travel agent or call SAS, toll free, 1-800-221-2350.

Make your next stop Scandinavia, with SAS.

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES